

ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 17.12.2021 г.
C(2021) 9097 final

ANNEX

ПРИЛОЖЕНИЕ

към

СЪОБЩЕНИЕ НА КОМИСИЯТА

Одобрение на съдържанието на проект на регламент на Комисията относно обявяване на някои категории помощи в секторите на селското и горското стопанство и в селските райони за съвместими с вътрешния пазар в приложение на членове 107 и 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз и за отмяна на Регламент (ЕС) № 702/2014 на Комисията

ПРИЛОЖЕНИЕ

ПРОЕКТ НА РЕГЛАМЕНТ (ЕС) .../... НА КОМИСИЯТА

от XXX година

относно обявяване на някои категории помощи в секторите на селското и горското стопанство и в селските райони за съвместими с вътрешния пазар в приложение на членове 107 и 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз и за отмяна на Регламент (ЕС) № 702/2014 на Комисията

ЕВРОПЕЙСКАТА КОМИСИЯ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 108, параграф 4 от него,

като взе предвид Регламент (ЕС) 2015/1588 на Съвета от 13 юли 2015 г. относно прилагането на членове 107 и 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз към определени категории хоризонтална държавна помощ¹, и по-специално член 1, параграф 1, букви а) и б) от него,

след като публикува проект на настоящия регламент в съответствие с член 6 и член 8, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2015/1588²,

след консултации с Консултативния комитет по държавните помощи,

като има предвид, че:

- (1) Финансова подкрепа от държавата, която отговаря на критериите, определени в член 107, параграф 1 от Договора, представлява държавна помощ и се изисква Комисията да бъде уведомена за нея в съответствие с член 108, параграф 3 от него. Независимо от това, съгласно член 109 от Договора Съветът може да определи някои категории помощи, които са освободени от това задължение за уведомяване. В съответствие с член 108, параграф 4 от Договора Комисията може да приема регламенти относно тези категории помощи. Регламент (ЕС) 2015/1588 оправомощава Комисията да обявява в съответствие с член 109 от Договора, че определени категории помощи могат да бъдат освободени от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора. Въз основа на посочения регламент Комисията прие Регламент (ЕС) № 702/2014 на Комисията³ относно деклариране на някои категории помощи в секторите на селското и горското стопанство и в селските райони за съвместими с вътрешния пазар в приложение на членове 107 и 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз, който се прилага до 31 декември 2022 г.
- (2) В член 42 от Договора се определя, че правилата в областта на конкуренцията се прилагат по отношение на производството и търговията със селскостопански продукти само доколкото това е решено от Европейския парламент и от Съвета.

¹ ОВ L 248, 24.9.2015 г., стр. 1.

² ОВ [...], [...], стр. [...].

³ Регламент (ЕС) № 702/2014 на Комисията относно деклариране на някои категории помощи в секторите на селското и горското стопанство и в селските райони за съвместими с вътрешния пазар в приложение на членове 107 и 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ОВ L 193, 1.7.2014 г., стр. 1).

В член 211 от Регламент (ЕС) № 1308/2013 на Европейския парламент и на Съвета⁴ се предвижда правилата за държавна помощ да се прилагат за помощи за производството и търговията със селскостопански продукти, като има специфични дерогации. Съгласно член 211, параграф 2 от Регламент (ЕС) № 1308/2013 правилата за държавна помощ не се прилагат по отношение на плащанията, извършени от държавите членки за мерките, предвидени в посочения регламент, които се финансират изцяло или частично от Съюза, и за мерките, включени в членове 213—218 от посочения регламент. Освен това съгласно член 145 от Регламент (ЕС) .../... на Европейския парламент и на Съвета [РСП — Регламента относно стратегическите планове] правилата за държавна помощ не се прилагат към направените от държавите членки плащания в съответствие с посочения регламент, нито към допълнителното национално финансиране, попадащо в обхвата на член 42 от Договора. Такива плащания, предназначени да предоставят допълнително национално финансиране в обхвата на член 42 от Договора, трябва да съответстват на критериите по Регламент (ЕС) .../... [РСП], за да бъдат одобрени от Комисията като част от стратегическия план по ОСП на дадена държава членка. Правилата за държавна помощ се прилагат обаче както за частта, съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР), така и за допълнителното национално финансиране на мерките, попадащи извън обхвата на член 42 от Договора.

- (3) Тъй като икономическият ефект от помощта не се променя в зависимост от това дали същата е частично финансирана от Съюза, или се финансира напълно от държава членка, следва да съществува последователност и съгласуваност между политиката на Комисията по отношение на контрола на държавните помощи и подпомагането, предоставяно в рамките на общата политика на Съюза в областта на селското стопанство и развитието на селските райони.
- (4) Поради това обхватът на настоящия регламент следва да се приведе в съответствие с посочения Регламент (ЕС) .../... [РСП] по отношение на мерките, съфинансирани от ЕЗФРСР.
- (5) С настоящия регламент следва да се постигне по-голямо опростяване, да се поощрят прозрачността, ефективното оценяване и контролът на спазването на правилата за държавна помощ на национално равнище и на равнището на Съюза, като в същото време се съхранят институционалните области на компетентност на Комисията и държавите членки.
- (6) Комисията многократно е прилагала членове 107 и 108 от Договора към секторите за селското и горското стопанство в съответствие с условията, определени в Насоките от 2014 г. за държавната помощ в секторите на селското и горското стопанство и в селските райони⁵ (наричани по-нататък „Насоките от 2014 г.“). По този начин тя натрупа значителен опит в тези области, що се отнася до мерките за помощ, които все още са предмет на задължението на държавите

⁴ Регламент (ЕС) № 1308/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 декември 2013 г. за установяване на обща организация на пазарите на селскостопански продукти и за отмяна на регламенти (ЕИО) № 922/72, (ЕИО) № 234/79, (ЕО) № 1037/2001 и (ЕО) № 1234/2007 (ОВ L 347, 20.12.2013 г., стр. 671).

⁵ Насоки на Европейския съюз за държавната помощ в секторите на селското и горското стопанство и в селските райони за периода 2014 — 2020 г. (ОВ С 204, 1.7.2014, стр. 1). Изменени с известията, публикувани в ОВ С 390, 24.11.2015 г., стр. 4; ОВ С 139, 20.4.2018 г., стр. 3 и ОВ С 403, 9.11.2018 г., стр. 10 и с поправката, публикувана в ОВ С 265, 21.7.2016 г., стр. 5.

членки да уведомяват Комисията за помощта. Съответно опитът на Комисията ѝ даде възможност да определи по-добре условията, при които някои категории помощи могат да бъдат считани за съвместими с вътрешния пазар, и да разшири обхвата на груповото освобождаване, като същевременно гарантира прозрачността и пропорционалността на помощта.

- (7) Общите условия за прилагането на настоящия регламент следва да бъдат определени въз основа на набор от общи принципи, с които се гарантира, че помощта има ясен стимулиращ ефект, че е уместна и пропорционална, предоставя се при пълна прозрачност, че е предмет на контролен механизъм и редовна оценка и не засяга по неблагоприятен начин условията на конкуренция и търговия.
- (8) Помощта, която отговаря на всички условия, определени в настоящия регламент, а именно на общите условия и на специалните условия за отделните категории помощи, следва да бъде освободена от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора. За целите на ефикасния надзор и опростеното управление, но без да се допуска отслабване на наблюдението от страна на Комисията, освободените помощи (схеми за помощ и индивидуални помощи) следва да съдържат специално позоваване на настоящия регламент.
- (9) За държавна помощ по смисъла на член 107, параграф 1 от Договора, която не попада в обхвата на настоящия регламент, продължава да се прилага задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора. Настоящият регламент не засяга възможността държавите членки да уведомяват за помощи, чиито цели съответстват на целите, обхванати от настоящия регламент.
- (10) С оглед на по-голямото потенциално въздействие на мащабните схеми върху търговията и конкуренцията схемите за помощ, чийто среден годишен бюджет за държавната помощ надхвърля прага, основаващ се на абсолютна стойност, би следвало да подлежат на оценка на държавната помощ. С оценката следва да се провери дали са се осъществили хипотезите и условията, върху които се основава съвместимостта на схемата, и каква е ефективността на мярката за помощ с оглед на нейните общи и конкретни цели; необходимо е също така оценката да предоставя ориентировъчна информация по отношение на въздействието на схемата върху конкуренцията и търговията. Оценката на държавната помощ следва да се извърши въз основа на план за оценка, одобрен от Комисията. Въпреки че обикновено този план следва да бъде съставен към момента на изготвянето на схемата и да бъде одобрен своевременно, за да се позволи привеждането на схемата в действие, това невинаги е възможно. Поради това, за да не се забави влизането в сила на тези схеми, настоящият регламент ще се прилага за тях за максимален период от шест месеца. След одобрението на плана за оценка Комисията следва да може да удължи този период. За тази цел Комисията следва да бъде уведомена за плана за оценка, както и да получи цялата необходима информация за оценяване на плановете за оценка и вземане на решение в срок до 20 работни дни след влизането на схемата в сила.
- (11) Настоящият регламент следва да не се прилага за помощи, обвързани с условието за използване на местни продукти за сметка на вносни такива, както и за помощи за дейности, свързани с износ. В частност той не следва да се прилага към помощите за финансиране на създаването и функционирането на дистрибуторска мрежа в друга държава членка или в трета държава. Помощите за покриване на разходи по участие в търговски панаири или за проучвания или

консултантски услуги, необходими за пускането на нов или на вече съществуващ продукт на нов пазар в друга държава членка или трета държава, не следва да представляват помощи за дейности, свързани с износ.

- (12) Комисията следва да гарантира, че разрешените помощи не засягат по неблагоприятен начин условията на търговия до степен, която противоречи на общия интерес. Следователно помощта в полза на бенефициер — обект на неизпълнено разпореждане за възстановяване вследствие на предходно решение на Комисията, с което помощта се обявява за неправомерна и несъвместима с вътрешния пазар, следва да бъде изключена от обхвата на настоящия регламент. Въпреки това е важно да се предприемат експедитивни действия в контекста на помощ за компенсиране в рискови и кризисни ситуации, като например помощ за отстраняване и компенсиране на щетите, причинени от природни бедствия или нашествия на вредители по растенията, и помощ за разходите по предотвратяване, контрол и ликвидиране на болести по животните. Следователно в такива ситуации не трябва да се прилага изключване от помощ. Освен това, като се вземе предвид естеството на такива схеми, при които отделните бенефициери не могат да бъдат установени, изключване не трябва да се прилага и по отношение на помощ с ограничен размер за малки и средни предприятия („МСП“), участващи в проекти за водено от общностите местно развитие („ВОМР“) или в проекти на оперативните групи в рамките на Европейското партньорство за иновации („ЕПИ“) за селскостопанска производителност и устойчивост.
- (13) Помощите, предоставени на предприятия в затруднено положение, следва по правило да бъдат изключени от приложното поле на настоящия регламент, тъй като те следва да бъдат оценявани съгласно Насоките за държавна помощ за оздравяване и реструктуриране на предприятия в затруднено положение⁶. Необходимо е обаче да се установят определени изключения от това правило. На първо място, настоящият регламент действително следва да се прилага по отношение на предприятия в затруднено положение в случаите на субсидирани услуги, както и в случаите на помощ за МСП, участващи или ползващи се от проекти за ВОМР или оперативни проекти в рамките на ЕПИ, когато отделните бенефициери по такива схеми трудно могат да бъдат установени. На второ място, той следва да се прилага за такива предприятия в случаите, когато става въпрос за опазване на общественото здраве, т.е. в случаи на помощ за разходи за ликвидиране на болести по животните и на помощ за унищожаването и отстраняването на мъртви животни. На трето място, вследствие на член 107, параграф 2, буква б) от Договора настоящият регламент следва да се прилага също по отношение на предприятия в затруднено положение в случаите, когато помощта се изплаща за отстраняване и компенсиране на щетите, причинени от природни бедствия. Същият следва да се прилага в случаи, когато причината за изпадане на предприятието в затруднено положение произтича от щети, причинени от събития извън контрола на съответното предприятие, а именно неблагоприятни климатични събития, които може да бъдат приравнени на природно бедствие, от болести по животните или нашествия на вредители по растенията, от защитени животни, от горски пожари и засягащи горите катастрофични събития и събития, свързани с изменението на климата.

⁶ ОВ С 249, 31.7.2014 г., стр. 1.

- (14) Ако дадена държавна помощ или свързаните с нея условия, включително методът за финансирането ѝ, когато той представлява неразделна част от мярката, води до неотделимо нарушение на законодателството на ЕС, помощта не може да бъде обявена за съвместима с вътрешния пазар. Поради това настоящият регламент следва да не се прилага за помощи, които водят до неотделимо нарушение на законодателството на Съюза.
- (15) Прилагането на разпоредбите за държавните помощи зависи до голяма степен от сътрудничеството между държавите членки. Затова държавите членки следва да предприемат всички необходими мерки, за да гарантират спазването на настоящия регламент, включително съответствието на индивидуалните помощи, опуснати по схеми за групово освобождаване.
- (16) Поради големия риск от неблагоприятно отражение върху условията за търговия помощите с голям размер, предоставени поотделно или кумулативно, подлежат на задължение за уведомяване и на оценка от страна на Комисията. Във връзка с това за определени категории инвестиционни помощи, които попадат в обхвата на настоящия регламент, праговете за максимален размер на помощта следва да бъдат определени на равнища, при които се взема предвид категорията на съответната помощ и вероятното ѝ отражение върху условията за търговия. За всяка помощ, предоставена над посочените прагове, следва да продължава да се прилага задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора. Определените в настоящия регламент прагове не трябва да се заобикалят чрез изкуствено разделяне на схеми или проекти за помощ — например в няколко схеми или проекти за помощ със сходни характеристики, цели или бенефициери. За други категории помощи — доколкото се спазват определените в настоящия регламент условия за съвместимост, максимален интензитет на помощта или максимален размер на помощта — следва да се счита, че не крият голям риск от неблагоприятно отражение върху условията за търговия.
- (17) С цел осигуряване на прозрачност, равно третиране и ефективен мониторинг настоящият регламент следва да се прилага само за помощи, за които е възможно предварително да се изчисли с точност брутният еквивалент на безвъзмездна помощ, без да се налага извършването на оценка на риска („прозрачни помощи“).
- (18) По отношение на някои специфични инструменти за помощ като заеми, гаранции, данъчни мерки и по-специално, възстановяеми аванси, в настоящия регламент следва да се определят условията, при които те могат да се считат за прозрачни. Помощите под формата на гаранции следва да се считат за прозрачни, ако брутният еквивалент на безвъзмездна помощ е изчислен въз основа на годишните минимални премии, посочени за съответния вид предприятие. Помощите следва също така да се приемат за прозрачни, ако, преди прилагането на мярката, Комисията е била уведомена за методиката, използвана за изчисляване на интензитета на помощта на държавната гаранция, и я е одобрила в съответствие със своето Известие относно прилагането на членове 87 и 88 от Договора за ЕО по отношение на държавните помощи под формата на гаранции⁷ („Известието относно гаранциите“). За целите на настоящия регламент помощите, включени в мерки за рисково финансиране и вливане на капитал, следва да не се считат за прозрачна помощ.

⁷ ОВ С 155, 20.6.2008 г.

- (19) За помощите, които в други случаи биха попаднали в обхвата на настоящия регламент, но не са прозрачни, във всички случаи следва да се изпращат уведомления до Комисията. Уведомленията за непрозрачни помощи следва да се оценяват от Комисията по-специално в светлината на критериите, установени в Насоките на Европейския съюз до 2023 г. за държавната помощ в секторите на селското и горското стопанство и в селските райони („Насоките до 2023 г.“) или в другите съответни рамки, насоки, съобщения и известия.
- (20) За да се гарантира, че помощта е необходима и представлява стимул за по-нататъшното развитие на дейности и проекти, в обхвата на настоящия регламент не следва да бъдат включени помощите за дейности или проекти, които бенефициерът би предприел при всички случаи дори и без помощта. Следва да не се предоставя помощ с обратно действие за дейности или проекти, които вече са предприети от бенефициера. В съответствие с настоящия регламент помощта следва да се освобождава от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора само в случаите, когато дейността или работата по подпомагания проект е започнала, след като бенефициерът е подал писмено заявление за помощта.
- (21) Що се отнася до обхванатите от настоящия регламент помощи *ad hoc*, предоставяни на бенефициер, представляващ голямо предприятие, държавата членка следва да прилага не само условията за стимулиращ ефект за МСП, но и да гарантира, че бенефициерът в свой вътрешен документ е анализирал жизнеспособността на подпомагания проект или дейност с помощта и без нея. Държавата членка следва да провери дали този вътрешен документ потвърждава наличието на съществено нарастване на обхвата на проекта или дейността, съществено увеличение на общата сума, изразходвана от бенефициера за подпомагания проект или подпомаганата дейност, или съществено ускорение в изпълнението на съответния проект или съответната дейност. Наличието на стимулиращ ефект следва да може да се установи и въз основа на факта, че при липсата на помощ инвестиционният проект или дейността не биха били осъществени в този вид в съответния селски район.
- (22) Автоматичните схеми за помощ под формата на данъчни предимства следва и в бъдеще да подлежат на специфично условие за стимулиращия ефект с оглед на факта, че помощта, произтичаща от тези схеми за помощ, се предоставя автоматично. Това специално условие означава, че посочените схеми за помощ следва да са били приети преди започването на дейността или работата по подпомагания(ата) проект/дейност. Това условие обаче не следва да се прилага в случай на последващи фискални схеми, при условие че дейността вече е била включена в предходните фискални схеми под формата на данъчни предимства. За оценката на стимулиращия ефект на тези последващи схеми за помощ решаващ е моментът, в който данъчната мярка е била посочена за първи път в оригиналната схема.
- (23) По отношение на зоните по „Натура 2000“, използвани за селскостопанска дейност, целта е да се гарантират екологичните показатели и ефективността на МСП, осъществяващи дейност в сектора на селското стопанство. Помощта на хектар следва да бъде в съответствие със законодателството на Съюза и националното законодателство в областта на опазването на околната среда на съответните държавите членки, изпълнението на целите в областта на агроекологията и климата, включително природозащитен статус на видовете и

местообитанията, свързан с биологичното разнообразие, както и увеличаване на привлекателността на зоните по „Натура 2000“.

- (24) По отношение на помощта за комасация на земята, за мерки за насърчаване под формата на публикации, насочени към повишаване на осведомеността на широката общественост относно селскостопанските продукти, помощта за компенсиране на загубите, причинени от неблагоприятно климатично събитие, което може да бъде приравнено на природно бедствие, и други неблагоприятни климатични събития, помощта за компенсиране на разходите за ликвидиране на болести по животните и вредители по растенията и на загубите, причинени от тези болести по животните или вредители по растенията, помощта за покриване на разходите за отстраняване и унищожаване на мъртви животни, помощта за научноизследователска и развойна дейност, помощта за отстраняване и компенсиране на щетите, причинени от природно бедствие, и помощта за инвестиции в полза на опазването на културното и природното наследство в земеделското стопанство наличието на стимулиращ ефект следва да не се изисква или следва да се счита за съществуващо, ако са изпълнени специфичните условия, предвидени за тези категории помощи в настоящия регламент.
- (25) За да се гарантира, че помощта е пропорционална и ограничена до необходимия размер, при всяка възможност максималните размери на помощта следва да бъдат изразявани като интензитети на помощта по отношение на съвкупност от допустими разходи. В случаите, в които максималният интензитет на помощта не може да се определи, защото не могат да бъдат установени допустимите разходи, или с цел предоставяне на по-опростени инструменти за малки суми, за да се осигури пропорционалността на помощта, следва да се определят номинални максимални размери на помощта. Интензитетът на помощта и максималните размери на помощта следва да бъдат определени на равнища, при които се свежда до минимум нарушаването на конкуренцията в подпомагания сектор, като в същото време по подходящ начин се преследва целта за улесняване на развитието на стопанските дейности на бенефициерите в селскостопанския сектор, в селските райони и в горското стопанство. В интерес на съгласуваността с финансираните от Съюза мерки за намеса за развитие на селските райони следва таваните да бъдат хармонизирани с таваните, определени в Регламент (ЕС) .../... [РСП], доколкото това е в съответствие с принципите за държавните помощи, произтичащи от прилагането на член 107, параграф 3, буква в) от Договора.
- (26) При изчисляването на интензитета на помощта се включват само допустимите разходи. По смисъла на регламента от задължението за уведомяване не следва да бъдат освободени помощи, надхвърлящи съответния интензитет на помощта в резултат на включването на недопустими разходи. Определянето на допустимите разходи следва да бъде подкрепено с ясни, конкретни и актуални документни доказателства. Изчислението следва да се основава на сумите преди приспадането на данъци или други такси. Помощта, платима на няколко вноски, следва да се сконтира до нейната стойност към датата на предоставянето на помощта. Допустимите разходи следва също така да бъдат сконтирани до тяхната стойност към датата на предоставянето на помощта. Лихвеният процент, използван за сконтиране и за изчисляване на размера на помощта за помощи, които не са под формата на безвъзмездни средства, следва да бъде сконтовият процент и съответно референтният процент, приложим към датата на

предоставяне на помощта, както е посочено в Съобщението на Комисията относно преразглеждането на метода за определяне на референтните и сконтовите лихвени проценти⁸. Когато помощта се предоставя под форма, различна от безвъзмездни средства, нейният размер следва да бъде изразен като брутен еквивалент на безвъзмездна помощ. Когато помощта се предоставя чрез данъчни предимства, сконтирането на отделните траншове помощ следва да се извърши въз основа на сконтовите проценти, приложими към датите, на които данъчните предимства влизат в сила. Следва да бъде насърчавано използването на помощи под формата на възстановяеми аванси, тъй като тези инструменти за споделяне на риска благоприятстват засилването на стимулиращия ефект на помощта. Във връзка с това е уместно да се постанови, че когато помощта се предоставя под формата на възстановяеми аванси, приложимите интензитети на помощта, определени в настоящия регламент, могат да бъдат увеличени.

- (27) В случай на данъчни предимства върху бъдещи данъци приложимият сконтов процент и точният размер на траншовете от помощта могат да не са предварително известни. В такъв случай държавите членки следва предварително да определят лимит на сконтираната стойност на помощта в съответствие с приложимия интензитет на помощта. Впоследствие, когато размерът на транша от помощта стане известен на определена дата, сконтирането може да се извърши въз основа на сконтовия процент, приложим към тази дата. Сконтираната стойност на всеки транш от помощта следва да се приспадне от общия размер на лимита („лимитиран размер“).
- (28) За да се установи дали са спазени индивидуалните прагове за уведомяване и максималните интензитети на помощта или максималните размери на помощта, определени в настоящия регламент, следва да се вземе предвид общият размер на държавната помощ за подпомаганата дейност или проект. В настоящия регламент следва също да бъдат посочени обстоятелствата, при които могат да се натрупват различни категории помощи. Помощите, освободени от задължението за уведомяване в съответствие с настоящия регламент, и всички други съвместими помощи, освободени в съответствие с друг регламент или одобрени от Комисията, могат да се натрупват, доколкото тези мерки са свързани с различни установими допустими разходи. Когато различни източници на помощ са свързани със същите напълно или частично съвпадащи установими допустими разходи, натрупване следва да бъде разрешено до най-високия интензитет или размер на помощта, приложим за тази помощ съгласно настоящия регламент. Настоящият регламент следва да съдържа също така специални разпоредби за натрупване на помощи със и без установими допустими разходи, както и за натрупване с помощ *de minimis*. Често пъти помощите *de minimis* не се предоставят или не са свързани със специфични установими допустими разходи. В такъв случай следва да се предвиди възможност за свободно натрупване на помощи *de minimis* и държавна помощ, освободена по настоящия регламент. Когато обаче помощ *de minimis* се предоставя за същите установими допустими разходи, както и държавната помощ, освободена по силата на настоящия регламент, натрупването следва да бъде позволено единствено до максималния интензитет на помощта, определен в глава III от настоящия регламент.

⁸

ОВ С 14, 19.1.2008 г., стр. 6.

- (29) Финансирането от Съюза, което се управлява централно от институции, агенции, съвместни предприятия или други органи на Съюза и което не се намира пряко или непряко под контрола на държавите членки, не представлява държавна помощ. Когато такова финансиране от Съюза е съчетано с държавна помощ, само последната следва да се взема предвид за установяването на това дали са спазени праговете за уведомяване и максималните интензитети на помощ или максималните размери на помощ, при условие че общият размер на публичното финансиране, предоставено във връзка с едни и същи допустими разходи, не превишава най-благоприятния процент на финансиране, установен с приложимите правила на законодателството на Съюза.
- (30) Държавна помощ по смисъла на член 107, параграф 1 от Договора по принцип е забранена. Въпреки това, съгласно член 107, параграфи 2 и 3 от Договора Комисията разрешава или съответно може да разреши при определени условия на държавите членки да предоставят държавна помощ. Ето защо е важно всички страни да имат възможност да проверят дали дадена помощ е предоставена в съответствие с приложимите правила. От това следва, че прозрачността на държавната помощ е от изключително важно значение за правилното прилагане на разпоредбите на Договора и води до по-добро спазване, по-добра отчетност, партньорски проверки и в крайна сметка — до по-ефективни публични разходи. За да се гарантира прозрачността, от държавите членки следва да се изисква да създадат подробни уебсайтове за държавна помощ на регионално или национално равнище, в които да бъде представена обобщена информация за всяка мярка за помощ, освободена по силата на настоящия регламент. Това задължение следва да бъде условие за съвместимостта на индивидуалната помощ с вътрешния пазар. Съгласно стандартната практика относно публикуването на информация, описана в Директива (ЕС) 2019/1024 на Европейския парламент и на Съвета⁹, следва да се използва стандартен формат, който позволява търсенето, изтеглянето и лесното публикуване на информацията в интернет. Връзките към уебсайтовете за държавните помощи на всички държави членки следва да бъдат публикувани на уебсайта на Комисията. В съответствие с член 3, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2015/1588, обобщената информация за всяка мярка за помощ, освободена от задължението за уведомяване съгласно настоящия регламент, следва да се публикува на уебсайта на Комисията.
- (31) Що се отнася до публикуването на информация за индивидуалните помощи, целесъобразно е да се определят прагове, над които това публикуване може да се счита за пропорционално, като се има предвид значимостта на помощта. Опитът на Комисията показва, че за периода 2014—2019 г. при установен праг за публикуване в размер на 60 000 EUR за първично селскостопанско производство приблизително 30 % от отпуснатите помощи са подлежали на публикуване. Поради това, с цел да се повиши ефективността на изискванията за прозрачност и тъй като средният размер на инвестиционните помощи за първично производство, предоставени за периода 2014—2019 г., се оценява на приблизително 17 000 EUR, е уместно прагът за публикуване да бъде понижен на 10 000 EUR за първично селскостопанско производство.

⁹ Директива (ЕС) 2019/1024 на Европейския парламент и на Съвета от 20 юни 2019 г. относно отворените данни и повторното използване на информацията от общественния сектор (ОВ L 172, 26.6.2019 г., стр. 56).

- (32) За да се осигури ефективното наблюдение е целесъобразно в съответствие с член 3, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2015/1588 да се установи стандартизиран формат, в който държавите членки да предоставят на Комисията обобщена информация във всички случаи, когато в съответствие с настоящия регламент се въвежда дадена схема за помощ или се предоставя индивидуална помощ извън схема за помощ. Освен това е целесъобразно в съответствие с член 5 от Регламент (ЕО) № 794/2004 на Комисията¹⁰ и член 3, параграф 4, от Регламент (ЕО) № 2015/1588 да се определят разпоредби относно годишното докладване пред Комисията от страна на държавите членки относно помощта, освободена от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора, в съответствие с условията, определени в настоящия регламент, включително специфични изисквания за някои категории помощи.
- (33) С оглед на това, че необходимата технология е широко достъпна, обобщената информация и годишният доклад следва да бъдат в електронен формат и да се предават на Комисията.
- (34) С оглед на давностния срок за възстановяване на помощ, установен с член 17 от Регламент (ЕС) 2015/1589 на Съвета¹¹, е целесъобразно, в съответствие с член 3, параграф 3 от Регламент (ЕС) 2015/1588, да бъдат установени разпоредби във връзка с информацията, която държавите членки следва да съхраняват по отношение на помощите, освободени с настоящия регламент от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора.
- (35) За да се подобри ефективността на условията за съвместимост, определени в настоящия регламент, Комисията следва да има възможност да отменя груповото освобождаване за бъдещите мерки за помощ в случай на неспазване на тези изисквания. Комисията следва да може да ограничи отмяната на груповото освобождаване до определени видове помощ, някои бенефициери или мерки за помощ, приети от някои органи, когато несъответствието с настоящия регламент засяга само ограничена група от мерки или някои органи. Тази целенасочена отмяна следва да предостави съразмерна корективна мярка, пряко свързана с установените с настоящия регламент несъответствия. Когато за дадена помощ не е подадено уведомление и тя не отговаря на всички условия, за да бъде освободена от изискването за уведомяване, тя представлява незаконосъобразна помощ, която ще бъде проверена от Комисията в рамките на съответната процедура, определена в Регламент (ЕС) 2015/1589 за помощ, за която не е подадено уведомление. При неспазване на изискванията на глава II отмяната на груповото освобождаване по отношение на бъдещите мерки за помощ не засяга факта, че предходните мерки, съответстващи на настоящия регламент, са били групово освободени.
- (36) МСП имат важна роля за създаването на работни места и като цяло представляват фактор за социална стабилност и двигател за икономиката. Въпреки това тяхното развитие може да бъде възпрепятствано от пазарна неефективност, което изправя МСП пред типични затруднения. За МСП често е трудно да получат капитал или заеми поради нежеланието на някои финансови

¹⁰ Регламент (ЕО) № 794/2004 на Комисията от 21 април 2004 г. за прилагането на Регламент (ЕС) 2015/1589 на Съвета за установяване на подробни правила за прилагането на член 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ОВ L 140, 30.4.2004 г., стр. 1).

¹¹ Регламент (ЕС) 2015/1589 на Съвета от 13 юли 2015 г. за установяване на подробни правила за прилагането на член 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ОВ L 248, 24.9.2015 г., стр. 9).

пазари да поемат рискове и предполагаемия малък размер на гаранциите, които тези предприятия могат да предложат. Техните ограничени ресурси могат да ограничат също така достъпа им до информация, по-специално що се отнася до нови технологии и потенциални пазари. Следователно, с цел да се улесни развитието на стопанските дейности на МСП, някои категории помощи в полза на МСП следва да бъдат освободени от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора съгласно настоящия регламент.

- (37) С цел премахване на различията, които могат да доведат до нарушаване на конкуренцията, и за улесняване на координацията между различните инициативи на Европейския съюз и национални инициативи, отнасящи се за МСП, както и за постигането на по-голяма административна яснота и правна сигурност, определението за МСП, използвано за целите на настоящия регламент, следва да се основава на определенията от Препоръка 2003/361/ЕО на Комисията¹².
- (38) За да се гарантира съгласуваност с политиката за развитие на селските райони и да се постигне опростяване на правилата въз основа на вече натрупания от Комисията опит в светлината на прилагането на Насоките от 2014 г., е целесъобразно да бъдат освободени от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора различни категории помощи в полза на предприятия, извършващи дейност в секторите на първичното селскостопанско производство и на горското стопанство, без да се засяга прилагането на съществуващи материалноправни разпоредби, които са в сила.
- (39) Целесъобразно е също така да се вземе предвид, че селското и горското стопанство са сектори, изложени в особена степен на неблагоприятни климатични събития, болести по животните, нашествия на вредители по растенията и щети, причинени от защитени животни. Опитът показва, че тези сектори са изключително силно засегнати от такива събития и че земеделските и горските стопани понасят значителни щети от тях. Поради това мерките за помощ за отстраняване и компенсиране на такива щети се считат за подходящ инструмент за подпомагане на предприятията да се възстановят от подобни щети и съответно да продължат да работят, като по този начин се гарантира развитието на стопанските дейности в тези сектори.
- (40) В селскостопанския сектор освобождаванията следва да се прилагат по отношение на помощи за МСП за инвестиции в производство, преработка и търговия със селскостопански продукти, комасация на земя, преместване на селскостопански сгради, помощи за започване на стопанска дейност, за млади земеделски стопани и за развитието на малки земеделски стопанства, за групи производители, за схеми за качество, за трансфер на знания и информационни дейности, за консултантски услуги, за дейности за информиране и за услуги по заместване в стопанството, както и за управление на риска и управление при кризи, свързани с неблагоприятни климатични събития, болести по животните, нашествия на вредители по растенията и заплащане на застрахователни премии. Освобождаванията следва да се прилагат и по отношение на всякакви по размер предприятия за помощ за инвестиции в полза на опазването на културното и природното наследство, разположено в земеделски стопанства, помощ за отстраняване и компенсиране на щетите, причинени от природни бедствия в

¹² Препоръка 2003/361/ЕО на Комисията относно определението за микро-, малки и средни предприятия (ОВ L 124, 20.5.2003 г., стр. 36).

селскостопанския сектор, както и за помощ за научноизследователска и развойна дейност.

- (41) Освобождаванията следва да се прилагат по отношение на помощи за сектора на горското стопанство и за някои неселскостопански дейности в селските райони, които се съфинансират като интервенции за развитие на селските райони по линия на ЕЗФРСР, както и по отношение на помощи за трансфер на знания и информационни дейности, за научноизследователска и развойна дейност и за комасация на земята.
- (42) Поради рисковете от нарушаване на конкуренцията, които произтичат от целевата инвестиционна помощ в сектора на първичното селскостопанско производство, инвестиционната помощ, освободена от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора, не следва да е ограничена до определен селскостопански продукт. Това условие не следва да възпрепятства държавата членка да изключва определени селскостопански продукти от обхвата на конкретна помощ, когато не може да се намери нормална пазарна реализация или когато е налице свръхкапацитет на вътрешния пазар. Освен това помощта за някои видове инвестиции следва сама по себе си да не бъде допустима за освобождаване от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора съгласно настоящия регламент.
- (43) За да се осигури подходящ баланс между свеждането до минимум на нарушаването на конкуренцията и насърчаването на енергийната ефективност и ефикасното използване на ресурсите, в случай на инвестиции в земеделски стопанства, свързани с първичното селскостопанско производство, помощта следва да се предоставя само за инвестиции, свързани с производството на биогорива или енергия от възобновяеми източници на равнище земеделско стопанство, и само когато посоченото производство не надхвърля средногодишното потребление на гориво или енергия на стопанството. В такъв случай помощите за биогорива следва да бъдат обхванати само дотолкова, доколкото те се предоставят за устойчиви биогорива в съответствие с Директива (ЕС) 2018/2001 на Европейския парламент и на Съвета¹³.
- (44) С цел да се стимулира преминаването към производство на по-усъвършенствани форми на биогоривата, както е предвидено от хоризонталните правила за държавна помощ в областта на околната среда и енергетиката, помощта за биогорива от хранителни култури следва да бъде изключена от настоящия регламент в случай на помощ за инвестиции, свързани с преработката на селскостопански продукти.
- (45) Регламент (ЕС) 2015/1588 позволява на Комисията да обявява посредством регламенти определени категории помощи за съвместими с вътрешния пазар, когато Комисията разполага с достатъчно натрупан опит, за да определи общи критерии за съвместимост. С оглед на натрупания през периода 2014—2021 г. опит при оценката на съвместимостта на множество мерки за държавна помощ в контекста на Насоките от 2014 г., понастоящем Комисията може да използва своите правомощия, за да освободи от задължението за уведомяване държавни помощи в полза на МСП, извършващи дейност в първичното селскостопанско производство, помощ за основни услуги и обновяване на селата, съфинансирана

¹³ Директива (ЕС) 2018/2001 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2018 г. за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници (ОВ L 328, 21.12.2018 г., стр. 82).

от ЕЗФРСР, мерки за предотвратяване и компенсиране на щетите, причинени от защитени животни, както и помощ за компенсиране на неблагоприятни условия във връзка със защитените зони по „Натура 2000“.

- (46) Освен това по отношение на сектора на горското стопанство Комисията може въз основа на опита си от прилагането на Насоките от 2014 г. да освободи от задължението за уведомяване мерки, които се финансират изключително с национални средства, без да се засяга прилагането на съществуващи материалноправни разпоредби, които са в сила.
- (47) През периода 2014—2020 г. и по силата на Насоките от 2014 г. Комисията е одобрила 52 схеми за помощ, отнасящи се до компенсирането на щетите, причинени от защитени животни в селскостопанския сектор. Щетите, причинени от защитени животни, изискват неотложни действия от страна на предоставящите помощта органи за възстановяване на средствата за производство и стопанската дейност възможно най-бързо, така че засегнатите предприятия да могат да продължат да работят и по този начин да се гарантира развитието на стопанските дейности. Опитът на Комисията показва, че този вид помощи обикновено не водят до някакво значимо нарушаване на конкуренцията на вътрешния пазар предвид естеството им на компенсация и поради съществуването на ясни критерии за съвместимост с вътрешния пазар. Следователно е уместно тази помощ да бъде освободена от задължението за уведомяване за държавна помощ.
- (48) Помощта за отстраняване и компенсиране на щетите, причинени от защитени животни, следва да бъде на разположение на МСП, извършващи дейност в първичното селскостопанско производство. Условието за освобождаване от задължението за уведомяване за помощ за отстраняване и компенсиране на щетите, причинени от защитени животни, трябва да следват вече установената практика при други видове компенсаторна помощ, като например помощи за компенсиране на загубата на унищожени животни или растения въз основа на пазарната стойност, заплащане на разходите за ветеринарни грижи или разходите за труд и компенсиране на имуществени щети върху селскостопанско оборудване, машини, селскостопански сгради и запаси.
- (49) Комисията е прилагала членове 107 и 108 от Договора по отношение на помощта за неблагоприятни условия във връзка с „Натура 2000“ в селскостопанския сектор в рамките на Насоките от 2014 г. През периода 2014—2020 г. Комисията е одобрила приблизително 10 такива схеми за помощ. Опитът на Комисията показва, че този вид помощи обикновено не водят до някакво значимо нарушаване на конкуренцията, но може да стимулират стопанските дейности, които са предмет на допълнителни ограничения в такива райони. Поради това е целесъобразно по отношение на помощ за неблагоприятни условия във връзка с „Натура 2000“ в селскостопанския сектор Комисията да използва правомощията, които са ѝ предоставени с Регламент (ЕС) 2015/1588.
- (50) Освобождаването от задължението за уведомяване за помощ за неблагоприятни условия във връзка с „Натура 2000“ в селскостопанския сектор следва да се прилага само за МСП, извършващи дейност в първичното селскостопанско производство.
- (51) Комисията е прилагала членове 107 и 108 от Договора по отношение на предприятията, извършващи дейност в сектора на горското стопанство, в много решения, по-специално в контекста на прилагането на Насоките от 2014 г. През

периода 2014—2020 г. в съответствие със същите насоки Комисията е одобрила повече от 200 схеми за помощ в полза на сектора на горското стопанство. Според опита на Комисията мерките за помощ в сектора на горското стопанство не са породили никакво значимо нарушаване на конкуренцията на вътрешния пазар поради съществуването на ясни критерии за съвместимост. С оглед на този опит и от съображения за опростяване и процесуална икономия следва съответно да бъде възможно тези мерки за помощ да бъдат освободени от задължението за уведомяване, независимо дали са съфинансирани от ЕЗФРСР. Следователно е целесъобразно Комисията да използва правомощията, които са ѝ предоставени с Регламент (ЕС) 2015/1588, по отношение на помощ за залесяване и създаване на гористи местности; помощ за агро-лесовъдни системи; помощ за предотвратяване и възстановяване на щети по горите от горски пожари, природни бедствия, неблагоприятни климатични събития, които могат да бъдат приравнени на природни бедствия, други неблагоприятни климатични събития, вредители по растенията и катастрофични събития; помощ за инвестиции за подобряване на устойчивостта и екологичната стойност на горските екосистеми; помощ за специфични за района неблагоприятни аспекти, произтичащи от някои задължителни изисквания, определени в член 3 от Директива 92/43/ЕИО на Съвета¹⁴ и член 3 от Директива 2009/147/ЕО на Европейския парламент и на Съвета¹⁵; помощ за горскоекологични услуги и услуги във връзка с климата в горското стопанство и опазване на горите; помощ за инвестиции в инфраструктура, свързана с развитието, модернизирането или адаптирането на сектора на горското стопанство; помощ за инвестиции в лесовъдни технологии и в преработката, в мобилизирането и в търговията с горски продукти; помощ за съхранение на генетичните ресурси в горското стопанство и помощ за започване на дейност за групи производители и организации на производители в сектора на горското стопанство.

- (52) С цел да се стимулират груповите инициативи в сектора на горското стопанство, Комисията е прилагала членове 107 и 108 от Договора в полза на помощта за започване на дейност за групи производители и организации на производители в сектора на горското стопанство. През периода 2014—2020 г. Комисията е одобрила такава помощ в 5 случая. В селскостопанския сектор този вид помощ вече е била освободена от задължението за уведомяване по силата на Регламент (ЕС) № 702/2014. Следователно е уместно помощта за започване на дейност за групи производители и организации на производители в сектора на горското стопанство да бъде освободена от задължението за уведомяване за държавна помощ.
- (53) Икономическата диверсификация и създаването на нови стопански дейности са от съществено значение за развитието и конкурентоспособността на селските райони и по-специално за МСП, които са гръбнакът на икономиката в селските райони на ЕС. Регламент (ЕС) .../... [РСП] предвижда мерки за подпомагане на развитието на неселскостопанска дейност в селските райони, насочени към насърчаване на заетостта, разкриването на качествени работни места в селските райони, запазването на вече съществуващите работни места, намаляване на сезонните колебания в заетостта, развитие на неселскостопанските сектори

¹⁴ Директива 92/43/ЕИО на Съвета от 21 май 1992 г. за опазване на естествените местообитания и на дивата флора и фауна (ОВ L 206, 22.7.1992 г., стр. 7).

¹⁵ Директива 2009/147/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 30 ноември 2009 г. относно опазването на дивите птици (ОВ L 20, 26.1.2010 г., стр. 7).

извън селското стопанство и хранително-вкусовата промишленост, като същевременно се насърчават бизнес интеграцията и местните междуетраслови връзки.

- (54) За да се гарантира съгласуваност с Регламент (ЕС) .../... [РСП] и да се постигне опростяване на разпоредбите за получаване на разрешение за държавна помощ за съфинансираната част и допълнителното национално финансиране на стратегическия план по ОСП, задължението за уведомяване следва да не се прилагат за различните категории помощи в полза на МСП, извършващи дейност в селските райони, включително помощ за започване на стопанска дейност, помощ за ново участие на земеделски стопани в схеми за качество на памук и храни и мерки за насърчаване по отношение на храни, обхванати от схема за качество. Тези мерки за помощ трябва да бъдат идентични с основните интервенции за развитие на селските райони и освободената помощ трябва да се предоставя само съгласно и в съответствие със стратегическия план по ОСП на съответната държава членка.
- (55) Комисията е прилагала членове 107 и 108 от Договора по отношение на помощи в полза на основни услуги и обновяване на селата в селските райони в множество случаи, по-конкретно в контекста на Насоките от 2014 г. През периода 2014—2020 г. Комисията е одобрила 27 схеми за помощ, свързани с основни услуги и обновяване на селата в селските райони. Според опита на Комисията мерките за помощ в сектора на горското стопанство не са породили никакво значимо нарушаване на конкуренцията на вътрешния пазар поради наличието на ясни критерии за съвместимост и факта, че помощта е допринесла за икономическата диверсификация и създаването на нови стопански дейности. Следователно е уместно помощта за основни услуги и обновяване на селата в селските райони да бъде освободена от задължението за уведомяване за държавна помощ.
- (56) Помощта за основни услуги и обновяване на селата в селските райони обаче следва да бъде освободена от задължението за уведомяване само ако е част от стратегически план по ОСП, одобрен от Комисията в рамките на Регламент (ЕС) .../... [РСП].
- (57) Държавната помощ, предоставена на предприятия, които участват в проекти на оперативните групи в рамките на ЕПИ, попадащи в обхвата на член 77 от Регламент (ЕС) .../... [РСП], или в проекти за водено от общностите местно развитие („BOMP“), определени като „местно развитие в рамките на LEADER“ съгласно Регламент (ЕС) .../... [РСП], за които се прилага Регламент (ЕС) 2021/1060, указва малко въздействие върху конкуренцията, по-специално с оглед на положителната роля, която помощта играе за споделянето на знания, особено за местните и селскостопанските общности, както и с оглед на често колективния характер на помощта и нейния сравнително малък мащаб. Тези проекти са интегрирани, включват много участници и много сектори, което може да доведе до известни затруднения при класифицирането им съгласно правото в областта на държавните помощи. Предвид местния характер на отделните проекти на оперативните групи в рамките на ЕПИ и проекти за BOMP, подбрани въз основа на многогодишна стратегия за местно развитие, определена и прилагана посредством публично-частно партньорство, както и тяхната ориентация към интересите на общността, социалните, екологичните и климатичните условия, в настоящия регламент следва да се обърне внимание на някои затруднения, с които се сблъскват проектите на оперативните групи в

рамките на ЕПИ и проектите за ВОМР, за да се улесни привеждането им в съответствие с правилата за държавна помощ.

- (58) Предвид ограничения ефект, който помощите в малък размер, предоставяни на МСП, възползващи се пряко или непряко от проекти на оперативните групи в рамките на ЕПИ и проекти за ВОМР, оказват върху търговията и конкуренцията, следва да бъдат предвидени опростени правила за случаите, в които общият размер на помощта за проект не надхвърля определен таван.
- (59) В случай на няколко категории помощи, например помощ за научноизследователска дейност, трансфер на знания и информационни дейности, консултантски услуги, услуги по заместване в стопанството, мерки за насърчаване и предотвратяване и ликвидиране на болести по животните и вредители по растенията, помощта се предоставя на крайните бенефициери непряко, в натура, чрез субсидирани услуги. В такива случаи освободената от задължението за уведомяване помощ следва да се изплаща на доставчика на въпросната услуга или дейност.
- (60) В съответствие с член 4, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2015/1588 политиката в областта на държавната помощ трябва периодично да се преразглежда. Ето защо срокът на прилагане на настоящия регламент следва да бъде ограничен. Поради това за освободени схеми за помощ е целесъобразно да се предвидят преходни разпоредби, а именно правила, предвиждащи период за адаптиране при изтичането на срока на действие на настоящия регламент. Тези правила следва да оставят на държавите членки време да се адаптират към евентуалния нов режим,

ПРИЕ НАСТОЯЩИЯ РЕГЛАМЕНТ:

СЪДЪРЖАНИЕ

ГЛАВА I ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ.....	18
ГЛАВА II ПРОЦЕДУРНИ ИЗИСКВАНИЯ.....	35
ГЛАВА III КАТЕГОРИИ ПОМОЩИ.....	36
Раздел 1	
Помощ в полза на МСП, извършващи дейност в първичното селскостопанско производство, преработката на селскостопански продукти и търговията със селскостопански продукти	36
Раздел 2	
Помощ за инвестиции в полза на опазването на културното и природното наследство, разположено в земеделски стопанства	63
Раздел 3	
Помощ за отстраняване и компенсиране на щетите, причинени от природни бедствия в селскостопанския сектор	64
Раздел 4	
Помощ за научноизследователска и развойна дейност в секторите на селското и горското стопанство.....	66
Раздел 5	
Помощ в полза на горското стопанство	67
Раздел 6	
Помощ в полза на МСП в селските райони	82
ГЛАВА IV ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ.....	88

ГЛАВА I

ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

Член I

Приложно поле

1. Настоящият регламент се прилага за следните категории помощи:
 - а) помощ в полза на микро-, малки и средни предприятия (МСП):
 - i) извършващи дейност в селскостопанския сектор, по-специално първично селскостопанско производство, преработка на селскостопански продукти и търговия със селскостопански продукти, с изключение на членове 13, 14, 15, 17 и 22 и членове 24—29, която се прилага само за МСП, извършващи дейност в първичното селскостопанско производство;
 - ii) извършващи неселскостопански дейности в селските райони, които попадат извън обхвата на член 42 от Договора, доколкото такава помощ се предоставя в съответствие с Регламент (ЕС) .../... [РСП] и е съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР) или се предоставя като допълнително национално финансиране за такива съфинансирани мерки;
 - б) помощ за инвестиции за опазването на културното и природното наследство, разположено в земеделските стопанства;
 - в) помощ в полза на отстраняване и компенсирание на щетите, причинени от природни бедствия в селскостопанския сектор;
 - г) помощ за научноизследователска и развойна дейност в секторите на селското и горското стопанство;
 - д) помощ в полза на горското стопанство.
2. Когато държавите членки сметнат за подходящо, те могат да решат да предоставят помощ, посочена в параграф 1, букви а), г) и д), в съответствие с Регламент (ЕС) № 651/2014¹⁶.
3. Настоящият регламент не се прилага за:
 - а) схемите за помощи, предвидени в членове 13, 16, 33, 34 и 35, член 36 и членове 41 и 42, ако средният годишен бюджет за държавната помощ надхвърля 150 милиона евро, от изтичане на шест месеца след влизането им в сила.

Комисията може да реши настоящият регламент да продължи да се прилага за схема за помощ за период, по-дълъг от шест месеца, след като оцени съответния план за оценка, изпратен от държавата членка до Комисията, в срок от 20 работни дни от влизането на схемата в сила.

При представянето на планове за оценка, посочени в предходната алинея, държавите членки представят и цялата информация, необходима

¹⁶ Регламент (ЕС) № 651/2014 на Комисията за обявяване на някои категории помощи за съвместими с вътрешния пазар в приложение на членове 107 и 108 от Договора (ОВ L 187, 26.6.2014 г., стр. 1).

на Комисията за извършване на оценка на планове за оценка и за вземане на решение;

- б) всички изменения на схемите, посочени в буква а), с изключение на измененията, които не влияят на съвместимостта на схемата за помощ по смисъла на настоящия регламент или които не влияят съществено на съдържанието на одобрения план за оценка;
- в) помощта за дейности, свързани с износ за трети държави или държави членки, по-конкретно помощ, която е пряко свързана с изнасяните количества, със създаването и функционирането на дистрибуторска мрежа или с други текущи разходи по износната дейност;
- г) помощта, обвързана с условие за преференциално използване на местни продукти за сметка на вносни такива.

4. Настоящият регламент не се прилага за:

- а) схеми за помощ, които не изключват изрично плащането на индивидуална помощ в полза на предприятие, срещу което съществува неизпълнено разпореждане за възстановяване вследствие на предходно решение на Комисията, с което дадена помощ, предоставена от същата държава членка, се обявява за неправомерна и несъвместима с вътрешния пазар, с изключение на:
 - i) схеми за помощ за отстраняване и компенсиране на щетите, причинени от природни бедствия, в съответствие с член 31;
 - ii) схеми за помощ за разходи, направени от МСП, участващи в проекти за водено от общностите местно развитие (BOMR) или в проекти на оперативните групи в рамките на Европейското партньорство за иновации („ЕПИ“) за селскостопанска производителност и устойчивост член 51;
- б) помощ ad hoc за предприятие, посочено в буква а).

5. Настоящият регламент не се прилага за помощи за предприятия в затруднено положение, с изключение на помощ, предоставена:

- а) за информационни дейности в селскостопанския сектор в съответствие с член 20;
- б) за мерки за насърчаване под формата на публикации, насочени към повишаване на осведомеността на широката общественост, в съответствие с член 23, параграф 2, буква б;
- в) за компенсиране на разходите по предотвратяване, контрол и ликвидиране на болести по животните в съответствие с член 25, параграфи 8 и 9;
- г) за покриване на разходите по отстраняване и унищожаване на мъртви животни в съответствие с член 26, параграф 1, букви в), г) и д);
- д) за отстраняване и компенсиране на щетите, причинени от природни бедствия, в съответствие с член 31;
- е) за МСП, участващи или ползващи се от проекти за BOMR и проекти на оперативните групи в рамките на ЕПИ за селскостопанска производителност и устойчивост, в съответствие с член 51;

- ж) за следните случаи, при условие че предприятието е станало предприятие в затруднено положение поради загубите или щетите, причинени от въпросното събитие:
- i) за отстраняване и компенсиране на загуби, причинени от неблагоприятно климатично събитие, което може да бъде приравнено на природно бедствие, в съответствие с член 24;
 - ii) за отстраняване и компенсиране на щетите, причинени от болести по животните и вредители по растенията, в съответствие с член 25, параграф 10;
 - iii) за отстраняване и компенсиране на щетите, причинени от защитени животни, в съответствие с член 28;
 - iv) за възстановяване на щети по горите от пожари, природни бедствия, неблагоприятни климатични събития, които могат да бъдат приравнени на природни бедствия, други неблагоприятни климатични събития, вредители по растенията, катастрофични събития и събития, свързани с изменението на климата, в съответствие с член 35, параграф 5, буква г).
6. Настоящият регламент не се прилага за помощ, която — поради своето естество, поради придружаващите я условия или поради метода на нейното финансиране — води до неотделимо нарушение на законодателството на Съюза, по-специално:
- а) помощи, чието предоставяне е свързано със задължението бенефициерът да използва местно произведени стоки или услуги;
 - б) помощи, които ограничават възможността бенефициерите да се възползват от резултатите от научноизследователска и развойна дейност и иновации в други държави членки.
7. Настоящият регламент не се прилага по отношение на помощта в полза на селскостопански продукти по смисъла на приложение 1 към Споразумението на СТО за селското стопанство, която представлява експортна субсидия, както е определена в това споразумение. По същия начин, той не се прилага по отношение на помощта в полза на продукти, която представлява подпомагане на експортното финансиране и е предоставяна от правителство или всеки публичен орган в приложното поле на решението на министрите на държавите от СТО от 19 декември 2015 г. относно конкуренцията при износа¹⁷, ако не удовлетворява съответните изисквания съгласно параграф 15 от това решение за максималния срок на погасяване и самофинансирането.

Член 2

Определения

За целите на настоящия регламент се прилагат следните определения:

- (1) „активен земеделски стопанин“ означава земеделски стопанин по смисъла на член 4, параграф 5 от Регламент (ЕС) [РСП];
- (2) „помощ ad hoc“ означава помощ, която не е предоставена въз основа на схема за помощ;

¹⁷ WT/MIN(15)/45 — WT/L/980.

- (3) „неблагоприятно климатично събитие, което може да бъде приравнено на природно бедствие“, означава неблагоприятни метеорологични условия като слана, бури и градушка, заледяване, силен или проливен дъжд или тежка суша, които унищожават повече от 30 % от средната продукция, изчислена на базата на един от следните елементи:
- а) предходния тригодишен период;
 - б) средното количество за три години, базирано на предходния петгодишен период, като от него се изключат най-високата и най-ниската стойност;
- (4) „консултация“ означава пълна консултация, предоставена в рамките на един и същ договор;
- (5) „зеделско стопанство“ означава единица, състояща се от земя, помещения и съоръжения, използвани за първично селскостопанско производство;
- (6) „селскостопански продукт“ означава продуктите, изброени в приложение I към Договора, с изключение на продуктите от риболов и аквакултури, изброени в приложение I към Регламент (ЕС) № 1379/2013 на Европейския парламент и на Съвета¹⁸;
- (7) „селскостопански сектор“ означава всички предприятия, извършващи дейност в първичното селскостопанско производство, преработка и търговия със селскостопански продукти;
- (8) „агро-лесовъдни системи“ означава системи за използване на земята, при които се отглеждат дървесни видове, в съчетание със земеделие на една и съща площ;
- (9) „помощ“ означава всяка мярка, която отговаря на всички критерии, посочени в член 107, параграф 1 от Договора;
- (10) „помощ, предоставена в рамките на стратегически план по ОСП“, означава подкрепа, предоставена в съответствие с Регламент (ЕС) .../... [РСП] като помощ, съфинансирана от ЕЗФРСР, или като допълнително национално финансиране към такава съфинансирана помощ;
- (11) „интензитет на помощ“ означава brutния размер на помощта, изразен като процент от допустимите разходи преди приспадането на данъци или други такси;
- (12) „схема за помощ“ означава всеки акт, на основата на който и без да се изискват допълнителни мерки за прилагане може да се предостави индивидуална помощ на предприятията, определени в този акт по общ и абстрактен начин, и всеки акт, на основата на който на едно или няколко предприятия може да се предостави помощ, която не е свързана с конкретен проект, за неопределен период от време и в неопределен размер;
- (13) „сделка между несвързани лица“ означава, че условията на трансакцията между договарящите се страни не се различават от условията, които биха били договорени между независими предприятия, и които не съдържат елемент на противоречие. Всяка трансакция, която е резултат от открита, прозрачна и

¹⁸ Регламент (ЕС) № 1379/2013 на Европейския парламент и на Съвета относно общата организация на пазарите на продукти от риболов и аквакултури, за изменение на регламенти (ЕО) № 1184/2006 и (ЕО) № 1224/2009 на Съвета и за отмяна на Регламент (ЕО) № 104/2000 на Съвета (ОВ L 354, 28.12.2013 г., стр. 1).

безусловна процедура, се разглежда като съответстваща на принципа на сделката между несвързани лица;

- (14) „мерки за биологична сигурност“ означава управленски и физически мерки, предназначени за намаляване на риска от въвеждане, развитие и разпространение на болести в, от и сред:
- а) животинска популация или
 - б) даден животновъден обект, зона, компартмент, транспортно средство или всякакви други съоръжения, помещения или места.
- (15) „родословна книга“ означава книга, както е предвидена в член 2, параграф 12 от Регламент (ЕС) 2016/1012¹⁹;
- (16) „стратегически план по ОСП“ означава стратегически план по ОСП съгласно член 1, параграф 1, буква в) от Регламент (ЕС) .../... [РСП];
- (17) „капитално строителство“ означава работа, предприета лично от земеделски стопанин или от негови работници в стопанството, с която се създава актив;
- (18) „катастрофично събитие“ означава непредвидено събитие, свързано с живата или неживата природа, което е предизвикано от човешка дейност, води до съществени нарушения на горските структури и евентуално причинява сериозни икономически щети на горския сектор;
- (19) „дата на предоставяне на помощта“ означава датата, на която на бенефициера е предоставено законовото право за получаване на помощта съгласно приложимото национално законодателство;
- (20) „ЕС-27“ са всички 27 държави — членки на Съюза (с изключение на Северна Ирландия);
- (21) „план за оценка“ означава документ, който съдържа най-малко следните елементи: целите на схемата за помощ, която е предмет на оценяване; въпросите за оценяване; показателите за резултати; предвидената методика за оценяване; изискванията, свързани със събирането на данни; предложения график за оценяване (включително датата на предаване на окончателния доклад за оценка); описанието на независимия орган, който извършва оценката, или критериите, които ще бъдат използвани за неговото избиране, и вариантите за осигуряване на публичността на оценката;
- (22) „мъртви животни“ означава животни, които са умъртвени чрез евтаназия със или без установена диагноза, или са умрели, включително мъртвородени и неродени животни, в земеделско стопанство или в помещение, или при транспорт, но които не са заклани за консумация от човека;
- (23) „бързорастящи дървета“ означава гора с кратка ротация, където минималното време преди отсичане е не по-малко от 8 години, а максималното — не повече от 20 години;

¹⁹ Регламент (ЕС) 2016/1012 на Европейския парламент и на Съвета от 8 юни 2016 г. относно зоотехнически и генеалогични условия за развъждане, търговия и въвеждане в Съюза на чистопородни разплодни животни, хибридни разплодни свине и зародишни продукти от тях, за изменение на Регламент (ЕС) № 652/2014 и директиви 89/608/ЕИО и 90/425/ЕИО на Съвета и за отмяна на определени актове в областта на развъждането на животни (Регламент относно разплодните животни) (ОВ L 171, 29.6.2016 г., стр. 66).

- (24) „последваща фискална схема“ означава схема под формата на данъчни предимства, която представлява изменена версия на вече съществуваща фискална схема под формата на данъчно предимство и която я заменя;
- (25) „постоянни разходи, произтичащи от участие в схема за качество“, означава разходите, възникнали от присъединяването към подпомагана схема за качество, и годишната вноска за участие в такава схема за качество, включително, когато е необходимо, разходите за проверки, които се изискват за удостоверяване на спазването на спецификациите на схемата за качество;
- (26) „биогорива на основата на хранителни култури“ означава биогорива, произведени от богати на скорбяла култури, захарни култури или маслодайни култури, отгледани върху селскостопанска земя като основна култура, без да се включват остатъци, отпадъци или лигноцелулозен материал и преходни култури като междинните и защитните култури, при условие че употребата на такива преходни култури не води до търсене на допълнителна земя, както е определено в Директива 2018/2001 на Европейския парламент и на Съвета²⁰;
- (27) „храни“ означава храни, които не са селскостопански продукти и които са изброени в приложение I към Регламент (ЕС) № 1151/2012 на Европейския парламент и на Съвета²¹;
- (28) „брутен еквивалент на безвъзмездна помощ“ означава размерът на помощта, ако тя е била предоставена на бенефициера под формата на безвъзмездни средства, преди приспадането на данъци или други такси;
- (29) „индивидуална помощ“ означава:
- а) помощ ad hoc;
 - б) предоставяне на помощи на индивидуални бенефициери въз основа на схема за помощ;
- (30) „нематериални активи“ означава активи, които нямат физически или финансов израз, като патенти, лицензи, ноу-хау или друга интелектуална собственост;
- (31) „инвестиции за привеждане в съответствие със стандарт на Съюза“ означава инвестиции, целящи привеждането в съответствие със стандарт на Съюза след изтичането на преходния период, предвиден в законодателството на Съюза;
- (32) „големи предприятия“ означава предприятия, които не отговарят на критериите, определени в приложение I;
- (33) „търговия със селскостопански продукти“ означава притежаването или излагането с цел продажба, предлагането за продажба, доставка или всеки друг начин за пускане на пазара, с изключение на първата продажба от първичен производител на прекупвачи или преработватели, както и всяка дейност по подготвяне на продукта за тази първа продажба; продажбата от първичен производител на крайни потребители се счита за търговия със селскостопански продукти, ако се осъществява в самостоятелни помещения, предвидени за тази цел;

²⁰ Директива (ЕС) 2018/2001 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2018 г. за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници (ОВ L 328, 21.12.2018 г., стр. 82).

²¹ Регламент (ЕС) № 1151/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 21 ноември 2012 г. относно схемите за качество на селскостопанските продукти и храни (ОВ L 343, 14.12.2012 г., стр. 1).

- (34) „взаимоспомагателен фонд“ означава схема, акредитирана от държава членка съгласно националното право, чиято цел е застраховането на членуващите земеделски стопани, при която се извършват компенсаторни плащания на членуващите земеделски стопани, понесли икономически загуби;
- (35) „защитени зона по „Натура 2000“ означава специални земеделски или горски райони, както са определени в член 3 от Директива 92/43/ЕИО и в член 3 от Директива 2009/147/ЕО;
- (36) „природни бедствия“ означава земетресения, лавини, свлачища и наводнения, смерчове, урагани, вулканични изригвания и горски пожари, възникнали по естествен път;
- (37) „инвестиции в непроизводствени дейности“ означава инвестиции, които не водят до съществено увеличение на стойността или рентабилността на земеделското стопанство;
- (38) „операции, предхождащи промишлената преработка“, означава всяка дейност, извършвана до пристигането на дървесината в дъскорезницата, когато максималният капацитет е 5 000 m³ годишно при абсолютен праг от 10 000 m³ обли греди като материали за влагане, които се режат в дъскорезницата;
- (39) „други неблагоприятни климатични събития“ означава неблагоприятни метеорологични условия, които не попадат в обхвата на определението в точка 3;
- (40) „най-отдалечени региони“ означава регионите, посочени в член 349, първа алинея от Договора;
- (41) „вредител по растенията“ означава карантинни вредители от значение за Съюза, включени в списъка по член 5, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2016/2031 на Европейския парламент и на Съвета²², вредители, за които се прилагат мерките, приети по силата на член 30 от посочения регламент, и карантинните вредители по отношение на определена защитена зона, включени в списъка по член 32, параграф 2 от посочения регламент;
- (42) „първично селскостопанско производство“ означава производството на растителните и животинските продукти, изброени в приложение I към Договора, без да се извършват никакви по-нататъшни операции, с които се променя естеството на тези продукти;
- (43) „преработка на селскостопански продукти“ означава всяко обработване на селскостопански продукт, в резултат на което се получава продукт, който също е селскостопански продукт, с изключение на дейностите, извършвани в стопанството, нужни за приготвяне на животински или растителен продукт за първа продажба;
- (44) „преработка на селскостопански в неселскостопански продукти“ означава всяко обработване на селскостопански продукти, в резултат на което се получава продукт, който не е обхванат от приложение I към Договора;

²² Регламент (ЕС) 2016/2031 на Европейския парламент и на Съвета от 26 октомври 2016 г. за защитните мерки срещу вредителите по растенията, за изменение на регламенти (ЕС) № 228/2013, (ЕС) № 652/2014 и (ЕС) № 1143/2014 на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на директиви 69/464/ЕИО, 74/647/ЕИО, 93/85/ЕИО, 98/57/ЕО, 2000/29/ЕО, 2006/91/ЕО и 2007/33/ЕО на Съвета (ОВ L 317, 23.11.2016 г., стр. 4—104).

- (45) „група производители или организация на производители“ означава група или организация, създадена за една от следните цели:
- а) адаптиране към пазарните изисквания на продукцията и производството на производителите, които са членове на такива групи производители или организации на производители;
 - б) съвместно пускане на стоки на пазара, включително подготовка за продажба, централизиране на продажбите и доставка до купувачите на едро;
 - в) установяване на общи правила за информация относно продукцията, в частност относно прибирането на реколтата и наличностите;
 - г) други дейности, които могат да се извършват от групи производители или организации на производители, като изграждане на умения и организация за стопанска и търговска дейност и улесняване на иновационните процеси;
- (46) „защитено животно“ означава всяко животно, което е защитено от законодателството на Съюза или от националното законодателство;
- (47) „карти на регионалните помощи“ означава списък с региони, посочени от дадена държава членка в съответствие с условията, определени в Насоките за регионална държавна помощ²³, и одобрени от Комисията;
- (48) „възстановяем аванс“ означава заем за проект, който се изплаща на една или повече вноски, като условията за погасяване зависят от изхода на проекта;
- (49) „организация за научни изследвания и разпространение на знания“ означава субект (например университети или научноизследователски институти, агенции за технологичен трансфер, иновационни посредници, ориентирани към изследователска дейност физически или виртуални организации за сътрудничество), независимо от неговия правен статут (дали е учреден съгласно публичното или частното право) или начин на финансиране, чиято основна цел е да извършва независими фундаментални научни изследвания, индустриални научни изследвания или експериментални разработки или да разпространява в широк мащаб резултатите от тези дейности посредством преподаване, публикации или трансфер на знания;
- (50) „малки острови в Егейско море“ означава малките острови, посочени в член 1, параграф 2 от Регламент (ЕС) № 229/2013 на Европейския парламент и на Съвета²⁴;
- (51) „МСП“ или „микро-, малки и средни предприятия“ означава предприятия, които отговарят на критериите, определени в приложение I;
- (52) „начало на работата по проекта или дейността“ означава началото на свързаните с инвестицията дейности или строителни работи, или първият правнообвързващ ангажимент за поръчка на оборудване или услуги, или всеки друг ангажимент, който прави проекта или дейността необратими, в зависимост от това кое от двете събития настъпва по-рано; купуването на земя

²³ Насоки за регионална държавна помощ (ОВ С 153, 29.4.2021 г., стр. 1).

²⁴ Регламент (ЕС) № 229/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 13 март 2013 г. за определяне на специфични мерки в областта на селското стопанство по отношение на малките острови в Егейско море и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1405/2006 на Съвета (ОВ L 78, 20.3.2013 г., стр. 41).

и подготвителните дейности като получаването на разрешения и провеждането на проучвания за осъществимост не се считат за начало на работата или дейността;

- (53) „субсидирани услуги“ означава форма на помощ, при който помощта се предоставя на крайния бенефициер непряко, в натура, а се изплаща на доставчика на въпросната услуга или дейност;
- (54) „материални активи“ означава активи, състоящи се от земя, сгради, съоръжения, машини и оборудване;
- (55) „разходи по трансакции“ означава допълнителни разходи, свързани с изпълнението на ангажимент, които обаче не произтичат непосредствено от изпълнението му или които не са включени в директно компенсирания разходи или пропуснати доходи; и които могат да бъдат изчислени въз основа на стандартни разходи;
- (56) „разходи за изпитвания за трансмисивна спонгиформна енцефалопатия (ТСЕ) и спонгиформна енцефалопатия по говедата (СЕГ)“ означава всички разходи, включително за комплекти за изпитвания и за събиране, транспортиране, изпитване, съхраняване и унищожаване на проби, необходими за пробовземане и лабораторни изпитвания в съответствие с глава В от приложение Х към Регламент (ЕО) № 999/2001 на Европейския парламент и на Съвета²⁵;
- (57) „дървета за засаждане на дървесни видове с кратък цикъл на ротация“ означава дървесни видове с код по КН 06 02 9041, определени от държавите членки, които се състоят от дървесни многогодишни култури, чиито корени или дънери остават в почвата след прибиране на реколтата, като през следващия сезон се появяват нови издънки, а максималният цикъл на реколтиране се определя от държавите членки;
- (58) „предприятие в затруднено положение“ означава предприятие, по отношение на което е налице най-малко едно от следните обстоятелства:
 - а) в случай на дружество с ограничена отговорност (различно от МСП, което съществува от по-малко от три години), когато записаният му акционерен капитал е намалял с повече от половината поради натрупани загуби. Такъв е случаят, когато приспадането на натрупаните загуби от резервите (и всички други елементи, които по принцип се считат за част от собствения капитал на дружеството) води до отрицателен кумулативен резултат, който надхвърля половината от записания акционерен капитал. За целите на настоящата разпоредба „дружество с ограничена отговорност“ се отнася по-специално до видовете дружества, посочени в приложение I към Директива 2013/34/ЕС на Европейския парламент и на Съвета²⁶, а „акционерен капитал“ включва, ако е уместно, всякакви премии от емисии;

²⁵ Регламент (ЕО) № 999/2001 на Европейския парламент и на Съвета от 22 май 2001 г. относно определяне на правила за превенция, контрол и ликвидиране на някои трансмисивни спонгиформни енцефалопатии (ОВ L 147, 31.5.2001 г., стр. 1).

²⁶ Директива 2013/34/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 г. относно годишните финансови отчети, консолидираните финансови отчети и свързаните доклади на някои видове предприятия и за изменение на Директива 2006/43/ЕО на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на Директиви 78/660/ЕИО и 83/349/ЕИО на Съвета (ОВ L 182, 29.6.2013 г., стр. 19).

- б) в случай на дружество (различно от МСП, което съществува от по-малко от три години), при което поне някои съдружници носят неограничена отговорност за задълженията на дружеството, когато капиталът, посочен в баланса на дружеството, е намалял с повече от половината поради натрупани загуби. За целите на настоящата разпоредба под понятието „дружество, при което поне някои съдружници носят неограничена отговорност за задълженията на дружеството“, се разбират по-специално видовете дружества, посочени в приложение II към Директива 2013/34/ЕС;
- в) предприятието е в процедура по колективна несъстоятелност или отговаря на критериите на своето вътрешно право, за да бъде обект на процедура по колективна несъстоятелност по искане на неговите кредитори;
- г) предприятието е получило помощ за оздравяване и все още не е възстановило заема или не е прекратило гаранцията, или е получило помощ за реструктуриране и все още е обект на план за реструктуриране;
- д) когато предприятието не е МСП и през последните две години:
- i) съотношението задължения/собствен капитал на предприятието е било по-голямо от 7,5 и
 - ii) съотношението за лихвено покритие на предприятието, изчислено на основата на EBITDA, е било под 1,0;
- (59) „стандарт на Съюза“ означава задължителен стандарт, който е посочен в правото на Съюза и определя стандарта, който отделните предприятия трябва да постигнат, по-специално по отношение на околната среда, хигиената и хуманното отношение към животните; независимо от това определените на равнището на Съюза стандарти или цели, които са задължителни за държавите членки, но не и за отделните предприятия, не се считат за стандарти на Съюза;
- (60) „млад земеделски стопанин“ означава земеделски стопанин в съответствие с член 4, параграф 6 от Регламент (ЕС) .../... [РСП].

Член 3

Условия за освобождаване

Схемите за помощ, индивидуалните помощи, отпуснати по схеми за помощ, и помощите ad hoc са съвместими с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 2 или 3 от Договора и се освобождават от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора, при условие че отговарят на всички условия, определени в глава I от настоящия регламент, както и на специфичните условия за съответната категория помощи, посочени в глава III от настоящия регламент.

Член 4

Прагове за уведомяване

1. Настоящият регламент не се прилага по отношение на индивидуалните помощи, чийто брутен еквивалент на безвъзмездна помощ надхвърля следните прагове:

- а) помощ за инвестиции в земеделски стопанства във връзка с първичното селскостопанско производство, посочена в член 13: 500 000 EUR на предприятие за инвестиционен проект;
- б) помощ за инвестиции, свързани с преместването на селскостопанска сграда, водещо до модернизиране на съоръжения или до увеличаване на производствения капацитет, посочена в член 15, параграф 4: 500 000 EUR на предприятие за инвестиционен проект;
- в) помощ за инвестиции във връзка с преработката на селскостопански продукти и търговията със селскостопански продукти, посочена в член 16: 7,5 милиона евро на предприятие за инвестиционен проект;
- г) помощ за инвестиции в полза на опазването на културното и природното наследство, разположено в земеделското стопанство, посочена в член 30: 500 000 EUR на предприятие за инвестиционен проект;
- д) помощ за научноизследователска и развойна дейност в селскостопанския и горския сектор, посочена в член 32: 7,5 милиона евро на проект;
- е) помощ за залесяване и създаване на гористи местности, посочена в член 33: 7,5 милиона евро на проект за залесяване или създаване на гористи местности;
- ж) помощ за агро-лесовъдни системи, посочена в член 34: 7,5 милиона евро на проект за създаване на агро-лесовъдна система;
- з) помощ за инвестиции за подобряване на устойчивостта и екологичната стойност на горските екосистеми, посочена в член 36: 7,5 милиона евро за инвестиционен проект;
- и) помощ за консултантски услуги в сектора на горското стопанство, посочена в член 40: 200 000 EUR на предприятие за година;
- й) помощ за инвестиции в инфраструктура, свързана с развитието, модернизирането или адаптирането на сектора на горското стопанство, посочена в член 41: 7,5 милиона евро за инвестиционен проект;
- к) помощ за инвестиции в лесовъдни технологии и в преработката, в мобилизирането и в търговията с горски продукти, посочена в член 42: 7,5 милиона евро за инвестиционен проект;
- л) помощ за инвестиции за основни услуги и обновяване на селата в селските райони, посочена в член 46: 10 милиона евро за инвестиционен проект;
- м) помощ за разходи, направени от МСП, участващи в проекти за BOMP, определени като „местно развитие в рамките на LEADER“ по линия на ЕЗФРСР, или проекти на оперативните групи в рамките на ЕПИ, посочена в член 50: 2 милиона евро на предприятие за проект;
- н) помощ в ограничен размер за МСП, ползващи се от участие в проекти за BOMP или проекти на оперативните групи в рамките на ЕПИ, посочена в член 51: 200 000 EUR за проекти за BOMP и 350 000 EUR за проекти на оперативните групи в рамките на ЕПИ.

2. Определените в параграф 1 прагове не трябва да се заобикалят чрез изкуствено разделяне на схемите или проектите за помощ.

Член 5
Прозрачност на помощта

1. Настоящият регламент се прилага само за прозрачна помощ.
2. Помощта се счита за прозрачна, ако е възможно предварително и точно да бъде изчислен еквивалентът безвъзмездни средства, без да е необходим анализ на риска („прозрачна помощ“).
3. За прозрачни се приемат следните форми на помощ:
 - а) помощи, представляващи безвъзмездни средства и лихвени субсидии;
 - б) помощи, представляващи заеми, когато brutният еквивалент на безвъзмездна помощ е изчислен въз основа на референтния лихвен процент, действащ към момента на предоставяне на безвъзмездните средства;
 - в) помощ под формата на гаранции, когато е налице едно от следните обстоятелства:
 - i) brutният еквивалент на безвъзмездна помощ е изчислен въз основа на годишните минимални премии, посочени в известие на Комисията;
 - ii) когато преди изпълнението на помощта методологията за изчисляване на brutния еквивалент на безвъзмездна помощ на гаранцията е приета въз основа на Известието относно гаранциите, след като Комисията е получила уведомление за нея в съответствие с който и да е регламент, приет от Комисията в областта на държавните помощи, който е приложим в съответния момент, и в одобрената методология изрично се обръща внимание на вида на гаранцията и на засегнатата основна трансакция в контекста на прилагането на настоящия регламент;
 - г) помощи под формата на данъчни предимства, когато в мярката е предвиден таван, с който се гарантира, че приложимият праг няма да бъде надхвърлен;
 - д) помощи под формата на възстановяеми аванси, ако общият номинален размер на възстановяемия аванс не надхвърля приложимите прагове по настоящия регламент или ако, след като Комисията е била уведомена за методиката за изчисляване на brutния еквивалент на безвъзмездна помощ на възстановяемия аванс, тя е одобрила тази методика преди изпълнението на мярката;
 - е) помощи под формата на продажба или отдаване под наем на материални активи под пазарните цени, ако стойността е установена чрез независима експертна оценка, извършена преди сделката, или чрез позоваване на публично достъпен, редовно актуализиран и общоприет показател.
4. За целите на настоящия регламент следните форми на помощ не се считат за прозрачна помощ:
 - а) помощ под формата на вливане на капитал;
 - б) помощи, включени в мерки за рисково финансиране.

Член 6
Стимулиращ ефект

1. Настоящият регламент се прилага само по отношение на помощите, които имат стимулиращ ефект.
 2. Приема се, че дадена помощ има стимулиращ ефект, ако получателят е подал писмено заявление за нея до съответната държава членка, преди работата по проекта или дейността да е започнала. Заявлението за помощ съдържа поне следната информация:
 - а) наименованието и размера на предприятието;
 - б) описание на проекта или дейността, включително съответната начална и крайна дата;
 - в) местонахождението на проекта или дейността;
 - г) списък с допустимите разходи;
 - д) вида (безвъзмездна помощ, заем, гаранция, възстановяем аванс или друг вид) и размера на публичното финансиране, необходимо за проекта/дейността.
 3. Счита се, че помощите ad hoc за големи предприятия имат стимулиращ ефект, когато преди нейното предоставяне държавата членка не само е гарантирала изпълнението на условието по параграф 2, но също така се е уверила, че чрез подготвената от бенефициера документация се установява, че с помощта ще се постигнат една или повече от следните цели:
 - а) съществено увеличаване на обхвата на проекта или дейността в резултат на помощта;
 - б) съществено увеличаване на общата сума, изразходвана от бенефициера за проекта или дейността, в резултат на помощта;
<ли>в) съществено увеличаване на скоростта на изпълнение на съответния проект или дейност;
 - г) в случай на инвестиционна помощ ad hoc: че без помощта проектът или дейността не биха били осъществени в съответния селски район по този начин или не биха били достатъчно рентабилни за бенефициера в съответния селски райони.
4. Чрез дерогация от параграфи 2 и 3 се счита, че мерки под формата на данъчни предимства имат стимулиращ ефект, ако са изпълнени следните условия:
 - а) мярката предвижда право на помощ в съответствие с обективни критерии и без свобода на преценка от страна на държавата членка;
 - б) мярката е приета и е била в сила преди започване на работата по подпомагания проект или подпомаганата дейност, освен в случай на последващи фискални схеми, когато дейността вече е била обхваната от предходни схеми под формата на данъчни предимства.
5. Чрез дерогация от параграфи 2, 3 и 4 се приема, че за следните категории помощи не се изисква стимулиращ ефект или се счита, че те притежават такъв:
 - а) схеми за помощ за комасация на земята, когато са изпълнени условията, определени в член 14 или член 45, и когато:

- i) схемата за помощ предвижда право на помощ в съответствие с обективни критерии и без свобода на преценка от страна на държавата членка; и
 - ii) схемата за помощ е приета и е в сила, преди бенефициерът да е направил допустими разходи съгласно член 14 или член 45;
- б) помощ за трансфер на знания и информационни дейности в селскостопанския сектор, когато са изпълнени условията, определени в член 20;
 - в) помощ за мерки за насърчаване под формата на публикации, насочени към повишаване на осведомеността на широката общественост относно селскостопанските продукти, когато са изпълнени условията, определени в член 23, параграф 2, буква б);
 - г) помощ за компенсиране на загубите, причинени от неблагоприятно климатично събитие, което може да бъде приравнено на природно бедствие, когато са изпълнени условията, определени в член 24;
 - д) помощ за компенсиране на разходите за предотвратяване, контрол и ликвидиране на болести по животните и вредители по растенията и на загубите, причинени от тези болести по животните или вредители по растенията, когато са изпълнени условията, определени в член 25;
 - е) помощ за покриване на разходите за отстраняване и унищожаване на мъртви животни, когато са изпълнени условията, определени в член 26, параграф 1, букви в), г), д), е) и ж);
 - ж) помощ за отстраняване и компенсиране на щетите, причинени от защитени животни, когато са изпълнени условията, определени в член 28;
 - з) помощ за инвестиции в полза на опазването на културното и природното наследство, разположено в земеделски стопанства, когато са изпълнени условията, определени в член 30;
 - и) помощ за отстраняване и компенсиране на щетите, причинени от природни бедствия, когато са изпълнени условията, определени в член 31;
 - й) помощ за научноизследователска и развойна дейност в селскостопанския и горския сектор, когато са изпълнени условията, определени в член 32;
 - к) помощ за предотвратяване и възстановяване на щети по горите в съответствие с член 35, параграф 2, буква г), когато са изпълнени условията, определени в член 35;
 - л) помощ за трансфер на знания и информационни дейности в горския сектор, когато са изпълнени условията, определени в член 39;
 - м) помощ за участието на активни земеделски стопани в схемите за качество на памук и храни, когато са изпълнени условията, определени в член 49;
 - н) помощ за МСП, участващи или ползващи се от проекти за BOMP и проекти на оперативните групи в рамките на ЕПИ, ако са изпълнени съответните условия, определени в член 50 и член 51.

Член 7
Интензитет на помощта и допустими разходи

1. За целите на изчисляването на интензитета на помощта и допустимите разходи всички данни се използват преди приспадането на данъци или други такси. Допустимите разходи се подкрепят с документни доказателства, които са ясни, конкретни и актуални. Размерът на допустимите разходи може да бъде изчислен в съответствие с опростените варианти за разходите, определени в Регламент (ЕС) № 1303/2013 на Европейския парламент и на Съвета²⁷, при условие че операцията е поне частично финансирана чрез ЕЗФРСР и категорията разходи е допустима съгласно съответната разпоредба за освобождаване.
2. Сумите за Данък добавена стойност (ДДС) не следва да са допустими за помощ, освен в случаите, когато не се възстановяват съгласно националното законодателство, свързано с ДДС.
3. В случаите, в които помощта се предоставя под форма, различна от безвъзмездна помощ, размерът на помощта е брутният еквивалент на безвъзмездна помощ.
4. Платимите в бъдеще помощи, включително помощите, които се предоставят на няколко вноски, се сконтират до тяхната стойност към момента на предоставянето им. Допустимите разходи се сконтират до тяхната стойност към датата на предоставянето на помощта. Лихвеният процент, който се използва за сконтиране, следва да е скотовият процент, приложим към датата на предоставяне на помощта.
5. Когато помощите се предоставят чрез данъчни предимства, сконтирането на отделните траншове помощ се извършва въз основа на скотовите проценти, приложими към отделните дати, на които влиза в сила данъчното предимство.
6. Когато помощта е предоставена под формата на възстановяеми аванси, които — при отсъствието на общоприета методика за изчисляване на техния брутен еквивалент на безвъзмездна помощ — са изразени като процент от допустимите разходи и мярката предвижда, че при успешен резултат от проекта, определен въз основа на разумна и предпазлива хипотеза, авансовите плащания се възстановяват с лихвен процент, равен поне на скотовия процент, приложим към датата на предоставяне на помощта, максималните интензитети на помощта, посочени в глава III, могат да бъдат увеличени с 10 процентни пункта.

Член 8
Надрупване

1. Когато се определя дали са спазени предвидените в член 4 прагове за уведомяване и определените в глава III максимални интензитети на помощта и

²⁷ Регламент (ЕС) № 1303/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 декември 2013 г. за определяне на общоприложими разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд, Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони и Европейския фонд за морско дело и рибарство и за определяне на общи разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд и Европейския фонд за морско дело и рибарство, и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1083/2006 на Съвета (ОВ L 347, 20.12.2013 г., стр. 320—469).

максимални размери на помощта, се взема предвид общият размер на държавната помощ за подпомаганата дейност или проект или предприятие.

2. Когато финансиране от Съюза, управлявано централно от институциите, агенциите, съвместни предприятия или други органи на Съюза, което не е пряко или косвено под контрола на държавата членка, е съчетано с държавна помощ, само тази държавна помощ се взема предвид с цел да се установи дали са спазени праговете за уведомяване и максималните интензитети и таваните на помощта, при условие че общият размер на публично финансиране, предоставено във връзка със същите допустими разходи, не надхвърля най-благоприятните проценти на финансиране, установени в приложимите правила на законодателството на Съюза.
3. Помощ с установими допустими разходи, освободена по силата на настоящия регламент от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора, може да се натрупва със:
 - а) всякаква друга държавна помощ, доколкото тези мерки се отнасят до различни установими допустими разходи;
 - б) всякаква друга държавна помощ във връзка със същите допустими разходи, които частично или напълно се припокриват само ако това натрупване не води до надвишаване на най-високия интензитет на помощта или размер на помощта, приложими за тази помощ по силата на настоящия регламент.
4. Помощта без установими допустими разходи, освободена съгласно членове 18, 47 и 51 от настоящия регламент, може да се натрупва с всяка друга държавна помощ с установими допустими разходи.

Помощта без установими допустими разходи може да се натрупва с друга държавна помощ без установими допустими разходи до най-високия общ праг за финансиране, определен в конкретните обстоятелства за всеки отделен случай с този или друг регламент или решение за групово освобождаване, приети от Комисията.
5. Държавна помощ, освободена по силата на раздели 1, 2 и 3 на глава III от настоящия регламент, не може да се натрупва с плащанията, упоменати в член 145, параграф 2 и член 146 от Регламент (ЕС) .../... [РСП], по отношение на същите допустими разходи, ако такова натрупване би довело до интензитет на помощта или размер на помощта, надвишаващи предвидените в настоящия регламент.
6. Държавната помощ, която е освободена по силата на настоящия регламент, не може да се натрупва с помощ *de minimis* за едни и същи допустими разходи, ако в резултат на това натрупване интензитетът на помощта или размерът на помощта превишава стойностите, определени в глава III.
7. Помощта за инвестиции, целящи възстановяване на селскостопански производствен потенциал съгласно член 14, параграф 3, буква д), не може да се натрупва с помощта за обезщетение за материални щети по членове 24, 25, 28 и 31 от настоящия регламент.
8. Помощта за започване на дейност от групи производители и организации на производители в селскостопанския сектор, посочена в член 18 от настоящия регламент, не може да се натрупва с помощта за учредяване на групи

производители и организации на производители в селскостопанския сектор, посочена в член 77 от Регламент (ЕС) .../... [РСП].

Помощта за започване на дейност за млади земеделски стопани и за започване на селскостопански дейности, както е посочено в член 17 от настоящия регламент, не може да се натрупва с помощта за установяване на млади земеделски стопани или за започване на стопанска дейност в селските райони, както е посочено в член 75 от Регламент (ЕС) .../... РСП, ако такова натрупване би довело до размер на помощта, надвишаващ предвидения в настоящия регламент.

Член 9 *Публикуване и информация*

1. Съответната държава членка осигурява публикуването в модула за прозрачност на Европейската комисия²⁸ или на подробен уебсайт за държавна помощ, на национално или регионално равнище, на следното:
 - а) обобщената информация, посочена в член 11, или връзка към нея;
 - б) пълния текст на всяка посочена в параграф 11 помощ, включително измененията в нея, или връзка, осигуряваща достъп до пълния текст;
 - в) информацията, посочена в приложение III, за всяка отпусната индивидуална помощ, надхвърляща следното:
 - i) 10 000 EUR за бенефициери, осъществяващи дейност в първичното селскостопанско производство;
 - ii) 100 000 EUR за бенефициери, извършващи дейност в отраслите на преработката на селскостопански продукти, търговията със селскостопански продукти, горското стопанство или дейностите извън обхвата на член 42 от Договора.
2. При схемите за помощ под формата на данъчни предимства тези условия се считат за изпълнени, ако държавите членки публикуват необходимата информация за размера на индивидуалните помощи в следните диапазони (в милиони евро):
 - а) 0,01—0,1 само за първичното селскостопанско производство;
 - б) 0,1—0,5;
 - в) 0,5—1;
 - г) 1—2;
 - д) 2—5;
 - е) 5—10;
 - ж) 10—30; и
 - з) 30 и повече.
3. Информацията, посочена в параграф 1, се организира и е достъпна по стандартизирания начин, описан в приложение III, и дава възможност за

²⁸

Функция за публично търсене в базата данни за прозрачност на държавните помощи е достъпна на следния уебсайт: <https://webgate.ec.europa.eu/competition/transparency/public>

ефективно търсене и изтегляне. Посочената в параграф 2 информация се публикува в срок от шест месеца, считано от датата, на която бе предоставена помощта, или — за помощ под формата на данъчни предимства — в рамките на една година от датата, на която трябва да се представи данъчната декларация, и е на разположение за период от най-малко 10 години, считано от датата на предоставянето на помощта.

4. Пълният текст на схемата за помощ или помощта *ad hoc*, посочени в параграф 1, включва по-специално изрично позоваване на настоящия регламент чрез цитиране на неговото заглавие и данни за публикуването му в Официален вестник на Европейския съюз и позоваване на специфичните разпоредби на глава III, засегнати от посочения акт, или, където е приложимо, позоваване на националното законодателство, което гарантира спазването на съответните разпоредби на настоящия регламент. Текстът на схемата за помощ или помощта *ad hoc* се придружава от разпоредбите за прилагането му и от внесените в него изменения.
5. Задълженията за публикуване, посочени в параграф 1, не се прилагат за помощ, предоставена за проекти на оперативните групи в рамките на ЕПИ и проекти за ВОМР съгласно член 51.
6. Комисията публикува на своя уебсайт:
 - а) обобщената информация, посочена в параграф 1;
 - б) връзките към посочените в параграф 2 уебсайтове за държавна помощ на всички държави членки.

ГЛАВА II

ПРОЦЕДУРНИ ИЗИСКВАНИЯ

Член 10

Отмяна на ползването на груповото освобождаване

Когато държава членка предоставя помощ съгласно настоящия регламент, без да са изпълнени условията в глави I, II и III от него, след като предостави на съответната държава членка възможността да изложи своите аргументи, Комисията може да приеме решение, съгласно което в съответствие с член 108, параграф 3 от Договора тя трябва да бъде уведомена за всички или за някои бъдещи мерки за помощ, приети от съответната държава членка, които иначе биха изпълнили изискванията на настоящия регламент. Помощите, за които трябва да се изпрати уведомление, могат да бъдат ограничени до определени видове, до помощ, предоставяна в полза на определени бенефициери, или помощ, приета от определени органи на съответната държава членка.

Член 11

Докладване

1. Държавите членки изпращат на Комисията чрез електронната система за уведомяване обобщената информация за всяка мярка за помощ, освободена от задължението за уведомяване съгласно настоящия регламент, в

стандартизирания формат, посочен в приложение II, заедно с връзка за достъп до пълния текст на мярката за помощ, включително и до нейните изменения, в срок от 20 работни дни след влизането ѝ в сила;

2. Държавите членки изпращат на Комисията в електронен формат годишен доклад (в съответствие с глава III от Регламент (ЕО) № 794/2004) за прилагането на настоящия регламент за всяка цяла година или всяка част от годината, през която се прилага настоящият регламент.
3. Годишният доклад съдържа също така информацията относно:
 - а) болестите по животните или вредителите на растенията, посочени в член 25;
 - б) метеорологична информация относно вида, времето, относителната сила и местоположението на климатичните събития, които могат да бъдат приравнени на природно бедствие, посочени в член 24, или на природните бедствия в селскостопанския сектор, посочени в член 31.

Член 12

Наблюдение

Държавите членки поддържат подробни записи с информация и подкрепяща документация, чрез които може да се установи изпълнението на всички условия, определени в настоящия регламент. Такива записи се съхраняват за период от 10 години от датата на предоставяне на помощта ad hoc или от датата на предоставяне на последната помощ по схема за помощ. Съответната държава членка предоставя на Комисията в срок от 20 работни дни — като в искането може да бъде определен по-дълъг срок — цялата информация и подкрепяща документация, която по преценка на Комисията е необходима, за да се наблюдава прилагането на настоящия регламент.

ГЛАВА III

КАТЕГОРИИ ПОМОЩИ

РАЗДЕЛ 1

ПОМОЩ В ПОЛЗА НА МСП, ИЗВЪРШВАЩИ ДЕЙНОСТ В ПЪРВИЧНОТО СЕЛСКОСТОПАНСКО ПРОИЗВОДСТВО, ПРЕРАБОТКАТА НА СЕЛСКОСТОПАНСКИ ПРОДУКТИ И ТЪРГОВИЯТА СЪС СЕЛСКОСТОПАНСКИ ПРОДУКТИ

Член 13

Помощ за инвестиции в земеделски стопанства във връзка с първичното селскостопанско производство

1. Помощта за инвестиции в земеделски стопанства във връзка с първичното селскостопанско производство е съвместима с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3, буква в) от Договора и е освободена от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от него, ако отговаря на условията, определени в параграфи 2—21 от настоящия член и в глава I.

2. Инвестицията може да се извършва от един или повече бенефициери или да се отнася за материален или нематериален актив, използван от един или повече бенефициери.
3. С инвестициите се преследва най-малко една от следните цели:
- а) подобряване на общата производителност и устойчивост на земеделското стопанство, по-специално чрез намаляване на производствените разходи или подобряване и пренасочване на производството;
 - б) подобряване на природната среда, хигиенните условия или стандартите за хуманно отношение към животните,
 - в) създаване и подобряване на инфраструктура, свързана с развитието, приспособяването и модернизирането на селското стопанство, включително достъп до земеделска земя, комасация и мелиорация на земя, доставка на устойчива енергия, енергийна ефективност, доставка и икономия на вода;
 - г) възстановяване на производствения потенциал, засегнат от природни бедствия, неблагоприятни климатични събития, които могат да бъдат приравнени на природни бедствия, болести по животните, вредители по растенията и защитени животни, както и предотвратяване на щетите, причинени от горепосочените събития и фактори; ако щетата може да бъде свързана с изменението на климата, когато е уместно, бенефициерите включват във възстановяването мерки за адаптиране към изменението на климата.
 - д) спазването на стандартите при условията, посочени в параграф 11, буква е);
 - е) допринасяне за смекчаване на изменението на климата и адаптирането към него, включително чрез намаляване на емисиите на парникови газове и подобряване на улавянето на въглерод, както и популяризиране на устойчива енергия;
 - ж) насърчаване на устойчиво развитие и ефикасно управление на природните ресурси като вода, почва и въздух, включително чрез намаляване на зависимостта от химически вещества;
 - з) допринасяне за спиране на загубата и възстановяване на биологичното разнообразие, подобряване на екосистемните услуги и опазване на местообитанията и ландшафтите.
4. Инвестицията може да бъде свързана с производството на биогорива или енергия от възобновяеми източници в стопанствата, при условие че това производство не превишава средното годишно потребление на горива или енергия на съответното стопанство.
- Когато инвестицията е извършена за производството на биогорива, производственият капацитет на производствените съоръжения не надвишава еквивалента на средното годишно потребление на транспортно гориво на земеделското стопанство и произвежданото биогориво не се продава на пазара.
5. Когато инвестициите са в полза на производството на топлинна енергия и електроенергия от възобновяеми източници в земеделски стопанства, производствените съоръжения служат само на собствените нужди от енергия

на бенефициера и производственият им капацитет не надвишава еквивалента на комбинираното средногодишно потребление на топлинна енергия и електроенергия от земеделското стопанство, включително от домакинството на земеделското стопанство. Продажбата на електроенергия и подаването ѝ към електроенергийната мрежа е разрешено, при условие че е спазен средногодишният лимит за лично потребление.

6. Когато инвестицията е извършена от повече от един бенефициери с оглед на собствените им потребности от биогорива и енергия, средногодишното потребление трябва да се натрупва до размера, равен на средногодишното потребление на всички бенефициери.
7. При инвестиции в инфраструктура за енергия от възобновяеми източници, която потребява или произвежда енергия, се изпълняват минималните стандарти за енергийна ефективност, ако такива стандарти съществуват на национално равнище.
8. Инвестициите в инсталации, чиято основна цел е производството на електроенергия от биомаса, не са допустими за помощ, освен ако не се използва минимален процент на топлинна енергия, който се определя от държавите членки.
9. Държавите членки установяват прагове за максималното процентно съотношение на зърнени храни или други богати на скорбяла култури, захарни и маслодайни култури, използвани за производството на биоенергия, включително биогорива, за различните видове инсталации. Помощта за инвестиционни проекти в областта на биоенергетиката се ограничава до производството на биоенергия, която отговаря на приложимите критерии за устойчивост, установени в законодателството на Съюза.
10. Инвестициите трябва да съответстват на законодателството на Съюза и на националното законодателство на съответната държава членка в областта на опазването на околната среда. Освен това за инвестиции, които изискват оценка на въздействието върху околната среда съгласно Директива 2011/92/ЕС на Европейския парламент и на Съвета²⁹, по отношение на помощта се прилага изискването тази оценка да е извършена и разрешението за изпълнение на съответния инвестиционен проект да е издадено преди датата на предоставяне на индивидуалната помощ.

Допустими разходи

11. Помощта обхваща следните допустими разходи:
 - а) разходите за изграждането, придобиването (включително на лизинг) или подобренията на недвижимо имущество, като разходите за закупена земя са допустими само в размер, ненадхвърлящ 10 % от общите допустими разходи за съответното действие;
 - б) закупуването или покупката на лизинг на машини и оборудване до пазарната стойност на актива;
 - в) общите разходи, свързани с разходите, посочени в букви а) и б), като хонорари на архитекти, инженери и консултанти, такси за консултации

²⁹ Директива 2011/92/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 13 декември 2011 г. относно оценката на въздействието на някои публични и частни проекти върху околната среда (ОВ L 26, 28.1.2012 г., стр. 1).

относно екологичната и икономическата устойчивост, включително проучвания за осъществимост; проучванията за осъществимост остават допустими разходи дори когато въз основа на резултатите от тях не са извършени разходи по букви а) и б);

- г) такси за придобиване, разработване или за права на ползване на компютърен софтуер, решения въз основа на изчисления в облак и подобни решения и придобиването на патенти, лицензи, авторски права и търговски марки;
- д) разходите за инвестиции в непроизводствени дейности, свързани със специфичните цели във връзка с околната среда и климата, посочени в параграф 3, букви е, ж) и з);
- е) в случай на напояване — разходите за инвестиции, които отговарят на следните условия:
 - i) Комисията е уведомена за план за управление на речен басейн в съответствие с Директива 2000/60/ЕО на Европейския парламент и на Съвета³⁰ за целия район, за който е предвидена инвестицията, както и за всички други райони, чиято околна среда може да бъде засегната от инвестицията; мерките, които се въвеждат по плана за управление на речен басейн в съответствие с член 11 от посочената директива и които са от значение за селскостопанския сектор, трябва да са определени в съответната програма от мерки;
 - ii) налице са съоръжения, позволяващи да се измерва потреблението на вода на равнището на подпомаганата инвестиция, или такива трябва да бъдат монтирани като част от инвестицията;
 - iii) инвестицията в подобряване на съществуваща напоителна инсталация или елемент от напоителна инфраструктура трябва:
 - да се оценяват предварително за осигуряване на икономии на вода, отразяващи техническите параметри на съществуващата инсталация или инфраструктура;
 - ако инвестицията засяга обекти от подпочвени или повърхностни води, чието състояние е определено като недобро в съответния план за управление на речния басейн по причини, свързани с количеството на водите, трябва да се постигне ефективно намаляване на потреблението на вода, допринасящо за постигането на добро състояние на тези водни обекти, както е посочено в член 4, параграф 1 от Директива 2000/60/ЕО;
 - iv) държавите членки трябва да определят като условия за допустимост проценти за потенциални икономии и за ефективно намаляване на потреблението на вода, за да се гарантира, че е налице ефективно намаляване на количеството вода, протичащо през оборудването, спрямо равнищата през периода 2014—2020 г. и съответно да се

³⁰ Директива 2000/60/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2000 г. за установяване на рамка за действията на Общността в областта на политиката за водите (ОВ L 327, 22.12.2000 г., стр. 1).

избегне отстъпление от равнището на амбиции по отношение на опазването на околната среда:

- процентът на потенциалните икономии на вода трябва да бъдат най-малко 5 %, ако техническите параметри на съществуващата инсталация или инфраструктура вече гарантират (преди инвестицията) висока степен на ефективност, и най-малко 25 %, ако настоящата степен на ефективност е ниска, и/или за инвестиции, които се извършват в райони, където икономии на вода са най-необходими, за да се гарантира постигането на добро състояние на водите;
 - процентът на ефективно намаляване на потреблението на вода е най-малко 50 %;
 - такива икономии на вода трябва да отразяват нуждите, посочени в планове за управление на речните басейни, произтичащи от Директива 2000/60/ЕО;
- v) може да се предостави подкрепа за инвестиции в използването на рециклирана вода като алтернативно водоснабдяване само ако снабдяването и използването на такава вода съответства на изискванията на Регламент (ЕС) 2020/741 на Европейския парламент и на Съвета³¹;
- ж) в случай на инвестиции, целящи възстановяване на селскостопанския производствен потенциал, засегнат от природни бедствия, неблагоприятни климатични събития, които могат да бъдат приравнени на природни бедствия, болести по животните, вредители по растенията или защитени животни, допустимите разходи могат да включват разходите, направени за възстановяване на селскостопанския производствен потенциал до нивото, на което е бил преди настъпването на посочените събития;
- з) в случай на инвестиции, целящи предотвратяване на щетите, причинени от природни бедствия, неблагоприятни климатични събития, които могат да бъдат приравнени на природни бедствия, болести по животните, вредители по растенията или защитени растения, допустимите разходи могат да включват разходите за конкретни превантивни действия.
12. Разходи, различни от посочените в параграф 11, букви а) и б), свързани с договори за лизинг, например марж на лизингодателя, разходи за рефинансиране на лихви, административни разходи и разходи за застраховка, не се считат за допустими разходи.
- Оборотният капитал не се смята за допустим разход.
13. По отношение на напояването помощ се плаща само от държавите членки, които гарантират, че в района на речен басейн, в който се извършва инвестицията, различните потребители на вода допринасят за възстановяването от страна на селскостопанския сектор на разходите за водни услуги съгласно член 9, параграф 1, първо тире от Директива 2000/60/ЕО, като при необходимост се вземат предвид социалните, екологичните и икономическите

³¹ Регламент (ЕС) 2020/741 на Европейския парламент и на Съвета от 25 май 2020 г. относно минималните изисквания за повторното използване на водата (ОВ L 177, 5.6.2020 г., стр. 32).

последници от възстановяването, както и географските и климатичните условия на засегнатия регион или региони.

14. Помощ не се предоставя по отношение на следното:
- а) закупуване на права на плащане;
 - б) закупуване и засаждане на едногодишни растения, с изключение на помощта, покриваща разходите, посочени в параграф 11, буква ж);
 - в) дренажни съоръжения;
 - г) закупуване на животни, с изключение на помощта, покриваща разходите, посочени в параграф 11, буква ж).
15. С изключение на инвестициите за възстановяване на селскостопанския производствен потенциал, засегнат от болести по животните или вредители по растенията, помощта не трябва да се ограничава до конкретни селскостопански продукти, тя трябва да е достъпна или за всички сектори на първичното селскостопанско производство, или за целия сектор на растениевъдството, или за целия сектор на животновъдството. Въпреки това държавите членки могат да изключат определени продукти поради свръхкапацитет на вътрешния пазар или поради липса на пазари.
16. Помощта, посочена в параграф 1, не се предоставя в нарушение на забрани или ограничения, установени в Регламент (ЕС) № 1308/2013, дори ако тези забрани и ограничения се отнасят само за подпомагането от Съюза, предвидено в посочения регламент.

Интензитет на помощта

17. Интензитетът на помощта не надвишава 65 % от допустимите разходи.
18. Интензитетът на помощта може да бъде увеличен до максимум 80 % за следните инвестиции:
- а) инвестиции, свързани с една или повече от специфичните цели във връзка с околната среда и климата, посочени в параграф 3, букви е), ж) и з), или с хуманното отношение към животните;
 - б) инвестиции от млади земеделски стопани;
 - в) инвестиции в най-отдалечените региони или малките острови в Егейско море.
19. Посоченият в параграф 17 и параграф 18, буква в) интензитет на помощта може да бъде увеличен до максимум 85 % за инвестиции в малки земеделски стопанства.
20. Интензитетът на помощта може да бъде увеличен до максимум 100 % за следните инвестиции:
- а) инвестиции в непроизводствени дейности, свързани с една или повече от специфичните цели във връзка с околната среда и климата, посочени в параграф 3, букви е), ж) и з);
 - б) инвестиции за възстановяването на производствения потенциал, посочен в параграф 3, буква г), и инвестиции, свързани с предотвратяването и с намаляването на риска от щети, причинени от природни бедствия, извънредни събития или неблагоприятни климатични събития, които

могат да бъдат приравнени на природни бедствия, или от защитени животни.

21. Интензитетът на помощта за напояване съгласно параграф 11, буква ж) трябва да бъде ограничен до една или повече ставки, които не надвишават:
- а) 80 % от допустимите разходи за инвестиции за напояване в стопанствата, направени съгласно параграф 11, буква е), трета алинея;
 - б) 100 % от допустимите разходи за инвестиции в инфраструктура извън земеделските стопанства в селското стопанство, която ще се използва за напояване;
 - в) 65 % от допустимите разходи за други инвестиции за напояване в стопанствата.

Член 14

Помощ за комасация на селскостопанска земя

Помощта за комасация на селскостопанска земя е съвместима с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3, буква в) от Договора и е освободена от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от него, ако отговаря на условията, определени в глава I, и се предоставя за правните и административните разходи, включително разходите за геодезически услуги, и е ограничена до тях, в размер до 100 % от реално извършените разходи.

Член 15

Помощ за инвестиции, свързани с преместването на селскостопански сгради

1. Помощта за МСП, извършващи дейност в първичното селскостопанско производство, за инвестиции, свързани с преместването на селскостопански сгради, е съвместима с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3, буква в) от Договора и е освободена от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от него, ако отговаря на условията, определени в параграфи 2—5 от настоящия член и в глава I.
2. Преместването на селскостопанската сграда трябва да преследва цел от обществен интерес.
Общественият интерес, с който се обосновава предоставянето на помощ по настоящия член, е определен в относимите разпоредби на съответната държава членка.
3. Когато преместването на селскостопанска сграда се състои от разглобяване, пренасяне и повторно изграждане на съществуващи съоръжения, интензитетът на помощта е ограничен до 100 % от действително извършените разходи за такива дейности.
4. Когато в допълнение към разглобяването, пренасянето и повторното изграждане на съществуващи съоръжения, както е посочено в параграф 3, преместването води до модернизиране на тези съоръжения или до увеличаване на производствения капацитет, се прилагат интензитетите на помощта за инвестициите, определени в член 13, параграфи 17—21, по отношение на разходите, свързани с модернизирането на съоръженията или увеличението на производствения капацитет.

За целите на настоящия параграф обикновената замяна на съществуваща сграда или съоръжения с нова съвременна сграда или съоръжения, без фундаментална промяна на производството или на използваната технология, не се счита за свързана с модернизирането.

5. Максималният интензитет на помощта може да достигне до 100 % от допустимите разходи, ако преместването се отнася до дейности в близост до населени места от селски тип, с оглед подобряване на качеството на живот или подобряване на екологичните показатели на населеното място от селски тип.

Член 16

Помощ за инвестиции, свързани с преработката на селскостопански продукти и търговията със селскостопански продукти

1. Помощта за инвестиции във връзка с преработката на селскостопански продукти и търговията със селскостопански продукти е съвместима с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3, буква в) от Договора и е освободена от изискването за уведомяване по член 108, параграф 3 от него, ако отговаря на условията, определени в параграфи 2—9 от настоящия член и в глава I.
2. Инвестициите засягат материалните активи или нематериалните активи, свързани с преработката на селскостопански продукти или търговията със селскостопански продукти, както са определени в член 2, точки 43 и 33.
3. Инвестициите във връзка с производството на биогорива от хранителни култури не са допустими за помощ съгласно настоящия член.
4. Инвестициите трябва да съответстват на законодателството на Съюза и на националното законодателство на съответната държава членка в областта на опазването на околната среда. За инвестиции, които изискват оценка на въздействието върху околната среда съгласно Директива 2011/92/ЕС, помощта подлежи на условието, че тази оценка трябва да е извършена и разрешението за изпълнение на съответния инвестиционен проект трябва да е издадено преди датата на предоставяне на индивидуалната помощ.
5. Помощта обхваща следните допустими разходи:
 - а) изграждането, придобиването (включително на лизинг) или подобренията на недвижимо имущество, като разходите за земя са допустими само в размер, ненадхвърлящ 10 % от общите допустими разходи за съответното действие;
 - б) закупуването или покупката на лизинг на машини и оборудване до пазарната стойност на актива;
 - в) общи разходи, свързани с разходите, посочени в букви а) и б), като хонорари на архитекти, инженери и консултанти, такси за съвети относно екологичната и икономическата устойчивост, включително проучвания за осъществимост; проучванията за осъществимост остават допустими разходи дори когато въз основа на резултатите от тях не са извършени разходи по букви а) и б);
 - г) такси за придобиване, разработване или за права на ползване на компютърен софтуер, решения въз основа на изчисления в облак и

подобни решения и придобиването на патенти, лицензи, авторски права, търговски марки.

6. Разходи, различни от посочените в параграф 5, букви а) и б), свързани с договори за лизинг, например марж на лизингодателя, разходи за рефинансиране на лихви, административни разходи и разходи за застраховка, не се считат за допустими разходи.

Оборотният капитал не се счита за допустим разход.

7. Не се предоставя помощ по отношение на инвестиции за привеждане в съответствие с действащи стандарти на Съюза.
8. Помощта, посочена в параграф 1, не се предоставя в нарушение на забрани или ограничения, установени в Регламент (ЕС) № 1308/2013, дори ако тези забрани и ограничения се отнасят само за подпомагането от Съюза, предвидено в посочения регламент.
9. Интензитетът на помощта не превишава 65 %. Той може да бъде увеличен до максимум 80 % за инвестиции в най-отдалечените региони или малките острови в Егейско море.

Член 17

Помощ за започване на дейност от млади земеделски стопани и помощ за започване на селскостопански дейности

1. Помощта за започване на дейност от млади земеделски стопани и помощта за започване на селскостопански дейности е съвместима с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3, буква в) от Договора и е освободена от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от него, ако отговаря на условията, определени в параграфи 2—7 от настоящия член и в глава I. Тя трябва да се предоставя на млади земеделски стопани, както са определени в член 2. точка 60).
2. Този член се прилага за започване на стопански дейности в селските райони и за диверсификацията на доходите на земеделските домакинства с други селскостопански дейности.
3. Помощта трябва да се предоставя само на микро- и малки предприятия.
4. Когато помощта се предоставя на млад земеделски стопанин, който създава стопанство под формата на юридическо лице, младият земеделски стопанин упражнява ефективен и дългосрочен контрол над юридическото лице по отношение на решенията, свързани с управлението, ползите и финансовите рискове. Когато в капитала или управлението на юридическото лице участват няколко физически лица, включително лица, които не са млади земеделски стопани, младият земеделски стопанин е в състояние да упражнява такъв ефективен и дългосрочен контрол самостоятелно или съвместно с други лица. Когато юридическо лице е изключително или съвместно контролирано от друго юридическо лице, тези изисквания се прилагат към всяко физическо лице, което упражнява контрол върху посоченото друго юридическо лице³².

³²

По отношение на понятието за контрол по аналогия се прилага глава II, точка 1 Проекта за консолидирано юрисдикционно известие на Комисията съгласно Регламент (ЕО) № 139/2004 на

5. Условие за предоставяне на помощта е представянето на финансово-икономически план на компетентния орган на съответната държава членка.
6. По отношение на младите земеделски стопани, когато бенефициерът не притежава съответните професионални умения и знания, за да попадне в определението за млад земеделски стопанин, той все пак има право да получи помощ за млади земеделски стопани, при условие че поеме ангажимент да придобие тези професионални умения и знания в срок от 36 месеца от датата на приемане на решението за предоставяне на помощта. Този ангажимент трябва да бъде включен във финансово-икономическия план.
7. Подпомагането е под формата на еднократни суми и трябва да бъде ограничено до 100 000 EUR на млад земеделски стопанин или на новосъздадено предприятие, занимаващо се със селскостопанска дейност, или на земеделско домакинство.

Член 18

Помощ за започване на дейност за групи производители и организации на производители в селскостопанския сектор

1. Помощта за започване на дейност за групи производители и организации на производители е съвместима с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3, буква в) от Договора и е освободена от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от него, ако отговаря на условията, определени в параграфи 2—10 от настоящия член и в глава I.
2. Допустими за помощ са единствено групи производители или организации на производители, които са официално признати от компетентния орган на съответната държава членка въз основа на представянето на финансово-икономически план.
3. Представянето на помощта е обвързано със задължението на съответната държава членка да провери дали целите на финансово-икономическия план, посочен в параграф 2, са били достигнати в рамките на пет години след официалното признаване на групата производители или организацията на производители.
4. Държавите членки трябва да приспособят помощите, освободени съгласно настоящия член, за да отчетат всички промени в регламентите, уреждащи общата организация на пазарите на селскостопански продукти.
5. Споразуменията, решенията и други действия в рамките на групата производители или организацията на производители, трябва да отговарят на правилата за конкуренция, които се прилагат по силата на членове 206—210a от Регламент (ЕС) № 1308/2013.
6. Не се предоставя помощ на:
 - а) производствени организации, субекти или органи като например дружества или кооперативи, чиято цел е управлението на едно или повече земеделски стопанства и които по тази причина на практика представляват отделни производители;

Съвета относно контрола върху концентрациите между предприятия (ОВ С 95, 16.4.2008, стр. 1—48).

- б) земеделски сдружения, които изпълняват задачи, като например взаимно подпомагане и услуги по заместване и управление на стопанствата в стопанствата на членовете, без да участват в съвместното адаптиране на предлагането за пазара;
 - в) групи производители, организации или сдружения на производители, чиито цели са несъвместими с член 152, параграф 1, буква в), член 152, параграф 3 и член 156 от Регламент (ЕС) № 1308/2013.
7. Помощта обхваща следните допустими разходи:
- а) разходи за наеми на подходящи помещения;
 - б) придобиване на офис оборудване;
 - в) разходи за административен персонал;
 - г) административни разходи и такси за правни и административни услуги;
 - д) такси за придобиване на компютърен хардуер и такси за придобиване или за права на ползване на компютърен софтуер, решения въз основа на изчисления в облак и подобни решения.
- При закупуване на помещения допустимите разходи за тази цел се ограничават до разходите за наем по пазарни цени.
8. Помощта се изплаща под формата на фиксирана сума на годишни вноски през първите пет години от датата, на която групата производители или организацията на производители е била официално призната от компетентния орган въз основа на финансово-икономическия план, посочен в параграф 2.
- Държавите членки изплащат последната вноска само след като са проверили правилното изпълнение на посочения финансово-икономически план.
9. Помощта е ограничена до 10 % от годишната предлагана на пазара продукция от групата производители или организацията на производители.
10. Размерът на помощта е ограничен до 100 000 EUR. Помощта е прогресивно намаляваща.

Член 19

Помощ за участието на производители на селскостопански продукти в схеми за качество

1. Следните категории помощи за производители на селскостопански продукти и групи производители са съвместими с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3, буква в) от Договора и са освободени от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от него:
- а) помощ за ново участие в схеми за качество, ако отговаря на условията, определени в параграфи 2—6 от настоящия член и в глава I;
 - б) помощ за разходите по задължителни мерки за контрол във връзка със схемите за качество, предприети съгласно законодателството на Съюза или националното законодателство от компетентния орган или от негово име, ако отговаря на условията, определени в параграфи 2, 3, 5, 6 и 7 от настоящия член и в глава I;

- в) помощ за разходите за пазарни проучвания, за разработване на концепция и технически проект за продукта и за изготвяне на заявления за признаване на схеми за качество, когато тя отговаря на условията, определени в параграфи 2, 6, 7 и 8 от настоящия член и в глава I.
2. Помощта, посочена в параграф 1, се предоставя по отношение на следните схеми за качество:
- а) схемите за качество, установени по силата на:
- i) част II, дял II, глава I, раздел 2 от Регламент (ЕС) № 1308/2013 на Съвета по отношение на виното;
 - ii) Регламент (ЕС) № 1151/2012;
 - iii) Регламент (ЕС) № 834/2007 на Съвета³³;
 - iv) Регламент (ЕС) 2019/787 на Европейския парламент и на Съвета³⁴;
 - v) Регламент (ЕС) № 251/2014 на Европейския парламент и на Съвета³⁵;
- б) схемите за качество, включително схемите за сертифициране на земеделски стопанства, по отношение на селскостопански продуктите, които държавите членки признават като отговарящи на следните условия:
- i) спецификата на крайния продукт, произведен по такива схеми за качество, трябва да произтича от ясни задължения, с които се гарантира едно от изброените по-долу:
 - специфични характеристики на продукта,
 - специфични селскостопански или производствени методи,
 - качеството на крайния продукт, което значително надхвърля пазарните стокови стандарти по отношение на общественото здраве, здравето на животните или растенията, хуманното отношение към животните или опазването на околната среда;
 - ii) схемата за качество трябва да е отворена за всички производители;
 - iii) схемата за качество трябва да включва задължителни спецификации за крайния продукт, като спазването на тези спецификации трябва да се удостоверява от публични органи или от независим орган за инспекции;

³³ Регламент (ЕО) № 834/2007 на Съвета от 28 юни 2007 г. относно биологичното производство и етикетването на биологични продукти и за отмяна на Регламент (ЕИО) № 2092/91 (ОВ L 189, 20.7.2007 г., стр. 1).

³⁴ Регламент (ЕС) 2019/787 на Европейския парламент и на Съвета от 17 април 2019 г. за определянето, описанието, представянето и етикетването на спиртни напитки, за използването на наименованията на спиртните напитки при представянето и етикетването на други храни, за защитата на географските указания на спиртни напитки, за използването на етилов алкохол и дестилати от земеделски произход в алкохолните напитки и за отмяна на Регламент (ЕС) № 110/2008 (ОВ L 130, 17.5.2019 г., стр. 1).

³⁵ Регламент (ЕС) № 251/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 26 февруари 2014 г. за определяне, описание, представяне, етикетване и правна закрила на географските указания на ароматизирани лозаро-винарски продукти и за отмяна на Регламент (ЕИО) № 1601/91 на Съвета (ОВ L 84, 20.3.2014 г., стр. 14).

- iv) схемата за качество трябва да е прозрачна и да осигурява пълна проследимост на селскостопанските продукти;
 - в) схемите за доброволно сертифициране на селскостопански продукти, които съответната държава членка признава като отговарящи на изискванията, посочени в съобщението на Комисията, озаглавено „Насоки за най-добри практики на ЕС за схемите за доброволно сертифициране на селскостопански продукти и храни“³⁶.
- 3. Помощта, посочена в параграф 1, буква а), се предоставя на производителите на селскостопански продукти като годишен стимул под формата на плащане, чийто размер се определя в съответствие с размера на постоянните разходи, възникващи от участието в схемите за качество.
 - 4. Помощта, посочена в параграф 1, букви а) и б), не се предоставя за покриване на разходите за контрола, осъществяван от самия бенефициер, или когато законодателството на Съюза предвижда разходите за контрол да бъдат поети от производителите на селскостопански продукти и групите такива производители, без да посочва реалния размер на таксите.
 - 5. Помощта, посочена в параграф 1, буква а), се предоставя за максимален период от седем години.
 - 6. Помощта е достъпна за всички отговарящи на критериите предприятия в съответната област въз основа на обективно определени условия.
 - 7. Помощта, посочена в параграф 1, букви б) и в), не включва директни плащания към бенефициерите.

Тя се изплаща на органа, отговарящ за мерките за контрол, доставчика на научни изследвания или доставчика на консултантски услуги.
 - 8. Помощта, посочена в параграф 1, букви б) и в), се ограничава до 100 % от действително направените разходи.

Член 20

Помощ за обмен на знания и информационни дейности

- 1. Помощта за обмен на знания и информационни дейности е съвместима с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3, буква в) от Договора и е освободена от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от него, ако отговаря на условията, определени в параграфи 2—8 от настоящия член и в глава I.
- 2. Помощта обхваща дейности за професионално обучение и придобиване на умения, включително курсове за обучение, семинари и индивидуално обучение, демонстрационни дейности и информационни дейности.

Помощта може да обхваща и краткосрочен обмен на опит в управлението на стопанства и посещения на стопанства.

Помощта за демонстрационни дейности може да обхваща съответните разходи за инвестиции.
- 3. Помощта обхваща следните допустими разходи:

³⁶ Съобщение на Комисията „Насоки за най-добри практики на ЕС за схемите за доброволно сертифициране на селскостопански продукти и храни“ (ОВ С 341, 16.12.2010 г., стр. 5).

- а) разходите за организиране на професионално обучение, дейности за придобиване на умения (включително курсове за обучение, семинари и индивидуално обучение), демонстрационни дейности или информационни дейности;
 - б) разходите за път, настаняване и дневните командировъчни на участниците;
 - в) разходите за осигуряване на услуги за заместване по време на отсъствието на участниците;
 - г) в случай на демонстрационни проекти по отношение на инвестициите:
 - i) изграждането, придобиването (включително на лизинг) или подобренията на недвижимо имущество, като разходите за земя са допустими само в размер, ненадхвърлящ 10 % от общите допустими разходи за съответното действие;
 - ii) закупуването или покупката на лизинг на машини и оборудване до пазарната стойност на актива;
 - iii) общи разходи, свързани с разходите, посочени в подточки i) и ii), като хонорари на архитекти, инженери и консултанти, такси за консултации относно екологичната и икономическата устойчивост, включително проучвания за осъществимост; проучванията за осъществимост продължават да бъдат допустими разходи дори когато въз основа на резултатите от тях не са извършени разходи по подточки i) и ii);
 - iv) такси за придобиване, разработване или за права на ползване на компютърен софтуер, решения въз основа на изчисления в облак и подобни решения и придобиването на патенти, лицензи, авторски права и търговски марки.
4. Разходите, посочени в параграф 3, буква г), са допустими само доколкото се използват за демонстрационния проект и за периода на демонстрационния проект.
- За допустими се считат само амортизационните разходи, съответстващи на продължителността на демонстрационния проект, изчислени въз основа на общоприетите счетоводни принципи.
5. Помощта, посочена в параграф 3, букви (а) и в), не включва директни плащания към бенефициерите.
- Помощта за разходите за осигуряване на услуги по заместване, посочени в параграф 3, буква в), може, като алтернатива, да се изплаща директно на доставчика на услуги по заместване.
6. Органите, предоставящи обмен на знания и информационни дейности, разполагат с необходимия капацитет под формата на квалификации на персонала и редовно обучение за изпълнение на посочените задачи.
- Предоставянето на дейностите, посочени в параграф 2, може да се извършва от групи производители или други организации независимо от тяхната големина.
7. Помощта е достъпна за всички отговарящи на критериите предприятия в съответната област въз основа на обективно определени условия.

Ако предоставянето на дейностите, посочени в параграф 2, се извършва от групи производители и организации на производители, членството в такива групи или организации не трябва да е условие за достъп до дейностите.

Участието на нечленуващи лица в административните разходи на съответната група производители или организация на производители е ограничено до разходите за предоставяне на дейностите, посочени в параграф 2.

8. Интензитетът на помощта е ограничен до 100 % от допустимите разходи.

В случай на демонстрационни проекти, посочени в параграф 3, буква (d), максималният размер на помощта е ограничен до 100 000 EUR за период от 3 бюджетни години.

Член 21

Помощ за консултантски услуги

1. Помощта за консултантски услуги е съвместима с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3, буква в) от Договора и е освободена от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от него, ако отговаря на условията, определени в параграфи 2—9 от настоящия член и в глава I.
2. Помощта е замислена така, че да се помогне на предприятията, извършващи дейност в селскостопанския сектор, и на младите земеделски стопани да се възползват от консултантските услуги.
3. Консултациите са свързани с поне една специфична цел в съответствие с член 6 от Регламент (ЕС) .../... [РСП] и обхващат най-малко един от следните елементи:
 - а) всички изисквания, условия и задължения в областта на управлението, които се прилагат по отношение на земеделските стопани и останалите бенефициери, определени в стратегическия план по ОСП, включително изискванията и стандартите съгласно предварителните условия и условията за интервенции, както и информацията относно финансовите инструменти и финансово-икономическите планове, установени в стратегическия план по ОСП;
 - б) изискванията, установени от държавите членки за прилагането на Директива 2000/60/ЕО, Директива 92/43/ЕИО, Директива 2009/147/ЕО, Директива 2008/50/ЕО на Европейския парламент и на Съвета³⁷, Директива (ЕС) 2016/2284 на Европейския парламент и на Съвета³⁸, Регламент 2016/2031 на Европейския парламент и на Съвета³⁹, Регламент (ЕС) 2016/429 на Европейския парламент и на Съвета⁴⁰,

³⁷ Директива 2008/50/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 21 май 2008 г. относно качеството на атмосферния въздух и за по-чист въздух за Европа (ОВ L 152, 11.6.2008 г., стр. 1).

³⁸ Директива (ЕС) 2016/2284 на Европейския парламент и на Съвета от 14 декември 2016 г. за намаляване на националните емисии на някои атмосферни замърсители, за изменение на Директива 2003/35/ЕО и за отмяна на Директива 2001/81/ЕО (ОВ L 344, 17.12.2016 г., стр. 1).

³⁹ Регламент (ЕС) 2016/2031 на Европейския парламент и на Съвета от 26 октомври 2016 г. за защитните мерки срещу вредителите по растенията, за изменение на регламенти (ЕС) № 228/2013, (ЕС) № 652/2014 и (ЕС) № 1143/2014 на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на директиви 69/464/ЕИО, 74/647/ЕИО, 93/85/ЕИО, 98/57/ЕО, 2000/29/ЕО, 2006/91/ЕО и 2007/33/ЕО на Съвета (ОВ L 317, 23.11.2016 г., стр. 4).

⁴⁰ Регламент (ЕС) 2016/429 на Европейския парламент и на Съвета от 9 март 2016 г. за заразните болести по животните и за изменение и отмяна на определени актове в областта на

член 55 от Регламент (ЕО) № 1107/2009 на Европейския парламент и на Съвета⁴¹ и Директива (ЕС) 2009/128/ЕО на Европейския парламент и на Съвета⁴²;

- в) земеделските практики, които възпрепятстват развитието на антимикробна резистентност, както е посочено в съобщението „Европейски план за действие „Едно здраве“ срещу антимикробната резистентност“⁴³;
 - г) управление на риска;
 - д) подкрепа за иновациите, по-специално за подготовката и изпълнението на проекти на оперативните групи в рамките на ЕПИ;
 - е) цифровите технологии в селското стопанство, както е посочено в член 114, буква б) от Регламент (ЕС) .../... [РСП];
 - ж) устойчивото управление на хранителните вещества, включително, най-късно считано от 2024 г., употребата на инструмента за устойчивост на земеделските стопанства за хранителните вещества, както е посочено в член 13, параграф 4 от Регламент (ЕС) .../... [РСП];
 - з) условията на заетост и задълженията на работодателите, както и здравословните и безопасни условия на труд и социалните грижи в земеделските общности.
4. Консултациите може да включват също така въпроси, различни от посочените в параграф 3, които са свързани с икономическите и екологичните показатели на земеделското стопанство, включително аспекти, засягащи конкурентоспособността. Това може да включва консултации относно развитието на късите вериги на доставки, биологичното земеделие и здравните аспекти на животновъдството.
5. Помощта трябва да бъде под формата на субсидирана услуга.
6. Субектите, избрани да предоставят консултантската услуга, следва да разполагат с подходящи ресурси от редовно обучен и квалифициран персонал и консултантски опит и надеждност по отношение на сферите, в които дават консултации.
- Предоставянето на консултантски услуги може да се извършва от групи производители или други организации независимо от тяхната големина.
- Държавите членки трябва да гарантират, че доставчикът на консултантски услуги е безпристрастен и няма конфликт на интереси.
7. Помощта е достъпна за всички отговарящи на критериите предприятия в съответната област въз основа на обективно определени условия.

здравеопазването на животните (Законодателство за здравеопазването на животните) ОВ L 84, 31.3.2016 г., стр. 1).

⁴¹ Регламент (ЕО) № 1107/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 21 октомври 2009 г. относно пускането на пазара на продукти за растителна защита и за отмяна на директиви 79/117/ЕИО и 91/414/ЕИО на Съвета (ОВ L 309, 24.11.2009 г., стр. 1).

⁴² Директива 2009/128/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 21 октомври 2009 г. за създаване на рамка за действие на Общността за постигане на устойчива употреба на пестициди (ОВ L 309, 24.11.2009 г., стр. 71).

⁴³ Европейски план за действие „Едно здраве“ срещу антимикробната резистентност (AMP) (COM(2017) 339 final).

Ако предоставянето на консултантски услуги се извършва от групи производители и организации на производители, членството в тези групи или организации не е условие за достъп до услугата.

Всяко участие на нечленуващи лица в административните разходи на съответната група или организация е ограничено до разходите за предоставяне на консултантската услуга.

8. Размерът на помощта се ограничава до 100 % от допустимите разходи в размер до 25 000 EUR (с изключение на разходите по параграф 4) за период от три години за консултации, предоставени от доставчика на услуги на един-единствен бенефициер, извършващ дейност в първичното селскостопанско производство.
9. Размерът на помощта се ограничава до 100 % от допустимите разходи в размер до 200 000 EUR (с изключение на разходите по параграф 4) за период от три години за консултации, предоставени от доставчика на услуги на един-единствен бенефициер, извършващ дейност, свързана с преработката на селскостопански продукти и търговията със селскостопански продукти.

Член 22

Помощ за услуги по заместване в стопанството

1. Помощта за услуги по заместване в стопанството е съвместима с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3, буква в) от Договора и е освободена от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от него, ако отговаря на условията, определени в параграфи 2—5 от настоящия член и в глава I.
2. Помощта обхваща действителните разходи за заместване на земеделски стопанин, физическо лице, което е член на земеделското домакинство, или селскостопански работник по време на тяхното отсъствие от работа поради болест, включително заболяване на децата им, годишен отпуск, отпуск по майчинство и родителски отпуск, задължителна военна служба или в случай на смърт.
3. Общата продължителност на заместването е ограничена до 3 месеца годишно на бенефициер, с изключение на заместването поради отпуск по майчинство и родителски отпуск и на заместването поради задължителна военна служба. При отпуск по майчинство и родителски отпуск продължителността на заместването е ограничена до 6 месеца във всеки отделен случай. При задължителна военна служба продължителността на заместването е ограничена до времетраенето на службата.
4. Помощта трябва да бъде под формата на субсидирана услуга.
Предоставянето на услуги по заместване в стопанството може да се извършва от групи производители и организации на производители независимо от тяхната големина. В такъв случай членството в тези групи или организации не е условие за достъп до услугата.
5. Интензитетът на помощта е ограничен до 100 % от действително извършените разходи.

1. Помощта за мерки за насърчаване в полза на селскостопанските продукти е съвместима с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3, буква в) от Договора и е освободена от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от него, ако отговаря на условията, определени в параграфи 2—8 от настоящия член и в глава I.
2. Помощта покрива разходите за:
 - а) организирането на конкурси, търговски панаири и изложения, както и участието в тях;
 - б) публикации, насочени към повишаване на осведомеността на широката общественост относно селскостопанските продукти.
3. В публикациите, посочени в параграф 2, буква (b), не се споменават конкретни предприятия, марки или произход.

Параграф 1 не се прилага обаче при посочване на произхода на селскостопански продукти, обхванати от:

 - а) схемите за качество, посочени в член 19, параграф 2, буква а), при условие че позоваването съответства стриктно на защитеното от Съюза;
 - б) схемите за качество, посочени в член 19, параграф 2, букви б) и в), при условие че позоваването е с второстепенно значение спрямо основното послание.
4. Помощта обхваща следните допустими разходи за организирането на и участието в конкурси, търговски панаири и изложения:
 - а) такси за участие;
 - б) разходи за път и разходи за транспортиране на животни и на продукти, които ще бъдат обхванати от действието за насърчаване;
 - в) разходи за публикации и уебсайтове за обявяване на събитието;
 - г) наем за изложбени помещения и щандове и разходите за тяхното монтиране и демонтиране;
 - д) символични награди на стойност до 1000 EUR за една награда и един победител в конкурс.
5. Помощта обхваща следните допустими разходи за публикациите, насочени към повишаване на осведомеността на широката общественост относно селскостопанските продукти:
 - а) разходи за публикации в печатни и електронни медии, уебсайтове, клипове в електронни медии, по радио или телевизия, насочени към представяне на фактическа информация относно бенефициери от определен район или произвеждащи определен селскостопански продукт, при условие че информацията е неутрална и че всички заинтересовани бенефициери разполагат с еднакви възможности да бъдат представени в публикацията;

- б) разходи за разпространение на научни познания и фактическа информация относно:
 - i) схемите за качество, посочени в член 19, параграф 2, които са отворени за селскостопански продукти от други държави членки и трети държави,
 - ii) генерични селскостопански продукти и техните хранителни предимства и предлаганите приложения на такива продукти.
- 6. Помощта се предоставя:
 - а) в натура; или
 - б) въз основа на възстановяване на действителните разходи, извършени от бенефициера.

Когато помощта се предоставя в натура, тя е под формата на субсидирана услуга.

Предоставянето на мерки за насърчаване може да се извършва от групи производители или други организации независимо от тяхната големина.

Помощта за символичните награди, посочени в параграф 4, буква д), се изплаща на доставчика на мерките за насърчаване само ако наградата е била действително присъдена и при представяне на доказателство за присъждането.

- 7. Помощта за мерките за насърчаване е достъпна за всички отговарящи на критериите предприятия в съответната област въз основа на обективно определени условия.

Ако предоставянето на мярката за насърчаване се извършва от групи производители и организации на производители, членството в тези групи или организации не е условие за достъп до участие. Участието на нечленуващи лица в административните разходи на съответната група производители или организация на производители е ограничено до разходите за предоставяне на мерките за насърчаване.

- 8. Интензитетът на помощта е ограничен до 100 % от допустимите разходи.

Член 24

Помощ за отстраняване и компенсиране на щетите, причинени от неблагоприятни климатични събития, които могат да бъдат приравнени на природно бедствие

- 1. Помощта за отстраняване и компенсиране на щетите, причинени от неблагоприятно климатично събитие, което може да бъде приравнено на природно бедствие, е съвместима с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3, буква в) от Договора и е освободена от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от него, ако отговаря на условията, определени в параграфи 2—10 от настоящия член и в глава I.
- 2. Помощта зависи от следните условия:
 - а) помощта се изплаща, когато компетентният орган на държавата членка официално е признал характера на събитието като неблагоприятно климатично събитие, което може да бъде приравнено на природно бедствие; и

- б) когато е налице пряка причинно-следствена връзка между неблагоприятното климатично събитие, което може да бъде приравнено на природно бедствие, и щетите, понесени от предприятието.
3. Помощта се изплаща пряко на съответното предприятие или на групата производители или организацията на производители, в която членува предприятието.
- Ако помощта се изплаща на група производители или организация на производители, размерът на помощта не надвишава размера на помощта, допустим за предоставяне на въпросното предприятие.
4. Схемите за помощ, свързани с неблагоприятно климатично събитие, което може да бъде приравнено на природно бедствие, се създават в срок до три години и помощта се изплаща в срок до четири години от датата на настъпване на неблагоприятното климатично събитие, което може да бъде приравнено на природно бедствие.
5. Допустимите разходи са щетите, възникнали като пряко последствие от неблагоприятното климатично събитие, което може да бъде приравнено на природно бедствие, оценено от публичен орган, или от независим експерт, признат от предоставящия помощта орган, или от застрахователно предприятие.
6. Изчисляването на щетите, понесени вследствие на неблагоприятното климатично събитие, което може да бъде приравнено на природно бедствие, се извършва на равнището на отделния бенефициер. Помощта може да бъде свързана със следното:
- а) загубата на доходи от пълното или частичното унищожаване на селскостопанската продукция и средствата за производство, както е посочено в параграф 7;
- б) материалните щети, посочени в параграф 8.
7. Загубата на доходи се изчислява чрез изваждане на:
- а) резултата от умножението на количеството селскостопански продукти, произведено през годината, когато е настъпило неблагоприятното климатично събитие, което може да бъде приравнено на природно бедствие, или всяка следваща година, засегната от пълното или частичното унищожаване на средствата за производство, по средната продажна цена, получена през същата година
- от
- б) резултата от умножаването на средногодишното количество селскостопански продукти, произведени през тригодишния период, предхождащ неблагоприятното климатично събитие, което може да бъде приравнено на природно бедствие, или средното количество за три години, което се базира на петгодишния период, предхождащ неблагоприятното климатично събитие, което може да бъде приравнено на природно бедствие, като от него се изключат най-високата и най-ниската стойност, по получената средна продажна цена.
- Загубата на доходи може да се изчисли или на равнището на годишната продукция на стопанството, или на равнище култури или животни.

Загубата на доходи може да бъде увеличена с други разходи, извършени от бенефициера в резултат от неблагоприятното климатично събитие, което може да бъде приравнено на природно бедствие.

От тази загуба на доходи се изваждат всички разходи, които не са извършени поради неблагоприятното климатично събитие, което може да бъде приравнено на природно бедствие.

При изчисляването на селскостопанското производство на бенефициера може да се използват индекси, при условие че използваният метод на изчисление позволява да се определи реалната загуба на бенефициера през разглежданата година.

8. Материалните щети на активи, като например селскостопански сгради, оборудване и машини, запаси и средства за производство, причинени от неблагоприятното климатично събитие, което може да бъде приравнено на природно бедствие, се изчисляват въз основа на разходите за ремонт или икономическата стойност на засегнатия актив преди неблагоприятното климатично събитие, което може да бъде приравнено на природно бедствие.

Тези щети не могат да надхвърлят разходите за ремонт или намалението на справедливата пазарна стойност, причинено от бедствието, по-специално разликата между стойността на актива непосредствено преди и непосредствено след неблагоприятното климатично събитие, което може да бъде приравнено на природно бедствие.

Когато посочената в параграф 7 загуба на приходи на бенефициера се изчислява въз основа на културите или животните, се вземат под внимание само материалните щети, свързани с конкретната култура или конкретните животни.

9. Помощта ще бъде намалена с 50 %, освен ако се предоставя на бенефициери, които са сключили застраховка, покриваща минимум 50 % от тяхното средногодишно производство или свързаните с производството им доходи и статистически най-честите климатични рискове в съответната държава членка или регион, за които се осигурява застрахователно покритие.
10. Помощта и всички други получени плащания за компенсиране на загубите, включително плащанията по други национални или съюзни мерки или застрахователни полици, са ограничени до 80 % от допустимите разходи.

Интензитетът на помощта може да бъде увеличен до 90 % в районите с природни ограничения.

Член 25

Помощ за разходите по предотвратяване, контрол и ликвидиране на болести по животните и нашествия на вредители по растенията и помощ за отстраняване и компенсиране на щетите, причинени от болести по животните или нашествия на вредители по растенията

1. Помощта за покриване на разходите по предотвратяване, контрол и ликвидиране на болести по животните или нашествия на вредители по растенията и помощта за компенсиране на такива предприятия за загубите, причинени от тези болести по животните или нашествия на вредители по растенията, е съвместима с вътрешния пазар по смисъла на член 107,

параграф 3, буква в) от Договора и е освободена от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от него, ако отговаря на условията, определени в параграфи 2—15 от настоящия член и в глава I.

2. Помощта зависи от следните условия:

- а) тя се изплаща единствено във връзка с болести по животните или с вредители по растенията, за които съществуват разпоредби на Съюза или национални разпоредби, независимо дали са установени със закон, подзаконов акт или административно действие; и
- б) помощта е част от едно от следните:
 - i) публична програма на Съюза или на национално или регионално равнище за предотвратяване, контрол или ликвидиране на съответната болест по животните или съответния вредител по растенията,
 - ii) спешна мярка, наложена от компетентен орган,
 - iii) мерки за ликвидиране или спиране на разпространението на вредители по растенията, прилагани в съответствие с член 17 и член 28, параграфи 1 и 2 от Регламент (ЕС) 2016/2031,
 - iv) мерки за предотвратяване, контрол и ликвидиране на болести по животните в съответствие с Регламент (ЕС) 2016/429.

Програмата и мерките, посочени в буква б), съдържат описание на съответните мерки за предотвратяване, контрол или ликвидиране.

3. По отношение на болестите по животните, помощта се предоставя за болести по животните, посочени в Регламент (ЕС) 2016/429 на Европейския парламент и на Съвета, в приложение III към Регламент (ЕС) 2021/690 на Европейския парламент и на Съвета или в списъка с болести по животните, инфекции и нашествия, посочени в Кодекса за сухоземните животни на Световната организация по здравеопазване на животните.

4. Помощта по отношение на болести по животните или вредители по растенията, различни от посочените в параграф 3, зависи от следните условия:

- а) болестта по животните или вредителите по растенията са причинили на земеделските стопани сериозни щети, превишаващи прага от най-малко 30 % от средногодишното производство или доход на земеделския стопанин за предшестващия тригодишен период или от усреднения размер на база три години от предшестващия петгодишен период, като се изключват годините с най-високия и най-ниския показател; и
- б) бенефициерите са сключили застраховка, ако съществува такава, или са внасяли финансови вноски във взаимоспомагателни фондове, акредитирани в държавата членка, покриващи минимум 50 % от тяхното средногодишно производство или свързаните с производството им доходи и статистически най-честите болести по животните или вредители по растенията в съответната държава членка или регион, за които се осигурява застрахователно покритие или съответно акредитиран взаимоспомагателен фонд.

5. Помощта не може да е свързана с мерки, за които в законодателството на Съюза е предвидено изискване, че те са за сметка на бенефициера, освен ако

разходите за тях се покриват изцяло от задължителни такси, наложени на бенефициерите.

6. Помощта се изплаща пряко на съответното предприятие или на групата производители или организацията на производители, в която членува предприятието.

Ако помощта се изплаща на група производители или организация на производители, размерът на помощта не надвишава размера на помощта, допустим за предоставяне на въпросното предприятие.

7. Схемите за помощ, свързани с болест по животните или нашествие на вредители по растенията, се въвеждат в срок от три години и помощта се изплаща в рамките на четири години от датата на възникване на разхода или щетата, причинена от болестта по животните или нашествието на вредители по растенията.

8. В случай на мерки за предотвратяване помощта обхваща следните допустими разходи:

- а) за медицински прегледи;
- б) за анализи, включително диагностика „ин витро“;
- в) за изследвания и други скринингови мерки, включително изпитвания за ТСЕ и СЕГ;
- г) за закупуване, съхраняване, поставяне и разпространяване на ваксини, лекарства, вещества за лечението на животни и продукти за растителна защита;
- д) за клане или убиване на животни или унищожаване на животински продукти и растения и за почистването и дезинфекцията на стопанството и съоръженията;
- е) за определяне или подобряване на мерките за биологична сигурност.

9. В случай на мерки за контрол и ликвидиране помощта покрива следните допустими разходи:

- а) за изследвания и други скринингови мерки в случай на болести по животните, включително изпитвания за ТСЕ и СЕГ;
- б) за закупуване, съхраняване, поставяне и разпространяване на ваксини, лекарства, вещества за лечението на животни и продукти за растителна защита;
- в) за клане или убиване и за унищожаване на животни и унищожаване на свързани с тях продукти и оборудване, или за унищожаване на растения, включително тези, които са умрели или са разрушени в резултат на ваксинации или други мерки, разпоредени от компетентните органи, както и за почистването и дезинфекцията на стопанството и на съоръженията.

10. В случай на помощ за отстраняване и компенсиране на щетите, причинени от болести по животните или вредители по растенията, компенсацията се изчислява само въз основа на:

- а) пазарната стойност на животните, които са заклани или убити или са умрели, или пазарната стойност на свързаните с тях продукти или на растенията, унищожени:
 - i) в резултат на болестта по животните или нашествието на вредители по растенията,
 - ii) като част от публична програма или мярка, посочени в параграф 2, буква б);
- б) загубата на доходи, свързана с изпълнение на карантинни задължения, с трудности по възстановяване на поголовието или с пренасаждање на площите, и задължителния сеитбооборот, наложен като част от публична програма или мярка, посочена в параграф 2, буква б).
- в) разходите за подмяна на оборудването, унищожено по нареждане на компетентните органи на държавата членка.

За целите на първа алинея, буква а) пазарната стойност се определя въз основа на стойността на животните, продуктите и растенията непосредствено преди да е възникнало или да е било потвърдено всяко подозрение за болестта по животните или нашествието на вредители по растенията.

11. От компенсацията, изчислена в съответствие с параграф 10, се изваждат всички разходи, които не са възникнали пряко вследствие на болестта по животните или на вредителите по растенията, които в противен случай биха били извършени от бенефициера.
12. Помощта за отстраняване и компенсиране на щетите, причинени от болести по животните или вредители по растенията, е ограничена до разходите и щетите, причинени от болестите по животните и вредителите по растенията, за които компетентният орган:
 - а) официално е признал огнище — в случай на болест по животните;
 - б) официално е удостоверил наличие — в случай на вредители по растенията.
13. Помощта във връзка с допустимите разходи, посочени в параграфи 8 и 9, се предоставя в натура и се изплаща на доставчика на мерки за предотвратяване, контрол и ликвидиране.

Чрез дерогация от първа алинея на настоящия параграф помощта във връзка с допустимите разходи, посочена в следващите разпоредби, може да бъде предоставяна пряко на бенефициера въз основа на възстановяване на действителните разходи, извършени от него:

 - а) параграф 8, букви г) и д) и параграф 9, буква б) — в случай на болести по животните или нашествия на вредители по растенията;
 - б) параграф 8, буква д) и параграф 9, буква в) — в случай на вредители по растенията и за почистване и дезинфекция на стопанството и оборудване.
14. Не се предоставя индивидуална помощ, когато се установи, че болестта по животните или нашествието на вредители по растенията са били причинени умишлено или по небрежност от бенефициера.
15. Помощта и всички други плащания, получени от бенефициера, включително плащанията по други национални или съюзни мерки или застрахователни

полиции, за същите допустими разходи като посочените в параграфи 8, 9 и 10, са ограничени до 100 % от допустимите разходи.

Член 26

Помощ за животновъдния сектор и помощ за мъртви животни

1. Следната помощ за животновъдите е съвместима с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3, буква в) от Договора и е освободена от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от него, ако отговаря на условията, определени в параграфи 2— 5 от настоящия член и в глава I:
2. Помощта покрива разходите за:
 - а) административни разходи по създаване и поддържане на родословни книги;
 - б) изпитвания, извършвани от трети лица или от името на трети лица, за определяне на генетичното качество или продуктивността на животните, с изключение на разходите по мерките за контрол, осъществявани от собственика на животните, и рутинния качествен контрол на млякото;
 - в) отстраняване на мъртви животни;
 - г) унищожаване на мъртви животни;
 - д) премии, заплащани от земеделски стопани по застраховки, които покриват разходите за отстраняване и унищожаване на мъртви животни;
 - е) отстраняване и унищожаване на мъртви животни, когато помощта се финансира от такси или задължителни вноски, предназначени за финансиране на унищожаването на такива мъртви животни, при условие че тези такси или вноски са ограничени само до сектора на месото и са наложени директно на този сектор;
 - ж) разходите за отстраняване и унищожаване на мъртви животни, когато въпросните мъртви животни задължително подлежат на изпитвания за ТСЕ или в случай на огнище на болест по животните, посочена в член 25, параграф 3.
3. Условие за предоставянето на помощта, посочена в параграф 2, букви в), г), д) и ж), е наличието на последователна програма за наблюдение, която гарантира безопасното унищожаване на всички мъртви животни в държавата членка.

Помощта за разходите за премии, заплащани от земеделски стопани по застраховки, които покриват разходите за отстраняване и унищожаване на мъртви животни, посочена в параграф 2, буква д) от настоящия член, отговаря на условията, определени в член 27, параграф 2.
4. Помощта се предоставя в натура и не може да включва директни плащания към бенефициерите.

С цел да се улесни управлението на помощта по параграф 2, букви в), г), д), е) и ж), помощта може да се изплаща на стопанските субекти или лицата, които:

 - а) извършват дейност надолу по веригата от предприятията, извършващи дейност в сектора на животновъдството; и
 - б) предоставят услуги, свързани с отстраняването и унищожаването на мъртви животни.

5. Интензитетът на помощта е ограничен до:
- а) 70 % от разходите за генетични изпитвания, посочени в параграф 2, буква б);
 - б) 75 % от разходите, свързани с унищожаване, посочени в параграф 2, букви г) и д);
 - в) 100 % от разходите, свързани с административни разходи, отстраняване, унищожаване и заплащане на премии по застраховки, посочени в параграф 2, букви а), в), д), е) и ж).

Член 27

Помощ за заплащане на застрахователни премии

1. Помощта за заплащане на застрахователни премии е съвместима с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3, буква в) от Договора и е освободена от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от него, ако отговаря на условията, определени в параграфи 2—6 от настоящия член и в глава I.
2. Помощта не може да:
 - а) възпрепятства функционирането на вътрешния пазар на застрахователни услуги;
 - б) е ограничена до застраховките, предоставяни от едно застрахователно дружество или от една група дружества;
 - в) е обвързана с условие за сключване на застрахователния договор със застрахователно дружество, установено в съответната държава членка.
3. Застраховката е предназначена за покриване на загубите, причинени от едно от следните събития:
 - а) природни бедствия;
 - б) неблагоприятно климатично събитие, което може да бъде приравнено на природно бедствие, и други неблагоприятни климатични събития;
 - в) болести по животните или нашествие на вредители по растения, или защитени животни;
4. Застраховката:
 - а) покрива само разходите за отстраняване и компенсиране на щетите, посочени в параграф 3;
 - б) не изисква, нито посочва вида или количеството на бъдещото селскостопанско производство.
5. Държавите членки могат да ограничат размера на застрахователната премия, отговаряща на условията за помощ, като приложат подходящи тавани.
6. Интензитетът на помощта е ограничен до 70 % от разходите за застрахователната премия.

Член 28

Помощ за отстраняване и компенсиране на щетите, причинени от защитени животни

1. Помощта за отстраняване и компенсиране на щети, причинени от защитени животни, е съвместима с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3, буква в) от Договора и е освободена от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от него, ако отговаря на условията, определени в параграфи 2—9 от настоящия член и в глава I.
2. Държавата членка установява пряка причинно-следствена връзка между понесената щета и поведението на защитените животни.
3. Помощта се изплаща пряко на съответното предприятие или на групата производители или организацията на производители, в която членува предприятието. Ако помощта се изплаща на група производители и организация на производители, размерът на помощта не надвишава размера на помощта, допустим за предоставяне на въпросното предприятие.
4. Схемата за помощ се създава до три години след датата на настъпване на събитието, причинило щетата, а помощта се изплаща до четири години, считано от тази дата.
5. Допустими са разходите за щетите, възникнали като пряко следствие от защитените животни, според оценката на публичен орган, независим експерт, признат от предоставящия помощта орган, или застрахователно предприятие.

Щетите могат да включват следното:

- a) убити животни или унищожени растения: допустимите разходи са въз основа на пазарната стойност на убитите животни или на унищожените растения от защитени животни, определена непосредствено преди събитието, причинило щетата;
 - б) непреки разходи: ветеринарни разходи за лечение на ранени животни и разходи за труд, свързани с търсенето на изчезнали животни;
 - в) имуществени щети върху селскостопанско оборудване, машини, селскостопански сгради и запаси.
 - г) За целите на втората алинея, буква в) изчисляването на имуществените щети трябва да се основава на разходите за ремонт или на стопанската стойност на засегнатия актив преди събитието, причинило щетата. Тези щети не могат да надхвърлят разходите за ремонт или намалението на справедливата пазарна стойност, причинено от събитието, т.е. разликата между стойността на имуществото непосредствено преди и непосредствено след събитието.
6. Щетите се изчисляват на равнището на отделния бенефициер.
От сумата се изваждат всички разходи, които не са извършени вследствие на събитието, причинило щетата, но които бенефициерът би извършил в противен случай.
 7. От бенефициерите се изисква минимално усилие с оглед намаляване на риска от нарушаване на конкуренцията и за осигуряване на стимул за свеждане на риска до минимум. Това усилие е под формата на превантивни мерки — като обезопасяващи огради, където това е възможно, или овчарски кучета — които

са пропорционални на риска от щети от защитени животни в съответния район, освен ако тези мерки не могат да бъдат осъществени с разумни усилия.

8. Помощ съгласно настоящия член може да бъде предоставяна за до 100 % от допустимите разходи.
9. Помощта и всички други получени плащания за отстраняване и компенсиране на щетата, включително плащанията по други национални мерки или мерки на равнището на Съюза, или застрахователни полици, за щетите, за които се предоставя помощта, са ограничени до 100 % от допустимите разходи.

Член 29

Помощ за неблагоприятни условия във връзка с „Натура 2000“

1. Помощта за неблагоприятни условия във връзка със земеделски райони по „Натура 2000“ е съвместима с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3, буква в) от Договора и е освободена от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от него, ако отговаря на условията, определени в параграфи 2, 3 и 4 от настоящия член и в глава I.
2. Помощта се отпуска годишно и за хектар земеделска земя, за да компенсира бенефициерите за допълнителните разходи и пропуснатите доходи, включително разходите по трансакции, произтичащи от неблагоприятните условия в земеделските райони, пряко засегнати от прилагането на Директива 92/43/ЕИО и Директива 2009/147/ЕО.
3. Помощта се изплаща само по отношение на следните земеделски райони:
 - а) земеделски райони по „Натура 2000“;
 - б) особености на ландшафта, които допринасят за прилагане на член 10 от Директива 92/43/ЕИО и които не надхвърлят 5 % от районите, включени в мрежата „Натура 2000“.
4. Интензитетът на помощта е ограничен до 100 % от разходите, посочени в параграф 2.

РАЗДЕЛ 2

ПОМОЩ ЗА ИНВЕСТИЦИИ В ПОЛЗА НА ОПАЗВАНЕТО НА КУЛТУРНОТО И ПРИРОДНОТО НАСЛЕДСТВО, РАЗПОЛОЖЕНО В ЗЕМЕДЕЛСКИ СТОПАНСТВА

Член 30

Помощ за инвестиции в полза на опазването на културното и природното наследство, разположено в земеделски стопанства

1. Помощта за инвестиции, целящи опазването на културното и природното наследство, разположено в земеделското стопанство, предоставена на предприятия, извършващи дейност в първичното селскостопанско производство, е съвместима с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3, буква в) от Договора и е освободена от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от него, ако отговаря на условията, определени в параграфи 2—5 от настоящия член и в глава I.
2. Помощта се предоставя за културно и природно наследство под формата на природен ландшафт и сгради, което е официално признато като културно или

природно наследство от компетентните публични органи на съответната държава членка.

3. Помощта обхваща следните допустими разходи, предназначени за опазване на културното и природното наследство:
 - а) разходи за инвестиции в материални активи;
 - б) капитално строителство.
4. Интензитетът на помощта е ограничен до 100 % от допустимите разходи.
5. Помощта за капитално строителство е ограничена до 10 000 EUR годишно.

РАЗДЕЛ 3

ПОМОЩ ЗА ОТСТРАНЯВАНЕ И КОМПЕНСИРАНЕ НА ЩЕТИТЕ, ПРИЧИНЕНИ ОТ ПРИРОДНИ БЕДСТВИЯ В СЕЛСКОСТОПАНСКИЯ СЕКТОР

Член 31

Помощ за отстраняване и компенсирание на щетите, причинени от природни бедствия в селскостопанския сектор

1. Схемите за помощ за отстраняване и компенсирание на щетите, причинени от природни бедствия, са съвместими с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 2, буква б) от Договора и са освободени от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от него, ако изпълняват условията, определени в параграфи 2—9 от настоящия член и в глава I.
2. Помощта зависи от следните условия:
 - а) тя се изплаща само когато компетентният орган на държавата членка официално е признал характера на събитието като природно бедствие и
 - б) когато е налице пряка причинно-следствена връзка между природното бедствие и щетите, понесени от предприятието.
3. Помощта се изплаща пряко на съответното предприятие или на групата производители или организацията на производители, в която членува предприятието.

Ако помощта се изплаща на група производители или организация на производители, размерът на помощта не надвишава размера на помощта, допустим за предоставяне на въпросното предприятие.
4. Схемите за помощ, свързани с природно бедствие, се създават в срок до три години и помощта се изплаща в срок до четири години от датата на настъпване на природното бедствие.
5. Допустимите разходи са щетите, възникнали като пряко последствие от природното бедствие, оценени от публичен орган, от независим експерт, признат от предоставящия помощта орган, или от застрахователно предприятие.
6. Изчисляването на щетите, понесени вследствие на природно бедствие, се извършва на равнището на отделния бенефициер. Помощта може да бъде свързана със следното:

- а) загубата на доходи, произтичащи от пълното или частичното унищожаване на селскостопанската продукция и средствата за производство, както е посочено в параграф 7;
- б) материалните щети, посочени в параграф 8.

7. Загубата на доходи се изчислява чрез изваждане на:

- а) резултата от умножението на количеството селскостопански продукти, произведено през годината, когато е настъпило природното бедствие, или през всяка следваща година, засегната от пълното или частичното унищожаване на средствата за производство, по средната продажна цена, получена през същата година,

от

- б) резултата от умножаването на средното годишно количество селскостопански продукти, произведено през тригодишния период, предхождащ природното бедствие, или средното количество за три години, което се базира на петгодишния период, предхождащ природното бедствие, като от него се извадят най-високата и най-ниската стойност, по получената средна продажна цена.

Тази сума може да бъде увеличена с други разходи, извършени от бенефициера, които са пряко свързани с природното бедствие.

Тази сума се намалява с разходите, които не са направени поради природното бедствие.

При изчисляването на селскостопанското производство на бенефициера може да се използват индекси, при условие че използваният метод на изчисление позволява да се определи реалната загуба на бенефициера през разглежданата година.

8. Материалните щети на активи, като например селскостопански сгради, оборудване и машини, запаси и средства за производство, причинени от природно бедствие, се изчисляват въз основа на разходите за ремонт или икономическата стойност на засегнатия актив непосредствено преди бедствието.

Те не могат да надхвърлят разходите за ремонт или намалението на справедливата пазарна стойност, причинено от бедствието, по-специално разликата между стойността на актива непосредствено преди и непосредствено след бедствието.

9. Помощта и всички други плащания, получени за компенсиране на загубите, включително плащанията по застрахователни полици, са ограничени до 100 % от допустимите разходи.

РАЗДЕЛ 4

ПОМОЩ ЗА НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКА И РАЗВОЙНА ДЕЙНОСТ В СЕКТОРИТЕ НА СЕЛСКОТО И ГОРСКОТО СТОПАНСТВО

Член 32

Помощ за научноизследователска и развойна дейност в секторите на селското и горското стопанство

1. Помощта за проекти за научноизследователска и развойна дейност в секторите и подсекторите на селското и горското стопанство е съвместима с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3, буква в) от Договора и е освободена от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от него, ако отговаря на условията, определени в параграфи 2—10 от настоящия член и в глава I.
2. Подпомаганият проект е от общ интерес за съответните сектори или подсектори, както е посочено в параграф 1.
3. Преди датата на започване на подпомагания проект организацията за научни изследвания и разпространение на знания, осъществяваща проекта, ще публикува в интернет следната информация:
 - а) че подпомаганият проект предстои да бъде осъществен;
 - б) целите на подпомагания проект;
 - в) приблизителна дата за публикуването на резултатите, заложи в подпомагания проект;
 - г) уебсайта, на който ще бъдат публикувани резултатите, заложи в подпомагания проект;
 - д) че резултатите ще бъдат достъпни безплатно за всички предприятия с дейност в съответните сектори или подсектори.
4. Резултатите от подпомагания проект се публикуват в интернет от крайната дата на подпомагания проект или от датата, на която на членовете на дадена организация бъде предоставена информация относно тези резултати — в зависимост от това коя от двете дати е по-рано. Тези резултати са на разположение в интернет за период от най-малко 5 години, който започва от крайната дата на подпомагания проект.
5. Помощта се предоставя пряко на организацията за научни изследвания и разпространение на знания.
6. Помощта не може да включва плащания за предприятия, извършващи дейност в селскостопанския или горския сектор, въз основа на цените на селскостопанските или горските продукти.
7. Допустими са следните разходи:
 - а) разходи за персонал по отношение на изследователи, специализиран технически персонал и друг помощен персонал, доколкото те са наети за научноизследователския проект;
 - б) разходи за инструменти и оборудване, доколкото те се използват, и за периода, през който се използват за проекта; в случаите, в които тези инструменти и оборудване не се използват за проекта през целия период на тяхното използване, за допустими се считат само амортизационните

- разходи, съответстващи на продължителността на проекта, които се изчисляват въз основа на общоприетите счетоводни принципи;
- в) разходи за сгради и земя, доколкото те се използват, и за периода, през който се използват за проекта; по отношение на сградите се смятат за допустими само амортизационните разходи, съответстващи на времетраенето на проекта, изчислени въз основа на общоприети счетоводни принципи; по отношение на земята са допустими разходите за търговски трансфер или реално извършените капиталови разходи;
 - г) разходи по договори за възлагане на научни изследвания, знания и патенти, закупени или лицензирани от външни източници на принципа на сделката между несвързани лица, както и разходи за консултантски и еквивалентни услуги, използвани изключително за проекта;
 - д) допълнителни административни разходи и други оперативни разходи, включително разходи за материали, консумативи и други подобни продукти, възникнали пряко в резултат от проекта.
8. Когато организацията за научни изследвания и разпространение на знания упражнява и стопански дейности, финансирането, разходите и приходите от тези стопански дейности трябва да се отчитат отделно.
9. Предприятията, които в качеството си например на акционери или съдружници могат да упражняват влияние върху организацията за научни изследвания и разпространение на знания, не могат да се ползват с преференциален достъп до неговия научноизследователски капацитет или до постигнатите от него резултати.
10. Интензитетът на помощта е ограничен до 100 % от допустимите разходи.

РАЗДЕЛ 5

ПОМОЩ В ПОЛЗА НА ГОРСКОТО СТОПАНСТВО

Член 33

Помощ за залесяване и създаване на гористи местности

1. Помощта за залесяване и създаване на гористи местности е съвместима с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3, буква в) от Договора и е освободена от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от него, ако отговаря на условията, определени в параграфи 2—11 от настоящия член и в глава I.
2. Помощта за залесяване и създаване на гористи местности покрива разходите по установяването и годишна премия за хектар.
Помощта за залесяване и създаване на гористи местности може да обхваща инвестиционни операции.
3. Помощта за залесяване и създаване на гористи местности, свързана с инвестиционни операции, покрива следните допустими разходи:
 - а) изграждането, придобиването (включително на лизинг) или подобренията на недвижимо имущество, като разходите за закупена земя са допустими само в размер, ненадхвърлящ 10 % от общите допустими разходи за съответното действие, с изключение на закупената земя, ако помощта е предоставена в обхвата на стратегически план по ОСП;

- б) закупуването или покупката на лизинг на машини и оборудване до пазарната стойност на актива;
- в) общите разходи, свързани с разходите, посочени в букви а) и б), като хонорари на архитекти, инженери и консултанти, такси за консултации относно екологичната и икономическата устойчивост, включително проучвания за осъществимост; проучванията за осъществимост остават допустими разходи дори когато, въз основа на резултатите от тези проучвания, не са извършени разходи по букви а) и б);
- г) таксите за придобиване, разработване или за права на ползване на компютърен софтуер, решения въз основа на изчисления в облак и подобни решения и придобиването на патенти, лицензи, авторски права, търговски марки;
- д) разходите за изработване на планове за управление на горите или на равностоеен инструмент.

Помощта, която се предоставя в рамките на стратегически план по ОСП и която се предоставя под формата на финансови инструменти, може да покрива допустими разходи, различни от посочените в първа алинея, при условие че разходите са напълно допустими съгласно съответния стратегически план по ОСП и че помощта е приведена в действие след одобрението на съответния стратегически план от Комисията.

С изключение на случаите, когато подпомагането се предоставя в рамките на стратегически план по ОСП под формата на финансови инструменти, оборотният капитал не се счита за допустими разходи.

4. Инвестиционните операции трябва да съответстват на законодателството на Съюза и на националното законодателство на съответната държава членка в областта на опазването на околната среда. За инвестиционни операции, за които е необходима оценка на въздействието върху околната среда съгласно Директива 2011/92/ЕС, помощта подлежи на условието, че тази оценка е извършена и разрешението за изпълнение на съответния инвестиционен проект е издадено преди датата на предоставяне на индивидуалната помощ.
5. Допустими са следните разходи по установяването:
 - а) разходите за насажденията и посадъчния материал;
 - б) разходите за засаждането и разходите, които са пряко свързани със засаждането;
 - в) разходите за други свързани операции, като например съхранението и третирането на разсадите с необходимите материали за превенция и защита;
 - г) разходите за презасаждане, необходимо през първата година на залесяването.
6. Годишната премия за хектар покрива разходите за пропуснатите доходи и разходите за поддръжка, включително ранни и късни прочиствания.
7. Не се предоставя помощ за засаждането на следните дървесни видове:
 - а) дървесни видове с кратък цикъл на ротация;
 - б) коледни елхи;

- в) бързорастящи дървета за производството на енергия;
 - г) чуждоземни видове за района, с изключение на случаите, когато подпомагането се предоставя в рамките на стратегически план по ОСП.
8. Засадените растителни видове са пригодени към екологичните и климатичните условия на района и отговарят на минимални екологични изисквания.
9. В районите, където залесяването е трудно поради тежки почвено-климатични условия, помощ може да се предоставя за засаждането на многогодишни дървесни видове като храсти или храстовидна растителност, подходящи за местните условия.
10. Условие за предоставяне на помощта за големи предприятия е представянето на съответната информация от план за управление на горите или равностоен инструмент в съответствие с устойчивото управление на горите, определено в **Общите насоки за устойчивото управление на горите в Европа**, приети на Втората министерска конференция за защита на горите в Европа, проведена в Хелзинки на 16—17 юни 1993 г.⁴⁴.
11. Интензитетът на помощта е ограничен до 100 % от допустимите разходи.

Член 34

Помощ за агро-лесовъдни системи

1. Помощта за агро-лесовъдни системи е съвместима с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3, буква в) от Договора и е освободена от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от него, ако отговаря на условията, определени в параграфи 2—9 от настоящия член и в глава I.
2. Помощта за агро-лесовъдни системи покрива разходите за създаване, възобновяване или възстановяване и годишна премия за хектар.
3. Помощта за агро-лесовъдни системи може да обхваща инвестиционни операции.
4. Освен в случаите, когато подпомагането се предоставя под формата на финансови инструменти, помощта за агро-лесовъдни системи, свързана с инвестиционни операции, покрива следните допустими разходи:
 - а) изграждането, придобиването (включително на лизинг) или подобренията на недвижимо имущество, като разходите за закупена земя са допустими само в размер, ненадхвърлящ 10 % от общите допустими разходи за съответното действие, с изключение на закупената земя, ако помощта е предоставена в обхвата на стратегически план по ОСП;
 - б) закупуването или покупката на лизинг на машини и оборудване до пазарната стойност на актива;
 - в) общи разходи, свързани с разходите, посочени в букви а) и б), като хонорари на архитекти, инженери и консултанти, такси за съвети относно екологичната и икономическата устойчивост, включително проучвания за осъществимост; проучванията за осъществимост продължават да бъдат

⁴⁴ General Guidelines for the Sustainable Management of Forests in Europe („Общи насоки за устойчивото управление на горите в Европа“) (https://www.foresteurope.org/docs/MC/MC_helsinki_resolutionH1.pdf).

допустими разходи дори когато не са извършени разходи, както е посочено в букви а) и б);

- г) таксите за придобиване, разработване или за права на ползване на компютърен софтуер, решения въз основа на изчисления в облак и подобни решения и придобиването на патенти, лицензи, авторски права, търговски марки;
- д) разходите за изработване на планове за управление на горите или на равностоеен инструмент.

С изключение на случаите, когато подпомагането се предоставя в рамките на стратегически план по ОСП под формата на финансови инструменти, оборотният капитал не се счита за допустими разходи.

5. Инвестиционните операции трябва да съответстват на законодателството на Съюза и на националното законодателство на съответната държава членка в областта на опазването на околната среда. За инвестиционни операции, за които е необходима оценка на въздействието върху околната среда съгласно Директива 2011/92/ЕС, помощта подлежи на условието, че тази оценка е извършена и разрешението за изпълнение на съответния инвестиционен проект е издадено преди датата на предоставяне на индивидуалната помощ.

Първата алинея не се прилага по отношение на помощта, която се предоставя под формата на финансови инструменти.

6. Могат да бъдат допустими следните разходи за създаване, възобновяване или възстановяване на агро-лесовъдната система:

- а) разходите за засаждане на дървета, включително разходите за насажденията, засаждането, съхранението и третирането на разсадите с необходимите материали за превенция и защита;
- б) разходите за преобразуване на съществуващи гори или други залесени земи, включително разходите за отсичането на дървета, прореждането и подрязването на дървета и защитата срещу тревопасни животни;
- в) другите разходи, пряко свързани със създаването, възобновяването или възстановяването на агро-лесовъдна система, като например разходите за проучвания за осъществимост, план за залесяване, преглед на почвата, подготовка и защита на почвата;
- г) разходите за напояване и защитни съоръжения на горско-пасищни системи, по-специално горска паша;
- д) разходите за необходимото третиране, свързани със създаването, възобновяването или възстановяването на агро-лесовъдна система, включително напояване и резитба;
- е) разходите за пренасаждаване през първата година след създаването, възобновяването или възстановяването на агро-лесовъдна система.

7. Годишната премия за хектар покрива разходите за поддръжката на агро-лесовъдната система и се изплаща в продължение на максимален срок от пет години от датата на предоставянето ѝ.

Допустимите разходи за поддръжката може да се отнасят до създадените дървесни пояси, плевенето, подрязването и прореждането, както и до защитни

действия и инвестиции, като например огради или индивидуални защитни тръби.

8. Държавите членки определят структурата и състава на агро-лесовъдната система, като вземат предвид следното:
 - а) местните почвено-климатични и екологични условия;
 - б) горските видове; и
 - в) необходимостта от осигуряване на устойчиво земеделско ползване на земята.
9. Максималният интензитет на помощта е ограничен до 100 % от допустимите разходи.

Член 35

Помощ за предотвратяване и възстановяване на щети по горите

1. Помощта за предотвратяване и възстановяване на щети по горите от горски пожари, природни бедствия, неблагоприятни климатични събития, които могат да бъдат приравнени на природни бедствия, други неблагоприятни климатични събития, нашествия на вредители, катастрофични събития и събития, свързани с изменението на климата, е съвместима с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 2, буква б) или, според случая, член 107, параграф 3, буква в) от Договора и е освободена от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от него, ако отговаря на условията, определени в параграфи 2—9 от настоящия член и в глава I.
2. Помощта обхваща следните допустими разходи:
 - а) изграждане на защитна инфраструктура, включително разходите за поддръжка в случай на противопожарни просеки;
 - б) местни превантивни дейности с малък мащаб за борба с пожарите или други природни бедствия, включително използването на тревопасни животни, включително разходите за използването на тревопасни животни, като например за обори, водопой, огради и транспорт на животните;
 - в) изграждане и усъвършенстване на средства за мониторинг на горски пожари, нашествия на вредители и поява на болести, както и за комуникационна техника;
 - г) възстановяване на горския потенциал, повреден от пожари, природни бедствия, неблагоприятни климатични събития, които могат да бъдат приравнени на природно бедствие, други неблагоприятни климатични събития, нашествие на вредители по растенията, катастрофични събития и събития, свързани с изменението на климата.
3. Не се предоставя помощ за свързани селскостопански дейности в райони, обхванати от агроекологични ангажименти.
4. Само горски площи, включени в плана за опазване на горите, изготвен от съответната държава членка, са допустими за помощ за предотвратяване на горски пожари.

5. В случай на възстановяване на горски потенциал, посочено в параграф 2, буква (d), условие за предоставяне на помощта е:
- а) официалното признаване от компетентните органи на съответната държава членка, че пожарът, природното бедствие, неблагоприятното климатично събитие, което може да бъде приравнено на природно бедствие, другото неблагоприятно климатично събитие, нашествието на вредители по растенията, катастрофичното събитие или събитието, свързано с изменението на климата, са настъпили, както и представянето от страна на бенефициерите на доказателство за подходящи инструменти за управление на риска с цел справяне с потенциалното настъпване на причинилото щетата събитие в бъдеще;
 - б) официалното признаване от компетентните органи на съответната държава членка, че мерките, приети в съответствие с Регламент (ЕС) 2016/2031 за борба, ликвидиране или ограничаване на разпространението на вредители по растенията, е настъпило; и
 - в) в случай на помощ по член 107, параграф 3, буква в) от Договора — представяне от страна на бенефициерите на доказателство, че възстановяването ще включва мерки за адаптиране към изменението на климата.
6. В случай на помощ за предотвратяване на щети по горите в резултат на вредители по растенията рискът от нашествие на вредители се подкрепя от научни доказателства и се удостоверява от публична научна организация.
- Списъкът на видовете вредители, които могат да причинят нашествие, се включва в схемата за помощ или помощта *ad hoc*, представена от съответната държава членка.
7. Подпомаганите мерки или проекти са съгласувани с въведения от държавата членка план за опазване на горите.
- Условие за предоставяне на помощта за големи предприятия е представянето на съответната информация от план за управление на горите или равностоен инструмент в съответствие с устойчивото управление на горите, определено в ***Общите насоки за устойчивото управление на горите в Европа***, приети на Втората министерска конференция за защита на горите в Европа, проведена в Хелзинки на 16—17 юни 1993 г.
8. Помощ не се предоставя за загуба на доходи вследствие на пожари, природни бедствия, неблагоприятни климатични събития, които могат да бъдат приравнени на природно бедствие, други неблагоприятни климатични събития, нашествие на вредители по растенията, катастрофични събития и събития, свързани с изменението на климата.
9. Интензитетът на помощта е ограничен до 100 % от допустимите разходи.
- Помощта, предоставена за допустимите разходи по параграф 2, буква г), и всички други плащания, получени от бенефициера, включително плащанията по други национални или съюзни мерки или застрахователни полици за същите допустими разходи, са ограничени до 100% от допустимите разходи.

Помощ за инвестиции за подобряване на устойчивостта и екологичната стойност на горските екосистеми

1. Помощ за инвестиции в земеделски стопанства, които се намират в рамките на Общността, за първично производство на селскостопански продукти, е съвместима с общия пазар по смисъла на член 107, параграф 3, буква в) от Договора и е освободена от изискването за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора, ако изпълнява условията, определени в параграфи от 2 до 6 на настоящия член.
2. Инвестициите са насочени към постигането на поетите ангажименти във връзка с екологичните цели, за предоставяне на услугите, предлагани от екосистемите, или за увеличаване на привлекателността на гората и залесената площ за отдих и почивка в съответния район или подобряване на потенциала на екосистемите за смекчаване на последиците от изменението на климата и адаптацията към него, без да се изключват икономическите ползи в дългосрочен план. Чуждоземни видове за района се изключват, освен в случаите, когато подпомагането се предоставя в рамките на стратегически план по ОСП.
3. Инвестициите трябва да съответстват на законодателството на Съюза и на националното законодателство на съответната държава членка в областта на опазването на околната среда. С изключение на случаите, когато помощта се предоставя под формата на финансови инструменти, за инвестиции, които изискват оценка на въздействието върху околната среда съгласно Директива 2011/92/ЕС, по отношение на помощта се прилага изискването тази оценка да е извършена и разрешението за изпълнение на съответния инвестиционен проект да е издадено преди датата на предоставяне на индивидуалната помощ.
4. Освен в случаите, когато подпомагането се предоставя под формата на финансови инструменти, помощта покрива следните допустими разходи:
 - а) изграждането, придобиването (включително на лизинг) или подобренията на недвижимо имущество, като разходите за закупена земя са допустими само в размер, ненадхвърлящ 10 % от общите допустими разходи за съответното действие, с изключение на закупената земя, ако помощта е предоставена в обхвата на стратегически план по ОСП;
 - б) закупуването или покупката на лизинг на машини и оборудване до пазарната стойност на актива;
 - в) общи разходи, свързани с разходите, посочени в букви а) и б), като хонорари на архитекти, инженери и консултанти, такси за съвети относно екологичната и икономическата устойчивост, включително проучвания за осъществимост; проучванията за осъществимост остават допустими разходи дори когато въз основа на резултатите от тях не са извършени разходи по букви а) и б);
 - г) такси за придобиване, разработване или за права на ползване на компютърен софтуер, решения въз основа на изчисления в облак и подобни решения и придобиването на патенти, лицензи, авторски права и търговски марки;
 - д) разходите за изработване на планове за управление на горите или на равностоен инструмент.

5. Освен в случаите, когато подпомагането се предоставя под формата на финансови инструменти, разходите, различни от посочените в параграф 4, букви а) и б), свързани с договори за лизинг, например марж на лизингодателя, разходи за рефинансиране на лихви, административни разходи и разходи за застраховка, не се считат за допустими разходи.

С изключение на случаите, когато подпомагането се предоставя в рамките на стратегически план по ОСП под формата на финансови инструменти, оборотният капитал не се счита за допустими разходи.

6. Интензитетът на помощта е ограничен до 100 % от допустимите разходи.

Член 37

Помощ за специфични за района неблагоприятни аспекти, произтичащи от някои задължителни изисквания

1. Помощта за неблагоприятни условия във връзка със специфични за района неблагоприятни аспекти, наложени от изисквания, произтичащи от прилагането на Директива 92/43/ЕИО, Директива 2009/147/ЕО или Директива 2000/60/ЕО, предоставена на горски стопани, лесовъди и техни сдружения, е съвместима с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3, буква в) от Договора. Този вид помощ допринася за постигането на една или повече от специфичните цели, посочени в член 6 от Регламент (ЕС) .../... [РСП], и е освободена от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от него, ако изпълнява условията, определени в параграфи 2—5 от настоящия член и в глава I.
2. Помощта се отпуска годишно и за хектар горска площ, за да компенсира бенефициерите за допълнителните разходи и пропуснатите доходи, включително разходите по трансакции, произтичащи от неблагоприятните условия в горските райони, посочени в параграф 3, свързани с прилагането на Директива 92/43/ЕИО и Директива 2009/147/ЕО.
3. Помощта се изплаща само по отношение на следните горски райони:
 - а) горските райони по „Натура 2000“;
 - б) особеностите на ландшафта, които допринасят за прилагане на член 10 от Директива 92/43/ЕИО; тези райони не надхвърлят 5 % от районите, включени в мрежата „Натура 2000“, които попадат в териториалния обхват на съответния стратегически план.
4. Интензитетът на помощта е ограничен до 100 % от разходите, посочени в параграф 2.

Член 38

Помощ за горскоекологични услуги и услуги във връзка с климата в горското стопанство и опазване на горите

1. Помощта за горскоекологични услуги и услуги във връзка с климата в горското стопанство и опазване на горите е съвместима с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3, буква в) от Договора и е освободена от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от него, ако отговаря на условията, определени в параграфи 2, 3 и 4 от настоящия член и в глава I.

2. Помощта покрива само ангажиментите, които надхвърлят задължителните изисквания, установени от национален закон за горското стопанство или друго приложимо национално законодателство или законодателство на Съюза. Задължителните национални изисквания следва да бъдат ясно определени.
Ангажиментите се поемат за период между пет и седем години. Държавите членки могат обаче да предвидят по-дълъг период за определени видове ангажименти, когато това е необходимо и надлежно обосновано.
3. Помощта компенсира изцяло или частично размера на допълнителните разходи и пропуснатите доходи на бенефициерите, произтичащи от поемането на ангажиментите, посочени в параграф 4.
Когато е необходимо, помощта може да покрива разходите по трансакции до стойност, равняваща се на 20 % от помощта.
В надлежно обосновани случаи, например за операции, които засягат опазването на околната среда, помощта за поети задължения за отказ от търговска употреба на дървета и гори може да бъде предоставяна като плащане на фиксирана сума или като еднократно плащане на единица, изчислено на основата на допълнителни разходи и пропуснати доходи.
4. Интензитетът на помощта е ограничен до 100 % от допустимите разходи.

Член 39

Помощ за обмен на знания и информационни дейности в сектора на горското стопанство

1. Помощта за обмен на знания и информационни дейности, предоставена в полза на предприятия, извършващи дейност в сектора на горското стопанство, е съвместима с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3, буква в) от Договора и е освободена от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от него, ако отговаря на условията, определени в параграфи 1—6 от настоящия член и в глава I.
2. Помощта може да покрива разходи за всяко подходящо действие за насърчаване на иновациите, обучението и консултациите, съставянето и актуализирането на планове, проучвания, както и на обмена и разпространението на знания и информация, допринасящи за постигането на една или повече от специфичните цели, посочени в член 6 от Регламент (ЕС) .../... [РСП].
Помощта може да обхваща и краткосрочни обмени на опит в управлението на гори и посещения на гори, при които се поставя ударение по-специално на устойчиви методи или технологии в горското стопанство, разработването на нови възможности за стопанска дейност и нови технологии, както и към подобряване на устойчивостта на горите.
Помощта за демонстрационни дейности може да обхваща съответните разходи за инвестиции.
3. Помощта обхваща следните допустими разходи:
 - а) разходите за организирането и осъществяването на обмена на знания или информационната дейност;
 - б) в случай на демонстрационни проекти по отношение на инвестициите:

- i) изграждането, придобиването (включително на лизинг) или подобренията на недвижимо имущество, като разходите за закупена земя са допустими само в размер, ненадхвърлящ 10 % от другите общи допустими разходи за съответното действие, с изключение на закупената земя, ако помощта е предоставена в обхвата на стратегическия план по ОСП,
- ii) закупуването или покупката на лизинг на машини и оборудване до пазарната стойност на актива,
- iii) общи разходи, свързани с разходите, посочени в подточки i) и ii), като хонорари на архитекти, инженери и консултанти, такси за консултации относно екологичната и икономическата устойчивост, включително проучвания за осъществимост; проучванията за осъществимост продължават да бъдат допустими разходи дори когато въз основа на резултатите от тях не са извършени разходи по подточки i) и ii);
- iv) такси за придобиване, разработване или за права на ползване на компютърен софтуер, решения въз основа на изчисления в облак и подобни решения и придобиването на патенти, лицензи, авторски права и търговски марки;
- в) разходите за път, настаняване и дневните командировъчни на участниците.

Оборотният капитал не се смята за допустим разход.

4. Помощта, посочена в параграф 3, буква а), не включва директни плащания към бенефициерите. Посочената помощ се изплаща на доставчика на обмен на знания и информационни дейности.
5. Органите, предоставящи обмен на знания и информационни дейности, разполагат с необходимия капацитет под формата на квалификации на персонала и редовно обучение за изпълнение на такива задачи.
6. Помощта е ограничена до 100% от разходите.

Член 40

Помощ за консултантски услуги в сектора на горското стопанство

1. Помощта за консултантски услуги в сектора на горското стопанство е съвместима с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3, буква в) от Договора и е освободена от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от него, ако отговаря на условията, определени в параграфи 2—7 от настоящия член и в глава I.
2. Съответните услуги не са постоянна или периодична дейност, нито са свързани с оперативните разходи на предприятието. Консултантските услуги обхващат икономическите, екологичните и социалните аспекти и осигуряват актуална технологична и научна информация, разработена в областта на научните изследвания и иновациите.
3. Консултациите обхващат като минимум въпроси, свързани с прилагането на Директива 92/43/ЕИО, Директива 2000/60/ЕО, Директива 2009/147/ЕО,

Директива 2008/50/ЕО, Регламент (ЕС) № 2016/2031, член 55 от Регламент (ЕС) № 1107/2009 и Директива (ЕС) 2009/128/ЕО.

4. Помощта трябва да бъде под формата на субсидирана услуга.
Субектите, избрани да предоставят консултантската услуга, следва да разполагат с подходящи ресурси от редовно обучен и квалифициран персонал и консултантски опит и надеждност по отношение на сферите, в които дават консултации.
5. Държавите членки трябва да гарантират, че доставчикът на консултантски услуги е безпристрастен и няма конфликт на интереси.
6. Когато това е обосновано и уместно, част от консултациите могат да се предоставят на групи, като същевременно се отчита положението на отделните бенефициери на консултантските услуги.
7. Помощта е ограничена до 100 % от допустимите разходи.

Член 41

Помощ за инвестиции в инфраструктура, свързана с развитието, модернизирането или адаптирането на сектора на горското стопанство

1. Помощта за инвестиции в инфраструктура, свързана с развитието, модернизирането или адаптирането на сектора на горското стопанство, е съвместима с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3, буква в) от Договора и е освободена от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от него, ако отговаря на условията, определени в параграфи 2—7 от настоящия член и в глава I.
2. Инвестициите трябва да съответстват на законодателството на Съюза и на националното законодателство на съответната държава членка в областта на опазването на околната среда. За инвестиции, които изискват оценка на въздействието върху околната среда съгласно Директива 2011/92/ЕС, помощта подлежи на условието, че тази оценка трябва да е извършена и разрешението за изпълнение на съответния инвестиционен проект трябва да е издадено преди датата на предоставяне на индивидуалната помощ.
Първата алинея не се прилага по отношение на помощта, която се предоставя под формата на финансови инструменти.
3. Условие за предоставяне на помощта за големи предприятия е представянето на съответната информация от план за управление на горите или равностоен инструмент в съответствие с устойчивото управление на горите, определено в **Общите насоки за устойчивото управление на горите в Европа**, приети на Втората министерска конференция за защита на горите в Европа, проведена в Хелзинки на 16—17 юни 1993 г.
4. Помощта може да обхваща инвестиции, които се отнасят до инфраструктура, свързана с развитието, модернизирането или адаптирането на горите. Ако помощта е предоставена извън обхвата на стратегическия план по ОСП, тя трябва да включва следното:
 - а) достъп до горска земя;
 - б) комасация и мелиорация на земята;

- в) доставка на устойчива енергия, енергийна ефективност, доставка и икономия на вода;
- г) използване на животни вместо машини.

5. Помощта обхваща следните допустими разходи:

- а) изграждането, придобиването (включително на лизинг) или подобренията на недвижимо имущество, като разходите за закупена земя са допустими само в размер, ненадхвърлящ 10 % от другите общи допустими разходи за съответното действие, с изключение на закупената земя за опазване на околната среда, ако помощта е предоставена в обхвата на стратегическия план по ОСП.
- б) закупуването или покупката на лизинг на машини и оборудване, включително използването на животни вместо машини, до пазарната стойност на актива;
- в) общи разходи, свързани с разходите, посочени в букви а) и б), като хонорари на архитекти, инженери и консултанти, такси за съвети относно екологичната и икономическата устойчивост, включително проучвания за осъществимост; проучванията за осъществимост остават допустими разходи дори когато въз основа на резултатите от тях не са извършени разходи по букви а) и б);
- г) такси за придобиване, разработване или за права на ползване на компютърен софтуер, решения въз основа на изчисления в облак или подобни решения и придобиването на патенти, лицензи, авторски права и търговски марки;
- д) разходите за изработване на планове за управление на горите и на техни равностойни инструменти.

6. С изключение на случаите, когато подпомагането се предоставя в рамките на стратегически план по ОСП под формата на финансови инструменти, следните разходи не се считат за допустими:

- а) разходи, различни от посочените в параграф 5, букви а) и б), свързани с договори за лизинг, например марж на лизингодателя, разходи за рефинансиране на лихви, административни разходи и разходи за застраховка, не се считат за допустими разходи
- б) оборотният капитал.

7. Интензитетът на помощта е ограничен до 65 % от допустимите разходи.

Той може да бъде увеличен до максимум 80 % за инвестиции в най-отдалечените региони или малките острови в Егейско море.

Тя може да бъде увеличена до 100 % за инвестиции в непроизводствени дейности, комасация и мелиорация на земята и инвестиции за горски пътища, които са достъпни безплатно за обществеността и обслужват многофункционалните аспекти на гората.

Помощ за инвестиции в лесовъдни технологии и в преработката, в мобилизирането и в търговията с горски продукти

1. Помощта за инвестиции в лесовъдни технологии и в преработката, в мобилизирането и в търговията с горски продукти е съвместима с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3, буква в) от Договора и е освободена от изискването за уведомяване по член 108, параграф 3 от него, ако отговаря на условията, определени в параграфи 2—8 от настоящия член и в глава I.
2. Инвестициите трябва да съответстват на законодателството на Съюза и на националното законодателство на съответната държава членка в областта на опазването на околната среда. За инвестиции, които изискват оценка на въздействието върху околната среда съгласно Директива 2011/92/ЕС, помощта подлежи на условието, че тази оценка трябва да е извършена и разрешението за изпълнение на съответния инвестиционен проект трябва да е издадено преди датата на предоставяне на индивидуалната помощ.
3. Условие за предоставяне на помощта за големи предприятия е представянето на съответната информация от план за управление на горите или равностоен инструмент в съответствие с устойчивото управление на горите, определено в **Общите насоки за устойчивото управление на горите в Европа**, приети на Втората министерска конференция за защита на горите в Европа, проведена в Хелзинки на 16—17 юни 1993 г.
4. Помощта обхваща следните допустими разходи:
 - а) изграждането, придобиването (включително на лизинг) или подобренията на недвижимо имущество, като разходите за закупена земя са допустими само в размер, ненадхвърлящ 10 % от другите общи допустими разходи за съответното действие, с изключение на закупената земя за опазване на околната среда, ако помощта е предоставена в обхвата на стратегическия план по ОСП.
 - б) закупуването или покупката на лизинг на машини и оборудване до пазарната стойност на актива;
 - в) общи разходи, свързани с разходите, посочени в букви а) и б), като хонорари на архитекти, инженери и консултанти, такси за съвети относно екологичната и икономическата устойчивост, включително проучвания за осъществимост; проучванията за осъществимост остават допустими разходи дори когато въз основа на резултатите от тях не са извършени разходи по букви а) и б);
 - г) такси за придобиване, разработване или за права на ползване на компютърен софтуер, решения въз основа на изчисления в облак или подобни решения и придобиването на патенти, лицензи, авторски права и търговски марки;
 - д) разходите за изработване на планове за управление на горите, както и на техен равностоен инструмент.
5. С изключение на случаите, когато подпомагането се предоставя в рамките на стратегически план по ОСП под формата на финансови инструменти, следните разходи не се считат за допустими:

- а) разходи, свързани с договори за лизинг, например марж на лизингодателя, разходи за рефинансиране на лихви, административни разходи и разходи за застраховка, и
 - б) оборотният капитал.
6. Инвестициите, свързани с подобряване на икономическата стойност на горите, са оправдани във връзка с очакваното подобряване на горите в едно или повече стопанства и може да включват инвестиции за оборудване и практики за прибиране на реколтата, щадящи почвата и ресурсите.
7. Инвестициите, свързани с използването на дървесина като суровина или като източник за производство на енергия, се ограничават до всички стопански операции, предхождащи промишлената преработка.
8. Интензитетът на помощта е ограничен до 65 % от допустимите разходи. Той може да бъде увеличен до максимум 80 % за инвестиции в най-отдалечените региони или малките острови в Егейско море.

Член 43

Съхранение на генетичните ресурси в горското стопанство

1. Помощта за съхранението на генетичните ресурси в горското стопанство, свързано с горскоекологични услуги и услуги във връзка с климата в горското стопанство и опазването на горите, е съвместима с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3, буква в) от Договора и е освободена от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от него, ако отговаря на условията, определени в параграфи 2, 3 и 4 от настоящия член и в глава I.
2. За целите на настоящия член се прилагат следните определения:
- а) „опазване *in situ*“ означава опазване на генетичен материал в екосистемите и естествените местообитания, както и поддържането и възстановяването на жизнеспособни популации от видове в тяхното естествено обкръжение;
 - б) „опазване в горското стопанство“ означава опазване *in situ* и развитие на ниво горско стопанство;
 - в) „съхранение *ex situ*“ означава съхранение на генетичен материал за горското стопанство извън естественото му местообитание;
 - г) „събиране *ex situ*“ означава събиране на генетичен материал за горското стопанство, държан извън естественото му местообитание.
3. Помощта покрива разходите за следните операции:
- а) целеви действия: действия, които насърчават съхранението, характеризирането, събирането и използването на генетични ресурси *in situ* и *ex situ* в горското стопанство, включително публикувани в интернет описи на понастоящем съхранявани *in situ* генетични ресурси, в това число съхранение в горско стопанство, както и колекции *ex situ* и бази данни;
 - б) съгласувани действия: действия за насърчаване на обмена между компетентните организации в държавите членки на информация за съхранението, характеризирането, събирането и използването на генетични ресурси в горското стопанство на ЕС;

- в) съпътстващи действия: действия по осведомяване, разпространение на информация и консултиране, в които участват неправителствени организации и други заинтересовани страни, курсове за обучение, както и подготовка на технически доклади.
4. Помощта е ограничена до 100 % от допустимите разходи.

Член 44

Помощ за започване на дейност за групи производители и организации на производители в сектора на горското стопанство

1. Помощта за започване на дейност за групи производители и организации на производители в горския сектор е съвместима с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3, буква в) от Договора и е освободена от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от него, ако отговаря на условията, определени в параграфи 2—8 от настоящия член и в глава I.
2. Членовете на групата производители или самата организация на производители не са големи предприятия.
3. Като алтернатива на предоставянето на помощ на групи производители или организации на производители, на производителите може да се отпуска директна помощ до общия размер на помощта, на която групата или организацията на производители би имала право съгласно настоящия член, за да се компенсират техните вноски, покриващи разходите за функционирането на групите или организациите през първите пет години след създаването им.
4. Споразуменията, решенията и други действия в рамките на групата производители или организацията на производители, трябва да отговарят на съответните разпоредби на законодателството в областта на конкуренцията, по-специално на членове 101 и 102 от Договора.
5. Помощта обхваща следните разходи:
 - а) разходи за наеми на подходящи помещения по пазарни цени;
 - б) разходи за придобиване на офис оборудване;
 - в) разходи за административен персонал;
 - г) административни разходи и такси за правни и административни услуги;
 - д) разходи за придобиване на компютърен хардуер и такси за придобиване или за права на ползване на компютърен софтуер, решения въз основа на изчисления в облак и подобни решения.
6. Помощ не се изплаща за разходи, направени след седмата година след официалното признаване на групата производители или на организацията на производители от компетентния орган въз основа на нейния финансово-икономически план, с изключение на колективните действия в областта на околната среда и климата за постигане на целите, посочени в член 6 от Регламент (ЕС) .../... [РСП].
7. Когато помощта се изплаща на годишни вноски, държавите членки трябва да изплатят последната вноска едва след проверка на коректното изпълнение на финансово-икономическия план.
8. Интензитетът на помощта е ограничен до 100 % от допустимите разходи.

Член 45

Помощ за комасация на горска земя

1. Помощта за комасацията на горска земя е съвместима с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3, буква в) от Договора и е освободена от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от него, ако отговаря на условията, определени в параграфи 2 и 3 от настоящия член и в глава I.
2. Помощта се предоставя за правните и административни разходи, включително разходите за проучване, като се ограничава до тях.
3. Интензитетът на помощта е ограничен до 100 % от действително извършените разходи.

РАЗДЕЛ 6

ПОМОЩ В ПОЛЗА НА МСП В СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

Член 46

Помощ за основни услуги и обновяване на селата в селските райони

1. Помощта за основни услуги и обновяване на селата в селските райони, предоставена в рамките на стратегически план по ОСП, е съвместима с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3, буква в) от Договора и се освобождава от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от него, когато е приведена в действие след одобрението на съответния стратегически план по ОСП от Комисията и когато отговаря на условията, определени в параграфи 2—7 от настоящия член и в глава I.
2. Помощта отговаря едновременно на следните условия:
 - а) предоставена е в рамките на стратегическия план по ОСП в съответствие с Регламент (ЕС) .../... [РСП]:
 - i) като помощ, съфинансирана от ЕЗФРСР, или
 - ii) като допълнително национално финансиране към помощта, съфинансирана от ЕЗФРСР;
 - б) идентична е със съответната мярка, предвидена в стратегическия план по ОСП, посочен в буква а).
3. Помощта обхваща:
 - а) инвестиции в създаването, подобряването или разширяването на всички видове (малка по мащаби) инфраструктура с допустими разходи, ограничени до 2 милиона евро, с изключение на инвестиции в енергия от възобновяеми източници и енергоспестяване и широколентова инфраструктура;
 - б) инвестиции в създаването, подобряването или разширяването на основни услуги на местно равнище за населението на селските райони, включително за дейности за отдых и културни дейности, и в съответната инфраструктура;

- в) инвестиции за обществено ползване в инфраструктура за отдих, туристическа информация и дребномащабна туристическа инфраструктура;
 - г) инвестиции, свързани с поддържане, възстановяване и подобряване на културното и природното наследство на села, ландшафта в селски райони и обекти с висока природна стойност, включително съответните социално-икономически аспекти, както и действия за повишаване на екологичната информираност;
 - д) инвестиции, чиято цел е преместването на дейности и преустройването на сгради или други съоръжения, разположени във вътрешността или в близост до населени места от селски тип, с оглед подобряване на качеството на живот или повишаване на екологичната ефективност на населеното място.
4. Подпомаганите инвестиции са допустими, когато съответните дейности се изпълняват съгласно плановете за развитие на общините и селата в селските райони и на техните основни услуги, когато са налице такива планове, и са съгласувани с всяка съответна стратегия за местно развитие. Такива планове не се изискват по отношение на инвестиции, подкрепени с финансови инструменти
5. Допустими са следните разходи:
- а) разходи за изготвяне и актуализиране на планове за развитие и управление, отнасящи се до селските райони и техните основни услуги, както и до обекти с висока природна стойност;
 - б) разходи за изготвяне на проучвания, свързани с културното и природното наследство, ландшафта в селските райони и обектите с висока природна стойност;
 - в) инвестиционни разходи в материални и нематериални активи;
 - г) разходи, свързани с действия за повишаване на екологичната информираност.
- Разходите за капитално строителство също могат да бъдат допустими за помощта, посочена в параграф 3, буква г).
- Оборотният капитал не се смята за допустим разход. Помощта не се предоставя като оперативна помощ.
6. По отношение на дейностите, посочени в параграф 3, букви а)]—(г), интензитетът на помощта се ограничава до 100 % от допустимите разходи.
- За да не се превишава максималният интензитет на помощта, за дейностите, посочени в параграф 3, букви б), в) и г), нетните приходи се приспадат предварително от допустимите разходи въз основа на разумни прогнози или чрез механизъм за възвръщане на предоставени средства. Алтернативно, за помощи, които не надвишават 1 милион евро, максималният интензитет на помощта може да бъде определен на 80 % от допустимите разходи.
7. По отношение на инвестициите, посочени в параграф 3, буква д), интензитетът на помощта не надвишава 100 % от действително извършените разходи за тези дейности, когато преместването на дейностите или преустройването на сгради

или други съоръжения се състои в разглобяване, пренасяне и повторно изграждане на съществуващи съоръжения.

Когато преместването на дейностите или преустройването на сгради или други съоръжения води до модернизиране на тези съоръжения или до увеличаване на производствения капацитет, в допълнение към разглобяването, пренасянето и повторното изграждане на съществуващи съоръжения, както е посочено в първа алинея, интензитетът на помощта не надвишава максималния интензитет на помощта, определен в картата на регионална помощ, която е в сила към момента на предоставяне на помощта в съответния район, по отношение на разходите, свързани с модернизирането на съоръженията или увеличаването на производствения капацитет. Обикновената замяна на съществуваща сграда или съоръжения с нова съвременна сграда или съоръжения, без фундаментална промяна на производството или на използваната технология, не се смята за свързана с модернизирането.

Член 47

Помощ за започване на стопанска дейност за неселскостопански дейности в селските райони

1. Помощта за започване на стопанска дейност за неселскостопански дейности в селските райони е съвместима с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3, буква в) от Договора и е освободена от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от него, ако отговаря на условията, определени в параграфи 2—8 от настоящия член и в глава I.
2. Помощта отговаря едновременно на следните условия:
 - а) предоставена е в рамките на стратегическия план по ОСП в съответствие с Регламент (ЕС) .../... [РСП]:
 - i) като помощ, съфинансирана от ЕЗФРСР, или
 - ii) като допълнително национално финансиране към помощта, посочена в подточка i);
 - б) идентична е със съответната мярка, предвидена в стратегическия план по ОСП, посочен в буква а).
3. Помощта се предоставя на следните категории бенефициери:
 - а) земеделски стопани или членове на земеделско домакинство в селски райони, които стартират неселскостопански дейности;
 - б) микро- и малки предприятия в селските райони;
 - в) физически лица в селските райони.
4. Когато членът на земеделско домакинство, посочено в параграф 4, буква а), е юридическо лице или група от юридически лица, той извършва селскостопанска дейност в земеделското стопанство към момента на подаване на заявлението за помощта.
5. Условие за предоставяне на помощта е представянето на финансово-икономически план на компетентния орган на съответната държава членка. Изпълнението на посочения финансово-икономически план започва в срок от девет месеца от датата на решението за предоставяне на помощта.

Във финансово-икономическия план се съдържа описание на следното:

- а) първоначалното икономическо състояние на бенефициера;
- б) етапите и целите за развитие на новите дейности на бенефициера;
- в) сведения за мерките, необходими за развитие на дейностите на бенефициера, например сведения за инвестиции, обучение, консултации.

Финансово-икономическият план е с максимална продължителност пет години.

6. Помощта се изплаща най-малко на две вноски.

Вноските могат да бъдат прогресивно намаляващи.

7. Плащането на последната вноска зависи от правилното изпълнение на финансово-икономическия план, посочен в параграф 5. Държавите членки определят размера на помощта, като отчитат социално-икономическата ситуация на региона, обхванат от стратегическия план по ОСП.
8. Помощта е ограничена до 70 000 EUR за един бенефициер.

Член 48

Помощ за ново участие на земеделски стопани в схеми за качество за памук и хранителни продукти

1. Помощта за ново участие или за участие през предходните пет години на земеделски стопани и групи земеделски стопани, които участват в схемите за качество на памук и храни е съвместима с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3, буква в) от Договора и е освободена от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от него, ако отговаря на условията, определени в параграфи [2—7] от настоящия член и в глава I от настоящия регламент.
2. Помощта отговаря едновременно на следните условия:
- а) предоставена е в рамките на стратегическия план по ОСП в съответствие с Регламент (ЕС) .../... [РСП]:
 - i) като помощ, съфинансирана от ЕЗФРСР, или
 - ii) като допълнително национално финансиране към помощта, посочена в подточка i);
 - б) идентична е със съответната интервенция, предвидена в стратегическия план по ОСП, посочен в буква а).
3. Помощта се предоставя за ново участие в един от следните видове схеми за качество:
- а) схемите за качество на памук и храни, създадени с Регламент (ЕС) № 1151/2012;
 - б) схемите за качество на памук и храни, включително схемите за сертифициране, признати от държавите членки като отговарящи на следните критерии:
 - i) спецификата на крайния продукт, произведен по такива схеми за качество, произтича от ясни задължения, с които се гарантира едно от изброените по-долу:

- специфични характеристики на продукта,
 - специфични селскостопански или производствени методи,
 - определено качество на крайния продукт, което значително надхвърля пазарните стокови стандарти по отношение на общественото здраве, здравето на животните или растенията, хуманното отношение към животните или опазването на околната среда;
- ii) схемата е отворена за всички производители;
 - iii) схемата включва задължителни спецификации за крайния продукт и спазването на тези спецификации се удостоверява от публични органи или от независим орган за инспекции;
 - iv) схемата е прозрачна и осигурява пълна проследимост на селскостопанските продукти;
- в) схемите за доброволно сертифициране на храни, които съответната държава членка признава като отговарящи на изискванията, посочени в съобщението на Комисията, озаглавено „Насоки за най-добри практики на ЕС за схемите за доброволно сертифициране на селскостопански продукти и храни“.
4. Помощта се предоставя като годишен стимул под формата на плащане, чийто размер се определя в съответствие с размера на постоянните разходи, възникващи от участието в схеми за качество.
5. Помощта се предоставя за максимален период от пет години.
6. Ако присъединяването за първи път към схемата за качество е започнало преди подаване на заявлението за подпомагане, максималният период от пет години се намалява с броя на годините, изтекли от присъединяването за първи път до момента на подаване на заявлението за подпомагане.
7. Размерът на помощта е ограничен до 3 000 EUR на бенефициер годишно.

Член 49

Помощ за дейности за информиране и насърчаване по отношение на памук и храни, обхванати от схема за качество

1. Помощта за дейности за информиране и насърчаване по отношение на памук и храни, обхванати от схема за качество, е съвместима с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3, буква в) от Договора и е освободена от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от него, ако отговаря на условията, определени в параграфи 2—10 от настоящия член и в глава I.
2. Помощта отговаря едновременно на следните условия:
- а) предоставена е в рамките на стратегическия план по ОСП в съответствие с Регламент (ЕС) .../... [РСП]:
 - i) като помощ, съфинансирана от ЕЗФРСР, или
 - ii) като допълнително национално финансиране към помощта, посочена в подточка i);

- б) идентична е със съответната мярка, предвидена в стратегическия план по ОСП, посочен в буква а).
3. Помощта се предоставя на групи производители, извършващи дейностите за информиране и насърчаване.
 4. Допустими за помощ са само дейности по информиране и насърчаване, извършвани в рамките на вътрешния пазар.
 5. Помощта се предоставя за дейности за информиране и насърчаване по отношение на памук и храни, които са обхванати от схема за качество и за които се предоставя помощ в съответствие с член 48.
 6. Допустимите разходи са разходите за дейности, които имат следните характеристики:
 - а) те са разработени с оглед да насърчават потребителите да купуват хранителни продукти или памук, обхванати от схема за качество, посочена в член 48, параграф 4 от настоящия регламент;
 - б) те поставят акцент върху специфични особености или преимущества на храната или памука, особено върху качеството, специфичния метод за производство, високите стандарти за хуманно отношение към животните и опазване на околната среда, свързани със съответната схема за качество.
 7. Действията, посочени в параграф 6, не подтикваат потребителите да купуват дадена храна или памук поради конкретния им произход, с изключение на тези, които са включени в схемите за качество, посочени в дял II от Регламент (ЕС) № 1151/2012.
 8. Произходът на храната или памука може да бъде указан, при условие че споменаването му е необходимо за изразяване на основното послание.
 9. Дейностите по информиране и насърчаване, свързани с отделни предприятия или търговски марки, не се допускат за помощ.
 10. Интензитетът на помощта е ограничен до 70 % от допустимите разходи.

Член 50

Помощ за разходи, направени от МСП, участващи в проекти за BOMP и проекти на оперативните групи в рамките на ЕПИ

1. Помощите за разходи, направени от МСП, участващи в проекти за BOMP, определени като „местно развитие в рамките на LEADER“ по линия на Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони, попадащи в приложното поле на Регламент (ЕС) 2021/1060, както и за проекти на оперативните групи в рамките на ЕПИ, обхванати от член 77 от Регламент (ЕС) .../... [РСП], са съвместими с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3, буква в) от Договора и са освободени от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от него, ако са изпълнени условията, определени в параграфи 2 и 3 от настоящия член и в глава I.
2. Следните разходи са допустими за проектите за BOMP проектите на оперативните групи в рамките на ЕПИ:
 - а) разходите за подкрепа при подготовката, изграждане на капацитет, обучение и работа в мрежа с цел подготовка и прилагане на стратегията за BOMP или на проект на оперативните групи в рамките на ЕПИ;

- б) изпълнение на одобрени дейности;
 - в) подготовка и изпълнение на дейностите за сътрудничество на групата;
 - г) текущи разходи, свързани с управлението на изпълнението на стратегията за ВОМР или на проект на оперативните групи в рамките на ЕПИ;
 - д) активизиране на общността на ЕПИ или популяризиране на стратегията за ВОМР с цел да се улесни обменът между заинтересованите страни, за да се предостави информация и да се популяризират стратегията и проектите и да се съдейства на потенциалните бенефициери с оглед разработването на дейности и подготовката на заявления.
3. Интензитетът на помощта не надвишава максималните ставки на подпомагане, предвидени за всеки вид дейност в Регламент (ЕС) .../... [РСП].

Член 51

Помощ в ограничен размер за МСП, ползващи се от проекти за ВОМР или проекти на оперативните групи в рамките на ЕПИ

1. Помощите за предприятия, които участват или се възползват от проекти за ВОМР и проекти на оперативните групи в рамките на ЕПИ, посочени в член 50, параграф 1, са съвместими с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3, буква в) от Договора и се освобождават от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора, ако са изпълнени условията, установени в настоящия член и в глава I.
2. Общият размер на помощта по този член, отпусната за проект, не трябва да надвишава 200 000 EUR за проекти за ВОМР и 350 000 EUR за проекти на оперативните групи в рамките на ЕПИ.

ГЛАВА IV ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Член 52

Отмяна

1. Регламент (ЕО) № 702/2014 се отменя.
2. Въпреки това правилата, предвидени в този регламент, продължават да се прилагат до 31 декември 2023 г. за помощ, предоставена във връзка с Регламент (ЕС) № 1305/2013 на Съвета⁴⁵.

Член 53

Преходни разпоредби

1. Настоящият регламент се прилага за индивидуална помощ, предоставена преди датата на неговото влизане в сила, ако въпросната индивидуална помощ отговаря на всички условия, определени в настоящия регламент, с изключение на член 9.

⁴⁵ Регламент (ЕС) № 1305/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 декември 2013 г. относно подпомагане на развитието на селските райони от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР) и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1698/2005 на Съвета (ОВ L 347, 20.12.2013 г., стр. 487).

2. Всички помощи, които не са освободени от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора, се оценяват от Комисията в съответствие с Насоките до 2023 г. и с другите относими рамки, насоки, съобщения и известия.
3. Всички индивидуални помощи, предоставени преди 1 януари 2023 г. по силата на който и да било регламент, приет съгласно член 1 от Регламент (ЕС) 2015/1588 и в сила към момента на предоставяне на помощта, са съвместими с вътрешния пазар и освободени от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора.
4. В края на срока на действие на настоящия регламент всички схеми за помощ, освободени по предвидения в него ред, остават освободени в рамките на период за приспособяване от шест месеца.

Чрез дерогация от първа алинея в края на срока на действие на настоящия регламент схемите за помощ, които попадат в обхвата на Регламент (ЕС) .../... [РСП] и са съфинансирани от ЕЗФРСР или се предоставят като допълнително национално финансиране за такива съфинансирани мерки, остават освободени за времетраенето на програмния период в съответствие с Регламент (ЕС) .../... [РСП].

Член 54

Настоящият регламент влиза в сила на [XX] ден след деня на публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Той се прилага до 31 декември 2027 г.

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и се прилага пряко във всички държави членки.

Съставено в Брюксел на [...] година.

За Комисията
Председател
Ursula von der Leyen

ПРИЛОЖЕНИЕ I ОПРЕДЕЛЕНИЕ ЗА МСП

Член 1 Предприятие

За предприятие се счита всеки субект, упражняващ стопанска дейност, независимо от правната му форма. Това включва по-специално самонаетите лица и семейните предприятия, упражняващи занаятчийска или друга дейност, както и сдруженията или асоциациите, упражняващи редовно стопанска дейност.

Член 2 Численост на персонала и финансови тавани при определяне на категориите предприятия

1. Категорията на микро-, малките и средните предприятия (МСП) обхваща предприятията, в които работят по-малко от 250 души, чийто годишен оборот не надхвърля 50 милиона евро и/или чието годишно балансово число не надхвърля 43 милиона евро.
2. В рамките на категорията МСП „малко предприятие“ се определя като предприятие, в което работят по-малко от 50 души, чийто годишен оборот и/или чието годишно балансово число не надвишава 10 милиона евро.
3. В рамките на категорията МСП „микропредприятие“ се определя като предприятие, в което работят по-малко от 10 души, чийто годишен оборот и/или чието годишно балансово число не надхвърля 2 милиона евро.

Член 3 Видове предприятия, взети предвид при определяне на числеността на персонала и финансовите показатели

1. „Самостоятелно предприятие“ е всяко предприятие, което не е класифицирано като предприятие партньор по смисъла на параграф 2 или като свързано предприятие по смисъла на параграф 3.
2. „Предприятия партньори“ са всички предприятия, които не са класифицирани като свързани предприятия по смисъла на параграф 3 и между които съществува следното взаимоотношение: дадено предприятие (предприятие нагоре по веригата) притежава — самостоятелно или съвместно с едно или повече свързани предприятия по смисъла на параграф 3 — 25 % или повече от капитала или правата на глас на друго предприятие (предприятие надолу по веригата).

Дадено предприятие може обаче да се определя като самостоятелно и съответно да няма предприятия партньори, дори ако посоченият праг от 25 % е достигнат или надвишен от следните инвеститори, при условие че тези инвеститори не са свързани по смисъла на параграф 3 нито индивидуално, нито съвместно с въпросното предприятие:

- а) корпорации за публични инвестиции, дружества за рисков капитал, отделни лица или групи лица с редовна дейност в областта на рисковия капитал, които инвестират чрез финансиране на собствен капитал в некотирувани фирми („бизнес ангели“), при условие че размерът на общата

инвестиция на тези „бизнес ангели“ е под 1 250 000 EUR в едно и също предприятие;

- б) университети или изследователски центрове с нестопанска цел;
- в) институционални инвеститори, включително фондове за регионално развитие;
- г) автономни местни органи с годишен бюджет под 10 милиона евро и чието население е по-малко от 5 000 жители.

3. „Свързани предприятия“ са предприятията, които имат едно от следните взаимоотношения помежду си:

- а) дадено предприятие притежава мнозинство от правата на глас на акционерите или съдружниците в друго предприятие;
- б) дадено предприятие има право да назначава или отстранява мнозинството от членовете на административния, управителния или надзорния орган на друго предприятие;
- в) дадено предприятие има право да упражнява доминиращо влияние върху друго предприятие по силата на договор, сключен с това предприятие, или на разпоредба в устава или в учредителния акт на това предприятие;
- г) дадено предприятие, което е акционер или съдружник в друго предприятие, контролира самостоятелно, по силата на споразумение с останалите акционери или съдружници в това предприятие, мнозинството от правата на глас на акционерите или съдружниците в това предприятие.

Налице е презумпция, че не съществува доминиращо влияние, ако инвеститорите, посочени в параграф 2, втора алинея, не участват пряко или косвено в управлението на въпросното предприятие, без да се засягат правата им като акционери.

Предприятията, поддържащи някое от описаните в първа алинея взаимоотношения посредством едно или няколко други предприятия или посредством някой от посочените в параграф 2 инвеститори, също се считат за свързани.

Предприятията, поддържащи някое от тези взаимоотношения посредством физическо лице или група от действащи съвместно физически лица, също се считат за свързани, ако упражняват дейността си или част от нея на същия съответен пазар или на съседни пазари.

За „съседен пазар“ се счита пазарът на продукт или услуга, намиращ се директно нагоре или надолу по веригата спрямо съответния пазар.

4. С изключение на случаите, упоменати в параграф 2, втора алинея, дадено предприятие не може да се счита за МСП, ако 25 % или повече от капитала или от правата му на глас се контролират пряко или косвено, съвместно или индивидуално, от един или няколко публични органа.

5. Предприятията могат да изготвят декларация относно статута си на самостоятелни предприятия, предприятия партньори или свързани предприятия, в която се включват данни, отнасящи се до посочените в член 2 тавани. Декларацията може да бъде изготвена дори ако капиталът е разпределен по такъв начин, че не е възможно да се определи с точност

неговият собственик — в такъв случай предприятието може добросъвестно да декларира основателно предположение, че 25 % или повече от неговия капитал не е собственост на едно предприятие или на свързани предприятия. Такива декларации се изготвят, без да се засягат проверките или разследванията, предвидени от националните или съюзните правила.

Член 4

Данни, използвани при определяне на числеността на персонала и финансовите показатели, и референтен период

1. Данните, които се използват при определяне на числеността на персонала и финансовите показатели, са данните, отнасящи се до последния одобрен отчетен период, изчислени на годишна основа. Те се вземат предвид, считано от датата на приключване на отчетите. Подбраната стойност на оборота се изчислява без данък добавена стойност (ДДС) и други косвени данъци.
2. Когато към датата на приключване на отчетите дадено предприятие установи, че на годишна основа е надвишило или е под таваните за числеността на персонала или финансовите тавани, посочени в член 2, това няма да доведе до изгубване или придобиване на статут на средно, малко или микропредприятие, освен ако тези тавани бъдат надвишени през два последователни отчетни периода.
3. В случаите на новосъздадени предприятия, чиито отчети още не са одобрени, използваните данни трябва да са заимствани от добросъвестен разчет, направен в хода на финансовата година.

Член 5

Численост на персонала

Числеността на персонала съответства на броя годишни работни единици (ГРЕ), т.е. на броя лица, които са работили на пълен работен ден във въпросното предприятие или от негово име през цялата разглеждана референтна година. Работата на лица, които не са работили целогодишно, на такива, които са работили на непълен работен ден (независимо от продължителността), както и на сезонните работници, се отчита като процент от ГРЕ. Персоналът се състои от:

- а) работници и служители;
- б) лица, работещи за предприятието, подчинени на него и считани за служители съгласно националното законодателство;
- в) собственици, изпълняващи управителни функции;
- г) партньори, участващи в редовната дейност на предприятието и ползващи се с финансови облаги от предприятието.

Персоналът не обхваща стажантите или учащите, преминаващи професионално обучение по договор за обучение или за професионално обучение. Продължителността на отпуска по майчинство или за отглеждане на дете не се включва.

Член 6 Установяване на данните за дадено предприятие

1. В случая на самостоятелно предприятие данните, включително броят на персонала, се определят единствено въз основа на счетоводните отчети на това предприятие.

2. Данните, включително числеността на персонала, за предприятие, имащо предприятия партньори или свързани предприятия, се определят въз основа на счетоводни отчети и други данни за предприятието или, при наличието на такива, на консолидираните отчети на предприятието или на консолидираните отчети, в които предприятието е включено чрез консолидиране.

Към данните, посочени в първа алинея, се добавят данните на всяко предприятие партньор на въпросното предприятие, разположено непосредствено нагоре или надолу от него по веригата. Агрегирането е пропорционално на процента участие в капитала или в правата на глас (в зависимост от това кой от двата процента е по-голям). В случая на взаимно участие се прилага по-високият процент.

Към данните, посочени в първа и втора алинея, се прибавят 100 % от данните на всяко предприятие, което е пряко или косвено свързано с въпросното предприятие, освен ако тези данни не са били вече включени чрез консолидиране в счетоводните отчети.

3. За прилагането на параграф 2 данните за предприятията партньори на въпросното предприятие се заимстват от счетоводните им отчети или от другите им консолидирани данни, ако има такива. Към тях се добавят 100 % от данните на предприятията, които са свързани с тези предприятия партньори, освен ако техните счетоводни данни вече не са включени чрез консолидиране.

С оглед на прилагането на същия параграф 2 данните за предприятията, които са свързани с въпросното предприятие, се заимстват от счетоводните им отчети и от други техни данни, по възможност консолидирани, ако съществуват такива. Към тях се прибавят пропорционално данните за всяко евентуално предприятие партньор на това свързано предприятие, разположено непосредствено нагоре или надолу от него по веригата, освен ако те не са били вече включени в консолидираните счетоводни отчети с процент, най-малкото пропорционален на процента, определен съгласно параграф 2, втора алинея.

4. Когато в консолидираните счетоводни отчети не се съдържат данни за персонала на дадено предприятие, числеността на персонала се определя чрез пропорционално сумиране на данните за предприятията партньори и чрез прибавяне на данните за предприятията, с които въпросното предприятие е свързано.

ПРИЛОЖЕНИЕ II
ИНФОРМАЦИЯ ОТНОСНО ДЪРЖАВНА ПОМОЩ, ОСВОБОДЕНА СЪГЛАСНО
УСЛОВИЯТА НА НАСТОЯЩИЯ РЕГЛАМЕНТ,
КАКТО Е ПРЕДВИДЕНО В ЧЛЕН 9, ПАРАГРАФ 1
(ТЕКСТ ОТ ЗНАЧЕНИЕ ЗА ЕИП⁴⁶)

ЧАСТ I

Номер на помощта	(попълва се от Комисията)	
Държава членка	
Референтен номер на държавата членка	
Регион	Име на региона (NUTS ⁴⁷)	Статут на подпомаган регион ⁴⁸
Предоставящ помощта орган	Наименование
	Пощенски адрес Адрес на електронната страница
Наименование на мярката за помощ	
Национално правно основание (позоваване на съответната национална официална публикация)	
Уебвръзка към пълния текст на мярката за помощ	
Вид на мярката	☐ Схема	
	☐ Помощ <i>ad hoc</i>	Наименование на бенефициера и групата ⁴⁹ , към която принадлежи
Изменение на съществуваща схема за помощ или помощ <i>ad hoc</i>		Референтен номер на помощта, даден от Комисията
	☐ Удължаване
	☐ Изменение
Продължителност ⁵⁰	☐ Схема	от дд/мм/гггг до дд/мм/гггг

⁴⁶ Прилага се само за помощи, отнасящи се до сектора на горското стопанство и продуктите, невяклучени в приложение I към Договора.

⁴⁷ NUTS — Обща класификация на териториалните единици за статистически цели. Обикновено регионът се посочва на ниво 2.

⁴⁸ Член 107, параграф 3, буква а) от Договора за функционирането на Европейския съюз (статут „А“), член 107, параграф 3, буква в) от Договора за функционирането на Европейския съюз (статут „В“), неподпомагани региони, т.е. региони, които не отговарят на условията за регионална помощ (статут „N“).

⁴⁹ За целите на правилата в областта на конкуренцията, определени в Договора за функционирането на Европейския съюз, и за целите на настоящия регламент „предприятие“ е субект, който извършва стопанска дейност, независимо от неговия правен статут и начина на неговото финансиране. Съдът на Европейския съюз е постановил, че субектите, които са под контрола (въз основа на правно основание или *de facto*) на един и същ субект, следва да се разглеждат като едно предприятие.

⁵⁰ Срок, през който предоставящият помощта орган може да се ангажира с предоставянето на помощта.

Дата на предоставяне	☐ Помощ <i>ad hoc</i>	ДД/ММ/ГГГГ	
Засегнат(и) икономически сектор(и)	Да се уточни нивото на групата по NACE ⁵¹	
Вид бенефициер	☐ МСП		
	☐ Големи предприятия		
Бюджет			
	☐ Схема: Общ размер ⁵²	Национална парична единица ... (цели суми)	
	☐ Помощ <i>ad hoc</i> : Общ размер ⁵³	Национална парична единица ... (цели суми)	
	За гаранции ⁵⁴	Национална парична единица ... (цели суми)	
Инструмент за помощ	☐ Пряка безвъзмездна помощ/лихвена субсидия		
	☐ Субсидирани услуги		
	☐ Заем/възстановяеми аванси		
	☐ Гаранция (при необходимост с позоваване на решението на Комисията ⁵⁵)		
	☐ Данъчно предимство или освобождаване от данъци		
	☐ Друго (да се уточни)		
	Да се посочи на коя от следните общи категории съответства най-добре инструментът за помощ от гледна точка на неговия ефект/функция: ☐ Безвъзмездна помощ ☐ Заем ☐ Гаранция ☐ Данъчно предимство		
Ако има съфинансиране от фонд(ове) на ЕС	Наименование на фонда(овете) на ЕС:	Размер на финансирането (по отделни фондове на ЕС)	Национална парична единица (цели суми)
Друга информация			

51 NACE Rev. 2 — Статистическа класификация на икономическите дейности в Европейския съюз. Обикновено секторът се определя на ниво група.

52 В случай на схема за помощ: да се посочи общият размер на планирания бюджет по схемата или прогнозните загуби на данъчни постъпления за цялата ѝ продължителност за всички инструменти за помощ, съдържащи се в схемата.

53 В случай на помощ *ad hoc*: да се посочи общият размер на помощта или загубите на данъчни постъпления.

54 В случай на гаранции: да се посочи максималният размер на обезпечените заеми.

55 Ако е уместно, да се посочи решението на Комисията за одобряване на методиката за изчисляване на brutния еквивалент на безвъзмездна помощ в съответствие с член 5, параграф 2, буква в), подточка ii) от настоящия регламент.

ЧАСТ II

Да се посочи разпоредбата от настоящия регламент, съгласно която помощта се привежда в действие.

Основни цели (Възможни са множество цели — в този случай да се посочат всички цели.)	Максимален интензитет на помощта в %	Максимален размер на помощта в национална парична единица (в цели суми)
☐ Помощ за инвестиции в земеделски стопанства във връзка с първичното селскостопанско производство (член 13)		
☐ Помощ за комасация на селскостопанска земя (член 14)		
☐ Помощ за инвестиции, свързани с преместването на селскостопански сгради (член 15)		
☐ Помощ за инвестиции, свързани с преработката на селскостопански продукти и търговията със селскостопански продукти (член 16)		
☐ Помощ за започване на дейност от млади земеделски стопани и за развитието на малки земеделски стопанства (член 17)		
☐ Помощ за започване на дейност за групи производители и организации на производители в селскостопанския сектор (член 18)		
☐ Помощ за участието на производители на селскостопански продукти в схеми за качество (член 19)		
☐ Помощ за обмен на знания и информационни дейности в селскостопанския сектор (член 20)		
☐ Помощ за консултантски услуги в селскостопанския сектор (член 21)		
☐ Помощ за услуги по заместване в стопанството (член 22)		
☐ Помощ за мерки за насърчаване в полза на селскостопанските продукти (член 23)		
☐ Помощ за отстраняване и компенсиране на щетите, причинени от неблагоприятни климатични събития, които могат да бъдат приравнени на природно бедствие (член 24)		
☐ Помощ за разходите по предотвратяване, контрол и ликвидиране на болести по животните и вредители по растенията и помощ за отстраняване и компенсиране на щетите, причинени от болести по животните и вредители по растенията (член 25)		
☐ Помощ за животновъдния сектор (член 26, параграф 1, буква а) или б)		
☐ Помощ за мъртви животни (член 26, параграф 1, буква в), г), д), е) или ж)		
☐ Помощ за заплащане на застрахователни премии (член 27)		

Основни цели (Възможни са множество цели — в този случай да се посочат всички цели.)	Максимален интензитет на помощта в %	Максимален размер на помощта в национална парична единица (в цели суми)
☐ Помощ за отстраняване и компенсиране на щетите, причинени от защитени животни (член 28)		
☐ Помощ за неблагоприятни условия във връзка с „Натура 2000“ (член 29)		
☐ Помощ за инвестиции в полза на опазването на културното и природното наследство, разположено в земеделски стопанства (член 30)		
☐ Помощ за отстраняване и компенсиране на щетите, причинени от природни бедствия в селскостопанския сектор (член 31)		
Вид природно бедствие	☐ земетресение ☐ лавина ☐ свлачище ☐ наводнение ☐ смерч ☐ ураган ☐ вулканично изригване ☐ горски пожар	
Дата на настъпване на природното бедствие	От дд/мм/гггг до дд/мм/гггг	
☐ Помощ за научноизследователска и развойна дейност в сектора на селското стопанство (член 32)		
☐ Помощ за научноизследователска и развойна дейност в сектора на горското стопанство (член 32)		
☐ Помощ за залесяване и създаване на гористи местности (член 33)		
☐ Помощ за агро-лесовъдни системи (член 34)		
☐ Помощ за предотвратяване и възстановяване на щети по горите (член 35)		
☐ Помощ за инвестиции за подобряване на устойчивостта и екологичната стойност на горските екосистеми (член 36)		
☐ Помощ за специфични за района неблагоприятни аспекти, произтичащи от някои задължителни изисквания (член 37)		
☐ Помощ за горскоекологични услуги и услуги във връзка с климата в горското стопанство и опазване на горите (член 38)		

Основни цели (Възможни са множество цели — в този случай да се посочат всички цели.)	Максимален интензитет на помощта в %	Максимален размер на помощта в национална парична единица (в цели суми)
☐ Помощ за обмен на знания и информационни дейности в сектора на горското стопанство (член 39)		
☐ Помощ за консултантски услуги в сектора на горското стопанство (член 40)		
☐ Помощ за инвестиции в инфраструктура, свързана с развитието, модернизирането или адаптирането на сектора на горското стопанство (член 41)		
☐ Помощ за инвестиции в лесовъдни технологии и в преработката, мобилизирането и търговията с горски продукти (член 42)		
☐ Помощ за съхранение на генетичните ресурси в горското стопанство (член 43)		
☐ Помощ за започване на дейност за групи производители и организации на производители в сектора на горското стопанство (член 44)		
☐ Помощ за комасация на горска земя (член 45)		
☐ Помощ за основни услуги и обновяване на селата в селските райони (член 46)		
☐ Помощ за започване на стопанска дейност за неселскостопански дейности в селските райони (член 47)		
☐ Помощ за ново участие на активни земеделски стопани в схеми за качество на памук или храни (член 48)		
☐ Помощ за дейности за информиране и насърчаване по отношение на памук и храни, обхванати от схема за качество (член 49)		
☐ Помощ за разходи, направени от МСП, участващи в проекти за водено от общностите местно развитие (BOMP) и дейности на оперативните групи в рамките на ЕПИ (член 50)		
☐ Помощ в ограничен размер за МСП, участващи в проекти за водено от общностите местно развитие (BOMP) или проекти на оперативните групи в рамките на ЕПИ (член 51)		

ПРИЛОЖЕНИЕ III

РАЗПОРЕДБИ ЗА ПУБЛИКУВАНЕ НА ИНФОРМАЦИЯ СЪГЛАСНО ЧЛЕН 9, ПАРАГРАФ 2

Държавите членки организират свои подробни уебсайтове за държавна помощ, на които трябва да се публикува информацията, посочена в член 9, параграф 2, така че да се осигури лесен достъп до нея. Информацията се публикува във вид на електронна таблица — например формат CSV или XML — която позволява данните да бъдат търсени, извличани и лесно публикувани в интернет. Достъп до уебсайта за държавна помощ се предоставя на всяка заинтересована страна без ограничения. За достъп до уебсайта за държавна помощ не се изисква предварителна регистрация като потребител.

За предоставяне на индивидуална помощ се публикува следната информация съгласно член 9, параграф 2, буква в):

- а) референтен номер на помощта⁵⁶;
- б) идентификатор на бенефициера на помощта;
- в) вид предприятие (МСП/голямо) към датата на предоставяне на помощта;
- г) регион, в който се намира бенефициерът, на ниво II по NUTS⁵⁷;
- д) сектор на дейност на ниво групи по NACE⁵⁸;
- е) инструмент за помощ, изразен като цяла стойност в национална парична единица⁵⁹;
- ж) инструмент за помощ⁶⁰ (безвъзмездна помощ/лихвена субсидия, заем/възстановяеми аванси/помощ, която подлежи на възстановяване, гаранция, данъчно облекчение или освобождаване от данъци, рисковото финансиране, други (да се уточни);
- з) дата на предоставяне на помощта;
- и) цел на помощта⁶¹;
- й) Предоставящ помощта орган.

⁵⁶ Даден от Комисията в рамките на процедурата съгласно член 9, параграф 1 от настоящия регламент.

⁵⁷ NUTS — Обща класификация на териториалните единици за статистически цели. Обикновено регионът се посочва на ниво 2.

⁵⁸ Регламент (ЕИО) № 3037/90 на Съвета от 9 октомври 1990 г. относно статистическата класификация на икономическите дейности в Европейската общност (ОВ L 293, 24.10.1990 г., стр. 1), изменен с Регламент (ЕИО) № 761/93 на Комисията от 24 март 1993 г. (ОВ L 83, 3.4.1993 г., стр. 1) и поправка (ОВ L 159, 11.7.1995 г., стр. 31).

⁵⁹ Брутният еквивалент на безвъзмездна помощ.

⁶⁰ Ако помощта е отпусната посредством няколко инструмента за помощ, нейният размер се посочва по инструменти за помощ.

⁶¹ Ако с помощта се преследват няколко цели, размерът на помощта се посочва по цели.